

Universitätsbibliothek Wuppertal

L. Annaei Senecae Tragoediae

Seneca, Lucius Annaeus <Philosophus>

Amstelodami, 1662

Thyestes

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-770](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-770)

L. ANNÆI SENECÆ

* T H Y E S T E S .

D R A M A T I S P E R S O N Æ .

THYESTES. ATREUS. TANTALUS. MEGÆRA. PLISTHENES.

THYESTIS F. CHORUS SENUM MYCENÆORUM.

TANTALUS THYESTIS F. } Mutæ Personæ.

ALIUS THYESTIS F. }

SATELLES NUNCIUS.

A R G U M E N T U M .

Alternis annis regnandi vices patris Atreus & Thyestes Pelopii ex Hippodamia filii Argi imperabant. Thyestes, adjuvante Aerope fratris uxore, quam in adulterium pellexerat, aureum arietem, in cuius possessione erat fatum regni, amovet, & male conficius in exilium abit. Atreus evasisse dolens, misit sui filium velle se in gratiam redire simulat, oblata regni parte reditum illi suadet & persuadet. tres Thyestis liberos, quos obsides acceperat, ad aras immolatos, partim assos, partim elixos patri nescienti epulandos apponit, mistumque vino cruorem illi præbet. sub finem nefandi convivii (quod Sol, ne videret, refugit) capita illi & manus filiorum ostendit, quasque dapes absumpsit, narrat, insultans fratri luctui, dolori, & imprecationibus.

A C T U S P R I M U S .

U M B R A T A N T A L I . M E G Æ R A .

Adducitur ab inferis Tantalus à furia, cogiturque miscere nefaria odia inter suos ex Pelope nepotes Atreum & Thyestem.

Tant. uis me inferorum sede ab infauſta extrahit,
Avido fugaces ore captantem cibos?

Quis

* Thyestes.] Hæc M. Annæi Senecæ tragœdia, nulla cæterarum inferior. Et quis dubitat, quin Vario aliquid debuerit? Vt omittam octo minimum apud Græcos in hoc argumento laudari. Chori sunt divini. Ἰπποβλήσι fere omnes: & qui non τῆν ἴπποβλήσιν παραβλήσιν, sed perpetua oratione hoc agunt. Omnes fere ad hoc facti, ut emendent mores. Etiam quæ à Stoicis sumpsit, omnibus accommodavit. Qualia de vero Rege, qui idem sit sapiens, in illo divino, cuius est exordium, Tandem regia nobilis. In Ms. codice, ATREUS inscribatur. Sane Accii cognominis laudatur. Et ὁ πρωτολόγος histrio,

est Atreus, non Thyestes. Cætera pro vulgari inscriptione sunt. Heinsius. Chorus huius tragœdiæ constat ex senibus Mycenæis, non ex mulieribus, quod vel ex vers. 392. constat. Mycenæos ita intellige, ut etiam Argivi esse possint. quod poëta Argos Mycenis confundunt. ut vers. 179. Argos nominant, vers. 187. Mycenæ. Id nos sæpissime notavimus, & jamdudum Strabo monuerat. De tribus autem Thyestis filii Plisthenes maximus natu interloquitur: Tantalus autem, & minimus natu, inducuntur mutæ personæ. Scal.

Vers. 1. Quis me furor nunc] Scio apud Virgilium Eurydicen, cum retrahere-

Quis male deorum Tantalò vivas domos
 Ostendit iterum? pejus inventum est siti
 Arente in undis aliquid, & pejus fame
 Hiante semper? Sisyphi numquid lapis
 Gestandus humeris lubricus nostris venit?
 Aut membra celeri differens cursu rota?

Aut

heretur ad inferos, dicere: *Quis & me miseram & te perdidit, Orpheu? Quis tantus furor?* Vnde si amaremus hanc lectionem, explicarem eam: quæ ira deorum: non vero, quo furore furia Megæra percita. Sed satis hac glan- de sumus pasti, quam remitteremus in posterum, quibus anima pro sale erit: nos verum accipiemus à Lipsiano & Florentino: *Quis me inferorum sede ab insaufa extrahit*: hos duos ego non modo Pall. novem & octo Deltianis, sed omnibus, qui tota sunt Europa, libris obduco, & jubeo victores volitare. Nam quid accidit Crutero, ut cogitare: *Quis me Furiarum: & rō Quis* feminino genere acciperet? Attium aut Pacurium versare se credidit, non Senecam. Vox *inferorum* conjungenda est cum vocabulo *sede*, non cum pronomine. Fuere & quibus *abstrahit* placeret. Quasi non in Phœnissis: *quæ me ab hac vita extrahat*. Gronovius.

3. *Quis male deorum Tantalò vivas*] Sic omnes Mll. priore quidem loco: & particula *male* conjungenda est cum verbo *ostendit*: ut sit *male ostendere*, in pœnam ostendere, inutiliter & magno cum pretio atque malo ostendere, ut observabamus olim. Agamemnone: *cum tranquillo Male confisse, credunt iterum Pelagaudaces*. *Vivas etiam domos* intelligebam per hypallagen vivorum domos, ut apud Livium lib. 6. *gregatim quotidie de foro adductos duci, & repleri vinculis nobiles domos, & ubicumque patricius habitet, ibi carcerem privatum esse*. Libet tamen Etruscus, *visus*, unde Nic. Heinſii conjectura: *invisu domor*. Idem.

4. *Pejus*] An gravioſiorem aliquem mi-

hi excogitaverunt cruciatum, quam qui mihi jam addictus est? *Farnab.*

6. *Sisyphi*] Hippol. v. 1226. *Idem.*

8. *Aut membra celeri differens*] Si bene distinguas, nihil est fere, quo offendaris. Numquid, ait, lubricus Sisyphi lapis, gestandus humeris nostris, venit mihi tanquam pœna nova vice pœnæ pristinae? numquid venit mihi rota illa differens membra Ixionis celeri cursu? num denique pœna Tityi mihi venit, qui æternus avem pascit? num hæc vel illa mihi assignabitur? num cadet aut eveniet sorte? num illam fortiat? Hoc enim est *venit*. Caveamus igitur refingere *differat* aut *differet*. Bene repetitur *domo vivis rō venit*, quod non ita adſociandum *rō gestandus*, ut sequentibus attribui non possit. Concedamus autem, *gestandus venit*, esse idem quod, *gestandus est*, & postea scriptum, *differet*, quid facient de illis: *Aut pœna Tityi*? num hic possunt reperere ex præcedente versu idem *differet*? Sed fovent pravam lectionem, *semper accrescens jecur*: quæ tamen separatis illis quatuor versibus de Tityo sensum esse patitur, sed non patitur eos coherere cum prægressis. Quæ enim hæc connexio? Numquid Sisyphi lapis est mihi volvendus? rota Ixionis? aut jecur semper accrescens Tityi, quæ pœna illius est, pascit vulturem & reparat nocte, quod die perdidit, & sufficit iteratis morſibus. Quis tantum non puer non videat hanc orationem esse stolidam, ineptam, male sibi respondentem? Cui non succurrat sequi aliquid debere, quo non simpliciter narretur, quid fiat Tityo, sed ostendatur dubitare ipsum Tantalum

an

Aut pœna Tityi: qui specu vasto patens
 Visceribus atras pascit effossis aves;
 Et nocte reparans quidquid amisit die,
 Plenum recenti pabulum monstro jacet?
 In quod malum transcribor? ô quisquis nova
 Supplicia functis durus umbrarum arbiter
 Disponis! adde, si quid ad pœnas potes,
 Quod ipse custos carceris diri horreat,
 Quod in cœtus Acheron paveat; ad cuius metum
 Nos quoque tremamus. quære: jam nostra subit

E stir-

an sibi eadem pœna immineat? Itaque miror securitatem illius, qui nihil ad sententiæ plenitudinem ait desiderari. Sane nihil desideratur, si in eloquendo satis est, quodvis membrum per se habere sensum, etiam si sensus ille à proximis abhorreat. *Gronovius. Hercul. Fu. 749. Farnabius.*

9. *Semper accrescens jecur*] Jam demonstravimus hanc lectionem stare nullo modo posse, ut salva & honesta sit oratio. Lipsius adscriptum in codice suo invenit: *qui specu vasto patens*: quod merito amplexus est Raphelinguus; visus etiam sibi deprehendisse, unde alterum processerit, videlicet, cum adscriptum esset ex Hippolyto: *Meumque pœna semper accrescat jecur.* Quod quidem vere animadversum puto, utcumque frivolum dicant alii: nec dissimulo idem, mihi, antequam apud illum viderem, in mentem venisse. Praesidenter ajunt expungi *semper accrescens jecur.* At imprudenter illi, qui non percepta sententia de scriptura verborum judicant. Nam *quod patens vasto specu* Latinum minus esse quam *jacens*, ne approbatur Gruterus quidem, etsi & ille sex malis Codd. plus tribuat quam uni bono Lipsiano, speretque se excogitasse, unde atextum fuerit, *qui specu vasto patens.* Sed non est atextum: prima immo & antiqua lectio est, & sola exstat in membranis Florentinis. Vidit tamen Gruterus nec

vulgatam bene se habere, seque fateatur impeditum, & molitur correctionem potius ex sua quam auctoris mente, scriptisque illis, quibus tamen ipse fidei, ait nocuisse unguis exscribentium. Dum *quod venit*, nimis arcte conjungit *quod gestandus*, non potuit illud repetere *quod* *quod* *quod* ad sequentia: hoc autem quia non fecit, nec cepit ipse sensum, nec illum cepit veræ lectionis facilitas. *Gronovius. Specu vasto patens*] Illa scilicet parte corporis, qua admittebat aves rapaces, *Farnabius.*

10. *Aves*] Ita & alii. Virg. 6. *Æneid.* unicum vulturem agnoscit. *Idem.*

13. *In quod malum transcribor?*] Verbum Senecæ, Epist. 4. *cum puerilem animum deposueris, & te in viros philosophia transcriperis.* Consolatione ad Marciam cap. 16. *Cladium, contempto hoste & flumine, ob insignem audaciam tantum non in viros transcripsimus.* A Virg. 5. *Æn.* *Transcribunt urbi matres, populumque volentem Deponunt.* Lib. 7. *Et tua Dardaniis transcribi scepra colonis.* Gron. *Transcribor?*] Translatum ab iis, qui in novas colonias scripti deducuntur. *Farnabius.*

15. *Adde si quid ad pœnas potes.*] *Etruscus, potest.* Puta, *addi.* Qua figura frequenter Plautus: *Abduce me hinc, quantum potest.* *Congrum ex dorsua, quantum potest.* *Gronovius.*

16. *Custos*] Cerberus, *Farnab.*

18. *Nos quoque*] *Malis indurati, qui*

E stirpe turba, quæ suum vincat genus,
Ac me innocentem faciat, & inausa audeat.

20

Regione quidquid impia cessat loci,

Complebo. numquam stante Pelopeia domo,

Minos vacabit. *Meg.* Perge detestabilis

Umbra, & penateis impios furtis age.

Certetur omni scelere, & alterna vice

25

Stringantur enses. ne sit irarum modus,

Pudorve. mentes cæcus instiget furor;

Rabies parentum duret, & longum nefas

Eat in nepotes. nec vacet cuiquam vetus

Odisse crimen, semper oriatur novum;

30

Nec unum in uno: dumque punitur scelus,

Crescat. superbis fratribus regna excidant,

Repe-

in vivis dira fecimus, apud inferos miserissima patimur. *Idem.*

19. *Stirpe*] Pelope. *Idem.* Turba] Atreus & Thyestes. *Idem.* Suum] Me progenitorem infando scelere superet. *Idem.*

20. *Innocentem*] Respectu & comparatione ipsorum. *Id.* *Inausa*] Quæ nec ego, nec alius quisquam ausus est. *Idem.*

21. *Regione*] Vacua omni supplicii apud inferos loca progenies mea complebit. *Idem.*

22. *Nunquam*] Quamdiu quicquam superest è nostra familia, & *seva Pelopis domo* nullo non scelere contaminata, habebunt quæ torqueant crimina inferni iudices. *Idem.* *Pelopeia domo*] Nullum scelus fuit, quo se Pelopidæ abstinuerint. nam parentes liberos, liberi parentes, uxor maritum, maritus uxorem, frater fratrem, affines affinitate iunctos occiderunt; pater liberos comedit; demum affinem patruelis, gloriæ levit, filiam pater stupravit. merito igitur eorum familia conviciis omnium profusa fuit adeo, ut *Pelopeia domus*, pro *seva* & impia, adagii loco etiam hodie usur-

petur. Xenarcho dicitur $\alpha\pi\tau\iota\sigma\tau\alpha\iota$ $\alpha\iota\tau\epsilon\upsilon\sigma\tau\alpha\iota$, Euripidi $\delta\upsilon\sigma\chi\alpha\iota\upsilon\delta\delta\epsilon\sigma\tau\alpha\iota$, Horatio *seva Pelopis domus*. Delirius.

23. *M. Perge detestabilis*] Etruscus: *FVRIA*. *Perge d.* Et sic etiam personam eam vocat in inscriptione: *TANTALI VMBRA. FVRIA*. Et inferius vers. 100. *FVR*. Hunc hunc *furorem*. Gronovius.

26. *Stringantur enses*.] Etruscus: *Stringatur ensis*. Gronovius.

28. *Parentum*] Tantali & Pelopis, vel indignanter pro parentis, id est, avi, scilicet tui ò Tantale, ut Hercul. *Fur.* vers. 1283. *pavidas matres*. Farnab.

30. *Oriatur novum*] Ita dum Atreus ulcisceretur adulterium Thyestæ cum Ætropa uxore sua, filios ipsius illi epulandos apposuit. Thyestes ut hoc vindicaret, consulto oraculo, ex incesto suæ filia Pelopææ supro Ægisthum genuit, qui Atreum incestu & Agamemnonem. *Idem.*

32. *Superbis*] Atreo & Thyestæ alternis vicibus regnantibus regnum excidat, uti Thyeste, qui corrupta fratris uxore in exilium ivit, à quo simulata conciliatione revocatus est. *Vide Argument.* *Idem.*

Repetantque profugos: dubia violentæ domus
Fortuna reges inter incertos labet.

Miser ex potente fiat, ex misero potens; 35

Fluctuque regnum casus affiduo ferat.

Ob scelera pulsus, cum dabit patriam deus,

In scelera redeant: sintque tam invisi omnibus

Quam sibi. nihil sit, ira quod vetitum putet,

Fratrem expavescat frater, & gnatum parens, 40

Gnatuque patrem: liberi pereant male;

Pejus tamen nascantur: immineat viro

Infesta conjux. bella trans pontum vehant:

Effusus omnes irriget terras cruor;

Supraque magnos gentium exultet duces 45

Libido victrix. impia stuprum in domo

Levissimum sit. fratris & fas, & fides,

Jusque omne pereat. non sit à vestris malis

Immune cælum. cum micant stellæ polo,

Flammæque servant debitum mundo decus; 50

Nox

33. *Repetantque profugos*] Sic Florentinus, non *repetat*. Sensus: regna excidant & elabantur tenentibus, ac deinde redeant ac revertantur ad ejectos, exsules, profugos. Eodem jure quo excidere dicuntur illis, quibus auferuntur, & repetere possunt dici illos, in quorum ditionem redeunt. Si quis codex *aym* & regna haberet *sceptra*, valde probarem ob *regnum*, quod est vers. 36. Potest tamen & vulgatum satis fecti. Gronovius.

37. *Ob scelera*] Vterque pulsus, simul acrevocatus fuerit, in scelera redeat. Farnabius.

40. *Fratrem*] Atreus Thyestem & ò contrario. *Idem*. Et *gnatum*] Clytæmnestra Orestem. *Idem*.

41. *Patrem*] Matrem *rectius lege*. sic Orestes Clytæmnestram, quam fugiens latuit, tandem reversus interfecit. *Idem*. Gruterus retinet *patrem*. nihil enim vetat masculino contineri

sexum deteriorem, quamvis sermo de Oreste & Clytæmnestra. *Pereant*] Thyestæ filii, quos patruus occidit, voravit pater. Farnabius.

42. *Pejus*] Ex incestu leviri cum glorie, patris cum filia. *Idem*. *Viro*] Clytæmnestra Agamemnoni. *Idem*.

43. *Bella*] Agamemnon & Menelaus repetitum Helenam ad Trojanum bellum profecti. *Idem*.

45. *Supraque*] Ita Agamemnon magnus dux Græciæ Chryseida & Cassandra deperit. *Idem*.

47. *Levissimum sit, &c.*] Comellin. sic distinguendum censet: *Levissimum sit fratris: & fas & fides*.

49. *Cum micant stellæ polo.*] Digna, quæ noscatur, conjectura Grotii: *cur micant stellæ polo? Flammæque servant debitum mundo decus?* Et nihil verius. Præsumit animo, quod in diurno sidere futurum erat interepulas Thyestæ. Gronovius.

Nox atra fiat, excidat cælo dies.
 Misce penateis : odia, cædes, funera
 Arceffe, & imple Tantalò totam domum.
 Ornetur altum columen, & lauro fores
 Lætæ virefcant; dignus adventu tuo
 Splendefcat ignis. Thracium fiat nefas
 Majore numero. dextra cur patruì vacat?
 Nondum Thyefte liberòs deflet fuos?
 Ecquando tollet ignibus jam fubditis

55

Spu-

51. *Excidat*] Mense enim Thyefte atrocitatem fol videre non fultinens ortus retroceffit. *Farnabius.*

53. *Et implefcelere Tantalèam domum.*] Pulchre Flor. & *imple Tantalò totam domum.* Intellige, animo, fortuna & cafibus Tantalì. Mittebatur enim, ut dirus vapor tellure rupta, vel gravem populis lucem fparfura peftis, ut ipfe mox ait. Staius in diverfam partem: ille penates Implet, & ingenti genio juvat. Gronovius. Per promifcuous inceftus & ftupta.

54. *Ornetur altum columen.*] Sic liber optimus & omnes: & cur mutavit Fabricius? *Columen* proprie materia fufpenfa, quæ totius ædificii faftigium percurrit ac fufinet, apud Vitruvium. Quod eleganter offendit Rutilius Numatianus lib. 1. verf. 348. etfi propter verfum *culminis* voce utatur. *Parvula fubreftis facimus tentoria remis, Transverfus fubito culmine contus erat.* Vbi male interpres, contum navalem erectum cuspide in terram fixo eulmen fubitario ædificio fuiffe, feribit. Ex colimine columsam, ex vara vibiani. Immo remorum ordo pronotum ac faftigatorum cum ordine contrario ita junctus, ut fupremis in partibus leviter decuffari efferent, atque in terram ftantus eft: hic fuperimpoftus contus, ad quem revincirentur & contextum inter fe opus haberet. *Subreftis* autem legendum, non *fubreftis*: quod eft quidem interdum in altum movere, fed hac non congruit. Varro de re ruftica

lib. 3. *Columbarum unum genus agreffe, quod habetur in turribus & columinibus villa.* Seneca transfert, & pro quavis confpectiffima domus parte accipit. Gronovius. In fimulata conciliatione, quod in feftis foler, & ornetur poftes floribus, frondibus, lauci ramis, lucernis, foco fed crudeli, qui inceftum Thyefte vindicet. *Farnabius.*

56. *Thracium*] Quale admiferunt Progne & Philomela in vindicta Terei regis Thraciæ. vid. Herc. Fu. verf. 145. *Idem.* A Pausania in Acti. Terei hiftoria fic narratur, ut præter meram. iftas, omnia vere videantur accidiffe. *Delrius.*

57. *Majore*] Sed illæ unum Terei peremere filium Ityn: tu ô Atræu, duos Thyefte, imo tres. *Farnabius.* *Patruì*] Atræi. & *inftat Furia feftinare jubens, ut ipfe famelicus cruentis hùs dapibus se exfatiet.* Sarcas. *Idem.*

59. *Ecquando tollet ignibus jam fubditis*] Aliquid hic vitii fubefle jam olim fufpicatus Lipfius, fed non illud videret fublatam diftinctione, quam facit: *Spumante abeno membra*; nian vocabulum, *membra*, fequenti à membro orationis decerpi non debet. Quid autem eft, *tollet abeno membra*? Quod fi manet diftinctio prior, vel fic quoque, quis aut quid *tollet*? neque enim ipfe Thyefte ex aheno prompturus effer partes liberorum fuorum. In ea voce menda videtur latere. fed quid fubftituemus? Cogitabam: *Ecquando vellet*, vel *conder*? nempe Thyefte libe-

Spumante ahenò? membra partes eant
 Discerpta: patrios polluat sanguis focos:
 Epulæ instruantur. non novi sceleris tibi
 Conviva venies; liberum dedimus diem,
 Tuamque ad istas solvimus mensas famem.
 Jejunia exple. mistus in Bacchum cruor 60
 Spectante te potetur. inveni dapes,
 Quas ipse fugeres. Siste, quo præceptus ruis?
 Tant. Ad stagna, & amnes, & recedentes aquas,
 Labrisque ab ipsis arboris plenæ fugas,
 Abire in atrum carceris liceat mei 70
 Cubile: liceat, si parum videor miser,
 Mutare ripas: alveo medius tuo
 Plegethon relinquitur, igneo cinctus freto.
 Quicumque pœnas lege Fatorum datas
 Pati juberis: quisquis exeso jaces 75
 Pavidus sub antro, jamque venturi times
 Montis ruinam: quisquis avidorum feros
 Rictus leonum, & dira Furiarum agmina
 Implicitus horres: quisquis immixtas faces

Semi-

ros mansos. Notum Ovidii, in *viscera viscera condi*, in orat. Pythag. Deinde malebam: *ignibus jam subditis Spument ahenæ, membra per, &c.* Vti prorsus habebat optimus codex. Vulgata utcumque pronunciat fore, ut Thyestes liberos, tanquam exta fervente foco, coctos accipiat. Gronovius.

62. Non novi] Qui filium tuum Pelopem coctum olim diis epulandum apposuisti. Farnabius.

63. Liberum] Hunc diem à fame tibi vacuum permisi, ut apud tuos ad satietatem usque convivateris. Idem.

65. Mistus] Vinum cruore puero- rum Thyestæ mistum. Idem.

67. Ipse fugeres] Tu, quem cateræ dapes fugiunt: namque hoc audito, Tantalus refugit, repetitque inferas potius fame pœnas, quam tales acce-

dat mensas. Furia itaque siste ait, quo præceptus ruis? Idem.

69. Arboris] Arborem fugientem ab ipsis labris. Idem.

71. Liceat] Si in solita ripa non satis miser videar, in magis diras savasque me transmittite, modo ne ad has epulas cogar. Idem.

73. Plegethon] Qui rapidis flammis ambit torrentibus amnis Tartareus. Plegethon à *Πλέζω*. Idem.

76. Quique venturi times] Melius Florentia: *jamque venturi times*. De eodem enim loquitur Sisypho, de quo membrum præcedens. Gronovius.

78. Furiarum] Trium, ut in Herc. Fur. vers. 101. quas ab impetu, furore & assiduitate supplicii vocat *agmina seuva sororum*. Farnabius.

79. Quisquis] Qui manu repellis à facie

Semiustus abigis, Tantali vocem excipe
 Properantis ad vos : credite experto mihi,
 Amate pœnas. quando continget mihi
 Effugere superos? *Meg.* Ante perturba domum,
 Inferque tecum prælia, & ferri malum
 Regibus amorem : concute infano ferum
 Pectus tumultu. *Tant.* Me pati pœnas decet,
 Non esse pœnam : mittor, ut dirus vapor
 Tellure rupta, vel gravem populis luem
 Sparsura pestis. ducam in horrendum nefas
 Avus nepotes. Magne divorum parens,
 Nosterque, quamvis pudeat, ingenti licet
 Taxata pœna lingua crucietur loquax;
 Nec hoc tacebo : moneo, ne sacra manus

Vio-

facie intuentas ab ultricibus Furiis,
 faces. *Farnabius.*

81. *Properantis*] Festinanter rever-
 tentis ad vos. *Idem.* *Experto*] Qui
 ruli pœnas inferorum, & ab inferis ex-
 citus vidi scelera vivorum. *Idem.*

82. *Amate pœnas*] Vt Virg. 3. *Æn.*
Horror amare focos, arcemque atrolere
testis. Id est, ipsos sibi approbare &
 conciliare has sedes, non deserere.
 Nec enim proprie domos construere, ut
 Onomasticon verus apud Turneb. 28.
Adv. 5. lib. 5. *Quo tantum mihi dex-*
ter abis? huc dirige cursum: Littus ama-
Staius 9. *Thebaid.* nec unquam *Longius*
indulget dextra motusque per omnes
Corpus amat. Vicumque se moveat, à
 corpore non abit. *Gronovius.* Con-
 tenti sitis & amate pœnas, quas datis
 apud inferos, potius quam revertami-
 ni ad superos. *Farnabius.*

83. *Ante*] Non revertaris præ-
 quam domum tuam perturbaveris, dis-
 fidique faces nepotibus tuis admove-
 ris. *Idem.*

87. *Non esse*] Non aliis pœnas fa-
 cessore. *Vapor*] Exhalatio pestifera.
Idem.

90. *Magne*] Quamvis te pudeat,

ò Iupiter, genuisse hominem tam sce-
 leratum. *Idem.*

92. *Taxata*] Tantalus enim ad Deo-
 rum secreta admittus, quum ea evul-
 gasset, ad inferos Eridano fl. mento te-
 nus immensus : *Quærit aquas in aquis,*
& poma fugacia captat. Vide Hercul.
Fut. 753. *ἀγλαῶν ἐξ ἑλπίδος αὐ-*
Idem. *Lingua crucietur, loquax.*] Nec
 male, si non melius Etruscus cum Vos-
 siano, *loquax* : sublata, quæ huic voci
 præponitur, distinctione. Licet gar-
 rula lingua, cui lis grandi pretio est ta-
 xata, crucietur; tamen nec illud ta-
 cebo. Statim recte jussit Lipsius, scri-
 beremus, *violante*, & *adspersite* : nam
 utrumque sic exhibet princeps codi-
 cum. Frustra subjiciunt, *violenta*, aut
 verentur ulcus in proximis. Sentus de-
 promptus ex illo sextæ *Æneidos*: *Phle-*
gasque miserimus omnes Admonet, &
magna testatur voce per Umbras : Di-
scite justitiam moniti, & non temnere
divos. Gronovius.

93. *Moneo*] Monebo nepotem
 Atreum & repellam à tanto scelere.
Farnabius. *Sacra manus*] Execranda.
 Sacra cades dictum ut sacra fames.
Idem.

Violate cæde, neve furiali malo
 Aspergite aras. stabo, & arcebo scelus. 95
 Quid ora terres verberare, & tortos ferox
 Minaris angues? quid famem infixam intimis
 Agitas medullis? flagrat incensum siti
 Cor, & perustis flamma visceribus micat.
 Sequor. 100
 Meg. Hunc, ô, furorem divide in totam domum.
 Sic, sic ferantur, & suum infensi invicem
 Sitiant cruorem: sensit introitus tuos
 Domus, & nefando tota contactu horruit.
 Actum est abunde. gradere ad infernos specus, 105
 Annemque notum: jam tuum mœstæ pedem

Terræ

95. *Aras.* Ad aras enim filios Thyestæ Atreus mactavit. Farnabius.

96. *Quid ora?* Talia dicenti Megara flagello insonat, viperæ arrepta communitatur se omnes illi injecturam angues, & famem stimque auget. Id.

97. *Famem infixam intimis Agitas medullis* Seneca epist. 94. *Offendis esurientis, quid tanquam satur faciat? fixam potius medullis famem detrahe.* Porro *agitas* plene codex optimus, ne quis curet aliorum accitas. Gronov.

100. *Sequor. M. Hunc ô furorem* Etruscus quoque superfluam syllabam habet: FVR. Hunc hunc furorem. Nec displicet Hugonis Gronii, uno ut versu legatur: T. Sequor. F. Hunc furorem divide. Sequenti versu etiam Etruscus: Sic sic ferantur. non feratur. Gron.

101. *Sic, sic* Quantum tu aquam, tantum illi sitiant cruorem. vel ita ut facis, sparge furoris & odii semina. Farnabius.

105. *Actum* Satis superque flammæ concitasti, jam redi ad locum supplicii. Idem.

106. *Iam tuo mœstæ pede* Lipsii liber: tuum in pedem Terræ gravantur. Non paullo rotundius, inquit Gruterus, sed nullæ membranæ ei adfentiantur. Quid tum? ille enim ô!

πέπρωται, αἱ δὲ σκευαὶ αἰόχοισι. Neque aliter Etruscus. Sed ecce virum alium doctum, qui haud scit an quadrat hæc lectio, si respicias ad verbum gravantur. Posthac sciet. Seneca de Clementia 1, 12. *At illum acerbum & sanguinarium necesse est graventur stipatores sui.* Thiodamas apud Statium ad deam Tellurem, post absorptum Amphiaræum: *Nos tantum portare negas? nos, diva, gravaris.* Qui locus huc valde conveniens. Restituimus eam phrasin Statio in Silvis. Nunc quoque Instino lib. 20, 2. *Illi, longinquam militiam gravati, auxilium à Castore & Polluce eos petere jubent.* Hoc est, recusantes, gravem ducentes. Vulgo, *longinqua militiam.* Et lib. 39, 4. *At in Egypto Cleopatra cum gravaretur socio filio Ptolomeo.* Bisidem vitium Appulejo oblatum: Lib. 5. *confestimque presentiam nostram gravata:* & in Apolog. *Est enim pudentis animi & verecundi vel falsi vituperationes gravari.* Sic enim & Mss. ut viri docti nonnuere: tamen editur *presentia nostra & falsa vituperatione.* Sed non gravamur aliqua re, nisi quam cum maxime sustinemus & utcumque ægre ferimus;

Terræ gravantur. cernis, ut fontes liquor
 Introrsus actus linquat; ut ripæ vacent;
 Ventusque raras igneus nubes ferat?
 Pallefcit omnis arbor, ac nudus stetit
 Fugiente pomo ramus; & qui fluctibus
 Illinc propinquis Isthmos atque illinc fremit,
 Vicina gracili dividens terra vada,
 Longe remotos latus exaudit sonos.
 Jam Lerna retro cessit, & Phoronides
 Latuere venæ: nec suas profert sacer

110

115

AL-

ferimus: gravamur aliquam rem, quam
 vel si jam ferimus, tentamus excutere,
 vel nondum susceptam recufamus ac
 procul habemus. Gronovius.

107. Cernis] Cernis ut omnes aquæ
 veluti tuo conspectu, arboreſque
 procul habemus. Gronovius.

109. Raras] Sine pluvia, quas in
 Herc. Fur. vers. 863. vocabat *vacuas*,
 vel, paucas.

111. Qui fluctibus, &c.] Binaque
 maria Ægæum & Ionium, quæ I-
 sthmon Corinthiacum utrinque al-
 luunt, recedunt à litore longiusque re-
 motis exaudiuntur ipsorum fremitus.
 Farnabius.

114. Latus exaudit sonos.] Vocem
 latus obelo Aristarchorum objicit
 Delius, est omnibus in ejus scriptis
 repetiatur. Quomodo enim *latus*, si
 vicina vada gracili terra dividit? Cen-
 setque feliciter emendasse Lipsium *la-
 tus*, quod scilicet remoto jam mari
 mergi non verebatur. At sanum esse
 alterum adfirmat Gruterus: velle au-
 ctorem ita inhorruisse pelagus adven-
 tu Tantalii, ut se subduxerit, utroque
 latere aquis suis nudato; ideoque an-
 gustias Isthmi minus fuisse angustas,
 quod plusculum hinc & illinc terræ sit
 additum litori. Non male, si de lectio-
 ne constaret: nam Florentinæ non *latus*
 habetur, sed *litus*. Quam lectionem
 & ante productam nescio quos expo-

neret ait tentasse Farnabius. Sed frustra:
 quid enim, *Isthmos exaudit litus, so-
 nos*? aut quomodo stare possunt simul
 hi duo accusativi? Emenda: *Longe
 remotis litus exaudit sonis*. Nempe re-
 ducto utrinque pelago Isthmos, soli-
 tus ante litus, seu fluctus littori allu-
 sos aut fragorem littoris, sonis pro-
 pinquis audire & vehementibus, nunc
 eos percipit longinquis & levioribus.
 Ovidius in epist. Phædræ: *Et tenuis
 tellus audit utrinque mare*. Noster Nat.
 quæst. 6, 7. *Villas in conspectu collo-
 catas fluctus, qui longe audiebatur, in-
 vastit*. Gronovius.

115. Lerna] Palus in agro Argivo-
 rum. Farnabius. Phoronides] Vnda
 fl. Inachi filii Phoronei regis Argivor.
 Idem.

116. Nec suas profert sacras Alpheus]
 Scribe cum Florentino: *sacer Alpheus
 unda*. Sic mox vers. 130. *Alpheos sta-
 dio notus Olympico*. Et vers. 627. *ma-
 ris gemini premens Fauces Corinthos*.
 vers. 799. *numquid Tityos*. Ovidius:
Et sacer admissis exigit Hebrus aquas.
 Gronovius. Nullus fons numine va-
 care credebatur, propter perennem
 æternamque scaturiginem, unde & fi-
 lii deorum dicti fluvii. *vel* quod huic
 fl. tanquam Deo & Iovis amico (cu-
 jus quippe solius aqua aram Iovis O-
 lympici dilui sanctum) Elei honores
 habuerunt, figurumque in templo Iovi
 dedicato posuerunt. Farnabius.

Alpheos undas, & Cithæronis juga
 Stant parte nulla cana deposita nive,
 Timentque veterem nobiles Argi sitim,
 En ipse Titan dubitat, an jubeat sequi,
 Cogatque habenis ire periturum diem.

120

117. *Alpheos*] Fl. Elidis in Arcadia Pifas alluens. *Farn. Cithæronis*] E Cithæronis jugis solutæ evanuerunt nives. *Idem.*

119. *Veterem*] Ineptè Ascensius *strum* legit: ineptiùs *Marmita sitim*, ad ficitatem quæ fuit tempore Phæthontis, refert. Rectè *Ægid. Maserius*, in comment. *Valerii Flacci*, & *Cælius Rhodiginus* scribunt loqui *Senecam* de siti, quæ ante Danaï tempora fuit: cum, nondum inventis puteis *Argos* in loco arido situm, aquarum pedituria laborabat, quam *Danaus* teste

Plinio natur. hist. lib. 7. sustulit inventis puteis. unde *Hesiodus* teste *Eustathio* *Iliad. Æ. Αργυρον ενυδρον εν Δαίνα* ενυδρον. *Delrius.*

120. *Ipsè Titan*] *Sol* dubitat an currum quadrijugo vectus jubeat diem procedere, per te periturum, id est, obscurum futurum; neque enim lucescente die dæmonis, furis, umbrifve vagari permillum. sic *Anchisæ* umbra *Eneid. 5. Et me flavus equis oriens afflavit anhelis. & Tirefiæ* 2. lib. 5. *Sat. Horat. sed me Imperiosa trahit Proserpina, vive, valeque.* *Farnabius.*

C H O R U S .

Chorus ex senibus Mycænis vel Argivis constans (Argos enim cum Mycænis confundunt poetæ) deos urbium in Peloponneso præsidēs, ut mala & scelera in domo Pelopis concepta & imminentiã prohibeant arerantque, & Tantali impium facinus ac pœnam canit.

Argos de Superis si quis Achæicum,
 Pisæisq;ue domos curribus inclitas:
 Isthmi si quis amat regna Corinthii,
 Et portus geminos, & mare diffidens:

125

Si

122. *Achæicum*,] Ad differentiam aliorum, qui decem. huic autem uno præest. *Farnabius.*

123. *Pisæisq;ue domos turribus inclitas*:] *Dolent à Raphelingio* sibi inscribi, *curribus*: nihil enim se mutandum duxisse, sed quid in libris contineretur, monuisse. *Gallus gallinæus* unionem. *Gaudere* potius debebant & grates agere. Sic enim & *Florentinus*, & vel de conjectura satis polito ingenio probaretur. *Gruteri* codices pejo rem lectionem habuisse non miror *Cyclopus turres* novimus *Argis* vel

Mycænis: sed *Ocnomai* regia *Pisæi* curribus inclita: qui tantum negotii dederunt Poëtis, ut turres ejusdem regis nihil sint morati. *Nec victoris* tantum, sed & victis curribus insignem domum cogita ex illo *Virgili*: in postibus arma, Captivi pendent currus. Et *Sili*, *In foribus*, &c. *Captivi currus, belli decus.* *Noster* infra vers. 658. *Gronovius.* *Pisæisq;ue*] *Pisæ* civitatis in *Elide*, quæ *Jovi* curæ propter *Olympia*, quæ juxta hanc celebrantur. *Farnabius.*

125. *Geminos*,] Ab utraque parte *Isthmi*,

Si quis Taygeti conspicuas nives,
 Quas, cum Sarmaticus tempore frigido
 In summis Boreas composuit jugis,
 Ætas veliferis solvit Etefuis;
 Quem tangit gelido flumine lucidus
 Alpheos, Itadio notus Olympico:
 Advertat placidum numen, & arceat,
 Alternas scelerum, ne redeant, vices;
 Neu succedat avo deterior nepos;
 Et major placeat culpa minoribus.

130

135

Tan-

Isthmi, de quo in Herc. Eur. vers. 335. Farnabius. Dissidens:] Isthmo interjecto dividente Ionium & Ægeum. Id.

126. Taygeti] Montis prope Lacedæmona. Idem.

127. Quas,] Quas Boreas à Septentrione, ubi Sarmatæ populi, flans hyme congelavit, Etefæ venti æstivi ab alia atque alia cœli parte spirantes solvunt. Idem.

129. Veliferis Etefuis:] Stati enim venti sunt, & constantes. unde eos Varro *Navales* appellat. Idem. Æstivos esse ventos constat ex Aristot. lib. de mundo ad Alex. Plutarcho in Dione, & Gellio lib. 2. cap. 22. item de genere Aquilonum ex Plinio lib. 2. & lib. 18. & D. Isidoro lib. 13. cap. 11. ideo Lucretius dixit: *Etesia stabra Aquilonum.* Delrius.

131. Stadio] Curticulo; ita dicto quod stadii mensuram expleret: stadii inquam Olympici de quo Gellius lib. 1. Noct. Attic. cap. 1. *Nam cum fere constaret curriculum stadii, quod est Pise apud Iovem Olympium, Herculeum pedibus suis metatum: idque fecisse longum pedes sexcentos, cetera quoque stadia in terra Græcia ab aliis postea instituta, pedum quidem esse numero sexcentam; sed tamen esse aliquantulum breviora.* Centfortin. vero in lib. de die Natali: *Stadium in hac mundi mensura id potissimum intelligendum est, quod Italicum vocant, pedum sexcentorum viginti quin-*

que. Nam sunt praterea & alia, longitudine discrepantia, ut Olympicum, quod est pedum sexcentam, Pythicum quod est mille pedum. Teste Plinio stadium efficit passus centum vigintiquinque nostros, hoc est pedes sexcentos vigintiquinque, l. 2. Nat. hist. c. 23. octo vero stadia consuevit unum milliari, Polybio lib. 3. & Plutarcho in Gracch, & hæc dimensio Romanis historicis in usu est. Vnde apparet Plinium de Italice stadio locutum: & D. Isidorum lib. 15. cap. 16. (quando stadium definit octavam milliariis partem, viam scilicet centum vigintiquinque passuum; eoque modo dicit Herculeum id terminasse, cum illud uno spiritu confecisset, ac proinde stadium appellasse, quod in fine respirasset, simulque stetit) vera quidem tradere, sed non distinxisse inter Olympicum, quod Herculis stadium, & Romanum, seu Italicum quod cxxv. passuum. Gellium denique Pythici stadii velignarum vel immemorem fuisse. Delrius.

132. Et arceat Alternas scelerum,] Etruscus: *& arceat, Alternas scelerum ne redeant vices.* Sermo non insolens. *Arceat, ne redeant, est arceat redire, ut alibi loquitur. Infra: Utinam arcuissert, ne regat sanctos humus.* Silius Italicus lib. 13. *Arce, qua putres artus medicamina servant.* Idem tamen sensus vulgata. Gronovius.

135. Et major placeat] Sic omnes

Tandem lasia feros exuat impetus
 Sicci progenies impia Tantali.
 Peccatum fatis est. fas valuit nihil,
 Aut commune nefas. proditus occidit
 Deceptor domini Myrtilus, & fide
 Vectus, qua tulerat, nobile reddidit
 Mutato pelagus nomine. notior
 Nulla est Ioniis fabula navibus.
 Exceptus gladio parvulus impio
 Dum currit patrium natus ad osculum,
 Immatura focis victima concidit:
 Divisusque tua est, Tantale, dextera,
 Mensas ut strueres hospitibus deis:
 Hos æterna fames prosequitur cibos,
 Hos æterna sitis: nec dapibus feris
 Decerni potuit pœna decentior.
 Stat lusus vacuo gutture Tantalus,
 Impendet capiti plurima noxio

140

145

150

Phi-

Mss. Sunt verba per artem ominantia, dum videntur avertere omen. Ita enim factum est, & revera major fuit culpa & avitam excessit noxa, quæ minoribus seu nepotibus placuit. Nihil igitur ridiculum, ut properanti Scalligero visum. Vide ad primum Silvarum. Petronius: *culpæque ignosce minoris*. Gronovius.

139. *Proditus*] Oenomaus oraculo monitus sibi à genero imminere mortem, suorum equorum velocitati confisus filiam uxorem prociis proposuit ea lege, ut certans curru auferret Hippodamiam, & pater à tergo lancea insequutus eum si assequeretur conficeret. Pelops Myrtilum, cui primam noctem, vel ut alii, partem regni promiserat, corrupit, ut sublata fibula, qua modiolus axis affigitur, currum everteret. Oenomaos ab equis discerpto, Pelops Hippodamia & regno potitus est. Myrtilus autem eadem fide, quam domino præstiterat, id est, falsa dece-

ptus à Pelope in mare è Geræsto præcipitatus dedit nomen mari Myrtoo. quod tamen à Myrto puella dictum tradit Pausanias in Arcadicis. *Farnab.*

140. *Deceptor domina*] Vndecumque, recte notavit Deltius legendum esse, *domini*: hoc enim vult historia & membranæ Etruscæ. Taceat igitur factio corruptorum librorum, & valeat veritas. *Gronovius. Fide Vectus*] Sicuti hoc loco Myrtilus, si communem traditionem sequimur. nam Istrus, in Atticis, scripsit Myrtilum singulati certamine pro Hippodamia cum Pelope decertantem cecidisse. *Farnabius.*

143. *Ioniis navibus.*] Navigantibus Ionium mare. *Idem.*

144. *Exceptus*] Pelopem filium currentem ad patrium osculum Tantalus pater interfecit, coctumque diis epulandum apposuit, abstinerunt omnes præter Cererem, &c. *Idem.*

149. *Hos*] Vide Hæc. Fur. v. 751. *Id.*

154. *Phi-*

Phineis avil
 Hinc illinc g
 Et curvata f
 Alludit pat
 Hæc, quam
 Deceptus t
 Obliquat qu
 Includis que
 Sed tunc div
 Demittit p
 Insultant fo
 Accendunt

154. *Phineis*
 Arcadia rex filii
 re, suafu Harpa
 novercæ, ecce
 rem dii uli &
 immittis tertis
 gineo, manib
 ejus scædarent.
lerique fuga sub f

156. *Incurva*
 est ex uno Mos
 succinit Vossian
 ro, etsi novem
 hoc etiam mod
 quam video ca
 placeat. Arbor,
 frondibus ab or
 tantum non inc
 vata non alio or
 tuum trepidans
 tibus esurientis
 tur. Nam sic o
 non *Iludit*. De
Relictis his, qua
difficuler possu
nostra alludent
 298. *Fructus cu*
paratos habemu

158. *Hæc. q*
 vero Tantalus r
 poma? Certe
 aliquantisper &

Phineis avibus præda fugacior;
 Hinc illinc gravidis frondibus incubat 155
 Et curvata suis fœtibus, ac tremens
 Alludit patulis arbor hiatibus:
 Hæc, quamvis avidus, nec patiens moræ,
 Deceptus toties tangere negligit,
 Obliquatque oculos, oraque comprimit, 160
 Inclusisque famem dentibus alligat:
 Sed tunc divitias omne nemus suas
 Demittit propius, pomaque desuper
 Insultant foliis mitia languidis,
 Accendantque famem; quæ jubet irritas 165

Exer-

154. *Phineis*] Harpyis. Phineus Arcadiæ rex filios suos ex priorè uxore, suafu Harpalices superinductæ iis novercæ, excœcavit. quam impietatem dii ultri & ipsam oculis privarunt immisfis terris his volatilibus ore virginæo, manibus aduncis, quæ cibos ejus fœdarent. *Farn. Eugacior:] Celerique fuga sub sidera lapsæ, &c. Idem.*

156. *Incurvata suis fœtibus,]* Delirii est ex uno Moguntino prolatum. Et succinit Vossianus, artidetque Grutero, etsi novem ejus, *Et curvata.* Sed hoc etiam modo Tuscus, nec quidquam video causæ quare illud magis placeat. Arbor, inquit, gravidis fructu frondibus ab omni parte impendit ac tantum non incubat Tantalò, & curvata non alio onere quam suorum fœtuum trepidansque & se motitans hiatibus esurientis *aludit*, vel adblanditur. Nam sic quoque liber optimus, non *Illudit*. De tranquill. animi c. 10. *Relictis his, que aut non possunt fieri aut difficulter possunt, prope posita speique nostræ alludentia sequamur.* Fab. decl. 298. *Fructus curvati ramis ad manum paratos habemus.* Gronovius.

158. *Hæc, quamvis avidus,]* Itane vero Tantalus negligit tangere apposita poma? Certe toties deceptus negligit aliquantisper & obdurat, ut fingit ele-

ganter auctor. Cur enim subjicit: *Sed tunc divitias, &c.* nempe, quia hoc in pœnam Tantali sapiens nemus videri illum obfirmato animo & clauso ore perstare? ideo plura illi admovent ocliferia, ideo se magis demittit, & cum famem auget, tum spem apprehendendi incitat. Cur sequitur: *has ubi protulit, Et falli libuit?* nisi quia continuit eas aliquandiu, & falli dignatus est. Male quidam scriptus, *Nec, &c.* contra sententiam auctoris. Florentinus & fere omnes alii, *Hæc.* sed ille diphthongo expressa & soluta. *Idem.*

160. *Obliquatque]* Demittit, ne videat. vel limis ocellis aspicit. *Farn. Oraque]* Ore clauso famem coërcet. *Idem.*

162. *Divitias]* Omnis arbor poma demittit ad labra, illumque allicit. *Idem.*

165. *Jubet irritas Exercere manus:]* Hic certe non licuit corteæ toribus, quod in prosis Senecæ, cuius hæc propria phrasis. *Nat. Quæst. 7, 13. Solvere ista quid aliud est, quam manuum exercere, & in ventum jactare brachia. De clementia, 1, 7. Humili loco positus exercere manum, litigare, in vicam procurrere, ac morem iræ suæ gerere, liberius est.* De otio Sapientis cap. 32. *nec tantum, quid faciendum sit, cogitare, sed etiam*

144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200

Exercere manus: has ubi protulit,
 Et falli libuit, totus in arduum
 Autumnus rapitur, silvaque mobilis.
 Instat deinde sitis non levior fame;
 Qua cum percaluit sanguis, & igneis 170
 Exarsit facibus, stat miser obvios
 Fluctus ore vocans, quos profugus latex
 Avertit, sterili deficiens vado,
 Conantemque sequi, deserit. hic bibit
 Altum de rapido gurgite pulverem. 175

etiam aliquando manum exercere, & ea, quae meditata sunt, ad verum perducere. Sic omnes Mss. & observavit in parte Isacius Pontanus. Tale est lib. 5. Nat. Quaest. 18. Nos sine ulla parcimonia nostri alienique sanguinis movemus manum & navigia deducimus. Sic enim meliores Mss. ubi vulgo maria. Gron. 167. Falli] Nec enim sperabat se posse prehendere: tantum experiri voluit.

168. Autumnus] Pomorum maturi fructus copia, tamique fugaces. Farn.

171. Exarsit] Sitis. Farnab. Stat miser obvios Fluctus ore vocans,] Lipsii liber, petens. Si admittam, non commovebor, quod hoc verbum aptius

(nam vocans eodem sensu & simplex & in compositis passim Seneca) sed sola reverentia tot indubitata bona nobis elargiti codicis Etrusci: quamvis suspicari possis interpretantium esse. Gronovius.

174. Hic bibit] Arenas capit pro aqua quae fuit. Farnabius.

175. Altum de rapido gurgite pulverem.] Vbi expromserint viti summi rationes, quibus inducti docent nos, finem huic Choro deesse; quid nobis statuendum sit, considerabimus. Nunc nolumus damnare inauditos: sed neque apparet causa, cur lectorem moremur asteriscis. Gronovius. Gurgite] Ex alveo fugitivi gurgitis. Delrius.

ACTUS SECUNDUS.

* ATREUS. SATELLES.

Atreus ulciscendi fratrem certus de vindictae ratione cum Satellite deliberat, quem ad honesta consulentem non audit, impiam tandem & infandam ultionis rationem excogitat.

Atr. Ignave, iners, enervis, & (quod maximum
 Probrum tyranno rebus in summis reor)

Inulte,

* ATREUS. SERVUS.] Non Cruserianus tantum, sed & Florentinus, cum hic in inscriptione, tum per totum hoc colloquium, ubi & Vossianus, habet: SATELLES & SAT.

pro illis, SERVUS & SER. Itaque non dubitavimus ita restituere. Gronovius.

177. Rebus.] In magna potentia & rerum summa. Farnabius.

180. Irati?

Inulte, pos
 Fasque om
 Iratus Atr
 Debat a
 Utrumque
 Lucere &
 Micare fer
 Argolica t
 Hostem, r
 Arces. re
 Populus M
 Tegit ac tu
 Hæc ipsa p
 Ruat vel in
 Age animo
 Sed nulla t
 Atrox, cr

180. Irati? principes mem
 agi Iratus Atr
 tus Debat ar
 mare Utrumque
 mi agros lucre
 etiam mirum qua
 garibus scriptis
 tamen, quia &
 stant, non pos
 antiquissimi con
 nere. Iratus A
 multum addit g
 in illo: Medea
 Hannibal peto
 nium: tantis v
 demnatus esse
 tus tuis Debel
 possis Neronen
 Atrea, Roman
 gulum Pelopor
 nec novum au
 tis Senecam v
 verba suam av

Inulte, post tot scelera, post fratris dolos,
 Fasque omne ruptum, questibus vanis agis
 Iratus Atreus? fremere jam totus tuis 180

Debebat armis orbis, & geminum mare
 Utrisque classes agere: jam flammis agros
 Lucere & urbes decuit; ac strictum undique
 Micare ferrum. tota sub nostro sonet

Argolica tellus equite: non silvæ tegant 185
 Hostem, nec altis montium structæ jugis
 Arces. relictis bellicum totus canat
 Populus Mycenis. quisquis invisum caput

Tegit ac tuetur, clade funesta occidat.
 Hæc ipsa pollens incliti Pelopis domus 190
 Ruat vel in me, dummodo in fratrem ruat.

Age anime, fac quod nulla posteritas probet;
 Sed nulla taceat. aliquid audendum est nefas
 Atrox, cruentum; tale, quod frater meus

Suum

180. *Iratus? at Argos*] Longe aliter principes membranæ: *questibus vanis agis Iratus Atreus. Fremere jam totus tuis Debebat armis orbis, & geminum mare Utrisque classes agere: jam flammis agros lucere & urbes decuit. Quæ est mitum quantum à vulgaris & vulgaribus scriptis libris ducentis abeant, tamen, quia & verbis & sensibus constant, non possum & hic unicus atque antiquissimi codicis auctoritatem spernere. Iratus Atreus nomine personæ multum addit gravitati sententiæ. Vt in illo: Medæa fugiam? Apud Livium: Hannibal peto pacem. Apud Suetonium: tantis rebus gestis C. Caesar condemnatus esset. Illud, fremere jam totus tuis Debebat armis orbis, causari possis Neronem potius decere quam Atrea, Romanum Principem quam regulum Peloponnesi, & vix totius. Sed nec novum aut inobservatum eruditus Senecam vetustis personis tribuere verba suam ævum decentia: nec ab-*

surdum est impotentem & injurias suas non parvi æstimantem tyrannum superbius de viribus suis loqui, denique eodem jure orbem dicere poterat impetii sui, quo Minos apud Ovidium, Iovis incunabula Creten, qui meus est orbis. Nam classes agere mare, seu mare classibus agi, agitari, inquietum haberi, ut Hercule Fur. Si æterna semper odia mortales agant. Vbi Etruscus sane, gerant. Sed vide Gruterum. Vulgo: fremere jam totum tuis D. a. omnis & g. m. Innare classis: jam tuis. Gron. Argos] Hic Argos confundi cum Mycenis vides. Farnabius.

181. *Geminum*] Ionium & Egæum, quæ Peloponnesum utrinque alluunt. *Idem.*

185. *Equite*:] Equitatu, equitibus. *Idem.*

186. *Hostem*,] Thyestem, quem nominare non dignatur. *Idem.*

194. *Tale*,] Quale mallet frater se in me fecisse, quam me in illum. *Id.*

195. *Suum*

Suum esse mallet. scelera non ulcisceris
 Nisi vincis. & quid esse tam sævum potest,
 Quod superet illum? numquid abjectus jacet?
 Numquid secundis patitur in rebus modum,
 Fessis quietem? novi ego ingenium viri
 Indocile: flecti non potest, frangi potest. 200
 Proin antequam se firmet, aut vires pareat,
 Petatur ultro; ne quiescentem petat.
 Aut perdet, aut peribit. in medio est scelus
 Positum occupanti. *Sat.* Fama te populi nihil
 Adversa terret? *Atr.* Maximum hoc regni bonū est, 205
 Quod facta domini cogitur populus sui
 Tam ferre, quam laudare. *Sat.* Quos cogit metus
 Laudare, eosdem reddit inimicos metus.
 At qui favoris gloriam veri petit,
 Animo magis quam voce laudari volet. 210
Atr. Laus vera & humili sæpe contingit viro:
 Non nisi potenti falsa. quod nolunt, velint.
Sat. Rex velit honesta; nemo non eadem volet.

195. *Suum esse malle.*] Florentia, mallet. Et vers. 201. Proinde antequam se firmet aut vires parat. Gronovius.

196. *Nisi*] Nisi majora scelera facis. Farnabius. Et quid] Nec tamen video, qua ratione illum vincam, quem nulla domat fortuna aut sui memorem reddit: in adversis enim rebus non deprimitur, in prosperis supra modum insolescit, neque in laboribus admittit quietem, etiam exul modo machinatur mihi malum. *Idem.*

200. *Indocile:*] Indomitum. *Idem.*

201. *Antequam*] Prius ipsum invadam, quam ille me. *Idem.*

203. *In medio*] Uterque nostram meditatatur scelus, qui autem prius ceperit, melius perficiet. *Idem.*

207. *Quam ferre tam laudare*] Scribe cum Etrusco: Tam ferre quam laudare. Et vel hac nota agnosce L. Annæum, cui proprium & frequentissimum

in usu harum particularum naturalem ordinem invertere. Ut de clementia 1, 3. Illius demum magnitudo stabilis fundataque est, quem omnes tam supra se esse quam pro se sciunt. Cum significaret, tam pro se quam supra se, vel non tantum supra se, sed etiam pro se. Quod primus observavit Petrus Faber Semestium 1, 23. Gronovius.

211. *Laus vera,*] Infimo cuique ex merito præbetur laus: potenti etiam immerito. Farnabius.

212. *Quod nolunt*] Etiam invitati cogantur laudare. *Idem.*

213. *Rex velit honesta;*] Plinius, in Panegyrico: Vita principis censura est, eaque perpetua: ad hanc dirigitur, item, Melius homines exemplis docentur. Claudianus: — componitur orbis Regis ad exemplum: nec sic infestitate sensus Humanos edita valent, quam vita regentium. Mobile mutatur semper

Atr. Ubique
 Precario re
 Nec cura j
 Instabile
 Privata bo
Sat. Nefas
Atr. Fas ef
 Quid enim
 Sceleri pe
 Regnumq

cum principe v
lic, dicregem v
 215. *Precari*
 ex alieno arbitrio
 218. *Privat*
 rum propria su
 juris omisit: q
 bonum sit, &
 pem pertinet.
 Qua placet, p

219. *Vel m*
Idem.

220. *In illo*
Idem.

221. *Quod*
talium?] De
 profeminasse L
 ter omnes scip
 illi religio est
 Basileensis sic
 cisse illum inn
 firmarent. Si
 lesve, acta res
 partem aliter
 linus viderur
 buisse. Nobis
 ne abundum
 minime vider
 meoque & in
reliquit crim
 quæso hic inc
 puta fratris, v
 taminatum cr
 lus in me mes
 teteravit? N

Atr. Ubicunque tantum honesta dominanti licent,
Precario regnatur. *Sat.* Ubi non est pudor, 215

Nec cura juris, sanctitas, pietas, fides;
Instabile regnum est. *Atr.* Sanctitas, pietas, fides,
Privata bona sunt: qua juvat, reges eant.

Sat. Nefas nocere vel malo fratri puta.

Atr. Fas est in illo, quidquid in fratre est nefas. 220

Quid enim reliquit crimine intactum? aut ubi
Sceleri pepercit? conjugem stupro abstulit,
Regnumque furto: specimen antiquum imperii

Fraude

cum principe vulgus. Deltius. Fac ve-
lit, dic regem velle. *Farnabius.*

215. *Precario*] Non absolute, sed
ex alieno arbitrio. *Idem.*

218. *Privata bona sunt:*] Privato-
rum propria sunt bona. *Idem.* Curam
juris omisit: quia illa potius publicum
bonum sit, & potissimum ad princi-
pem pertinet. *Delrius.* *Qua juvat,*]
Qua placet, pro lubricine sua. *Farn.*

219. *Vel malo*] Etiam si scelerato.
Idem.

220. *In illo*] Tam egregie impio.
Idem.

221. *Quod enim reliquit crimen in-
tactum?*] *Delrius* testatur hoc solam
proseminasse Lipsiensis, in qua præ-
ter omnes scriptos & editos is, quem
illi religio est nominare, ex margine
Basileensis sic ediderit: nec male fe-
cisse illum innominatum, si *Mss.* con-
firmarent. Si nihil interest, qui qua-
lesve, acta res est: nam potiozem *Pall.*
partem aliter habuisse docendo *Comel-*
inus videtur fateri quosdam sic ha-
buisse. Nobis tamen sine magna ratio-
ne abundum & castissimis membran-
is minime videtur, quæ cum *Vossiano*
meoque & infinitis aliis: *Quid enim*
reliquit crimine intactum? Et quid
quæso hic incommodi? Quid enim,
puta fratris, vel meum, reliquit incon-
taminatum crimine? aut qua in re sce-
lus in me meosve aut mea pattandum
reservavit? Nam quod quis putet huic

posteriori membro melius convenire,
quod crimen intactum; crederem, si hic
esset, cui, non ubi: nunc longe con-
gruentius antiquum. *Gronovius.*

222. *Stupro*] Hoc est, adulterio,
loquitur *rogatus* quemadmo-
dum & lex Julia de adulteriis, teste *Pa-*
piniانو & *Modestino* l. inter liberas,
l. stuprum D. ad leg. Jul. de adultera.
lib. 101. D. de verb. signific. vide *Al-*
ciatum lib. 1. disjunct. cap. 26. & 2.
prætermisfor. *Catellianum* Cortam in
Memor. in voce Adulterium. dixi in
Repet. l. transigere, C. de transfectione.
Delrius.

223. *Specimen antiquum imperii*]
Nonnemo librorum antiqui. Quod ar-
tipit vir eruditus, quia in *Phœnissis*:
Non te ut reducam veteris ad specimen
domus. Sed in hoc hypallage est: illo
autem loco antiquum servat liber opti-
mus. *Specimen* sumit à *Virgilio* in 12.
Aeneidos. — *tempora circum Quadri-*
jugo vehitur curru, cui Aurati bis sex ra-
dii fulgentiacingunt Solis avi specimen.
Ammianus lib. 22. *Ctesiphon* quam rex
Pacorus, incolarum viribus amplificata
& mœnibus, Græco indito nomine,
Persidis efficit specimen summum. *Gron.*
Specimen] Indicium, argumentum,
omen regni. arietem scil. aurei velle-
tis, cum fatale esset illum regnaturum
apud quem ille arces esset, hunc prius
adeptus est *Atreus* interfecto *Chrysi-*
po fratre. *Farnab.* Pro iudicio & ar-
gumento

Fraude est adeptus; fraude turbavit domum,
 Est Pelopis altis nobile in stabulis pecus, 225
 Arcanus aries, ductor opulenti gregis;
 Cujus per omne corpus effuso coma
 Dependet auro, cujus è tergo novi
 Aurata reges sceptrâ Tantalici gerunt;
 Possessor hujus regnat: hunc cunctæ domus 230
 For-

gumento poni solet. Lucretius lib. 4. *Hoc etiam imprimis specimen verum esse videtur. & lib. 5. Si non ipsa dedit specimen natura creandi. quoniam vero omina & portenta earum, quas præsignificant, rerum quædam indicia sunt, recte arietem auream, noster specimen nuncupavit; quem Attius prodigium portento missum vocarat. Delrius.*

225. *Est Pelopis*] Apud Ciceron. 3. de natura Deorum extant de hoc ariete antiqui poetæ, fortassis Attii in Aetreo, carmina hujusmodi: *Addo huc; quod mihi portento caelestem pater Prodigium misit, regni stabilimen mei; Agnum inter pecudes aurea clarum coma, Quondam Thyestem celerè ausum esse è regia: Qua in re adjutricem conjugem cepit sibi.* Idem.

227. *Corpus infuso coma*] Gruterus è suis hoc: ac Florentinus cum prioribus edd. *effuso.* Nec video cur necesse sit mutare. Hujus coma dependet auro per omne corpus effuso, dejecto, circumjecto, late superfuso: hoc est, aurea per omne corpus sparsa & effusa. Virgilius quarto *Aneidos: & crines effusa sacerdos.* An hoc aliud, quam sacerdos cinibus effusis, vel crines effusos habens. *Granovius.*

229. *Aurata*] Tantalii nepotes Peloponnesiaci reges sceptrum aurea hujus arietis lana ornare solent. Phialam autem fuisse, in cuius medio inculpatus prominebat caper, tradit Herodotus Hieracleorès apud Athenæum lib. 6. cap. 4. *Farnabius. Sceptrâ*] Ait hujus arietis lanâ aureâ solitos Pelopidas sceptrum ornare; de quo Pausan. in *Bæor.* scriptum reliquit. Deorum om-

nium maxime consuevisse Cherronenfes illud sceptrum colere, quod Iovi fabricasse Vulcanum Homerus cecinit, à Iove acceptum Mercurium dedisse Pelopi, Pelopem Atreo reliquisse, Atreum Thyesti, à Thyeste per manus traditum tenuisse Agamemnonem: & hoc illos præcipue sceptrum veneratos, & hastam nominasse. plura deinde de hujus sceptri cultu & sacris subiungit. Vnde manifestum fit hoc sceptrum hastæ simile fuisse, nec mentitum Iustinum lib. 43. cum tradidit; adhuc Romulo regnante, reges hastas, pro diademate habuisse, easque Græcos sceptrâ nominasse: quod intelligendum puto de hastis prioribus, quæ sunt pila Romanorum, vel venabula Thesalorum, ferro tamen minus lato; non de oblongis illis Macedonum sarissis, quibus hodie pedites utuntur. *Delrius.*

230. *Possessor hujus*] Hoc non abs re confictum fuit, nam in libro Etruscorum, teste Macrobius. Saturn. traditur, si aries insolito colore fuerit inditus, portendi imperatori rerum omnium felicitatem, & Tarquinius in Epitonâ Ostentari Tusci, inquit: *Purpureo aureove colore ovis ariese si aspergetur, principi ordinis & generis summa cum felicitate largitatem auget, genus progeniemque propagat in claritate, lactioremque efficit. non est igitur mitum si Phryxus & Helle ab auro ariete servati fingantur, & qui agnum aurea clarum coma possideret, Argis imperatitum eum responsum fuerit. hunc agnum Atreus, interfecto Chrylippo fratre, fuit adeptus; eundem*

Fortuna
 In parte
 Fatale sa
 Hunc, fa
 Confort
 Hinc om
 Per regn
 Pars null

dem amittit A
 fratris fraude
 domus] Leg
 hunc cunctæ
 Doctus edito
 gini forte leg
 est vetus. F
 cuncta vel su
 giæ, atque ad
 penes caput

231. *Sæc*
 tum impetit.
 233. *Fat*
 Avanti & E
 cum legere
 & per passum
 sed pecus: &
 quod Colum
 dubie fatale p
 & seposita in
 Absit autem
 dam pro mur
 var versus. N
 & quia sensu
 juvare vir do
 Fatale sacro
 Etruscus: Fa
 regens. Syna
 Virgilius: *vi*
 bus aureis. E
 Tibridos alve
 dunt vestes. S
 cir sinuato cap
 enim M. O
 sinuato, ut ve
 eodem alludi
 Duce summat
 Sinuato, & li

Fortuna sequitur. tuta seposita facer
 In parte carpit prata quæ claudit lapis,
 Fatale saxeo pascuum muro tegens;
 Hunc, facinus ingens ausus, assumpta in scelus
 Conforte nostri perfidus thalami avehit.
 Hinc omne cladis mutux fluxit malum.
 Per regna trepidus exsul erravi mea:
 Pars nulla generis tuta ab infidiis vacat.

Cor-

dem amicit Aëropes uxoris & Thyestæ
 fractis fraude. *Delrius. Hunc tantæ
 domus*] Lege cum Flor. & Vossiano:
hunc cuncta domus Fortuna sequitur.
 Doctus editor adleverat Vossiani margi-
 ni forte legendum esse *cuncta*. Verius
 est vetus. *Fortuna cuncta domus*, est
 cuncta vel summa fortuna domus re-
 git; atque adeo regnandi potestas, quæ
 penes caput familiæ est. *Gronovius.*
 231. *Saxo*] Propter factum & offen-
 tum imperii. *Farnabius.*
 233. *Fatale saxo pascuum*] Sic ab
 Avancio & Boccacio accepit Fabricius,
 cum legeretur: *saxeo pecu muro*: quare
 & per *pascuum* non intelligit pratum,
 sed pecus: & *pecu pascuum* hic dici,
 quod *Colimella pascuale*. Sed haud
 dubie *fatale pascuum* est illud arcanum
 & seposita in parte pratum, locus ipse.
 Abit autem *more*, quod ingerunt qui-
 dam pro *muro*; absit, inquam, ut vi-
 var versus. Neque ideo tantum, sed
 & quia sensu est ineptum: ne pergat
 juvare vit doctus: *more integens*: vel,
Fatale saxo more cingens pascuum.
 Etruscus: *Fatale saxeo pascuum muro
 tegens*. Synalephe Poëtis frequens.
*Virgilius: viliu onerosum atque ungui-
 bus aureis.* Et alibi: *optato conduntur
 Tibridos alveo.* Et: *centum crei clau-
 dunt velles.* Silius lib. 7. vers. 408. *Du-
 cit sumato captivum ad litora lino.* Ita
 enim Mss. Oxoniensis; non *captivum
 sumato*, ut vulgo transpositum est. Et
 eodem alludit Romana editio prima:
Duce sumato captivum. Silius lib. 6.
Sinuatur, & lib. 10. *Sinuatur*, eodem

modo *ἄριστον* Sais ponit. *Grono-
 vius.*
 234. *Facinus ingens*] Hæc verba,
facinus ingens, si in parenthesi ponan-
 tur, majorem exprobrationem habent,
 & odium justius concitant. *Fabritius.*
 235. *Conforte*] Ordo. Ille perfidus,
 ausus ingens facinus, avehit hunc arie-
 tem, confortte mei thalami, i. e. uxore
 mea Aërope in scelus assumpta & as-
 sociata. *Farnabius.* Conjugem Aërei,
arietis chrysamali proditricem idem Bo-
 caccius vocat *Aëropem*, Ravifius Euro-
 pen, Ægius Apollodori Atheniensis in-
 terpres, *Ἐπιπένη*. Sed hi omnes sunt
 libris depravati, & nominum aliorum
 similitudine decepti; cum ejus nomen
 sit distinctis vocalibus *Aërope*, cum
 apud alios; tum apud Euripidem in
Oreste; *ἄριετος ἠριστάς Αἰγέως
 δολίχας*. Ovid. 11. Tristium: *Si non
 Aëropem frater sceleratus amasset.* In
 quo loco & Gallicæ & Germanicæ
 editiones fere sunt corruptæ. *Fabrit.*
 236. *Mutux*] Quam uterque no-
 strum in alterum molimur. *Farnab.*
 237. *Exsul erravi mea*] Quem
 sensum habet? An Thyelles, exsul
 trepidus regnum meum occupavit?
 Hoc profecto non est *errare per regna*.
 Potius restitue cum Flor. *erravi*. Ego,
 inquit, conspiratione fratris & uxoris
 exactus regia, per meum ipsius regnum,
 velut exsul trepidus ac latitans erravi,
 latebrasque mutavi. Sequenti versu
 quoque Lipsianum, *generis*, confirmat
 idem primæ fidei codex: ubi vulgo
nostri. *Gronovius.*

Corrupta conjux, imperii quassa est fides,
 Domus ægra, dubius sanguis: est certi nihil.
 Nisi frater hostis. quid stupes? tandem incipe,
 Animoque sume Tantalum, & Pelopem aspice:
 Ad hæc manus exempla poscuntur meæ.
 Profate, dirum quæ caput macem via.
Sat. Ferro peremptus spiritum inimicum exspuat. 245
Atr. De fine pœnæ loqueris, ego pœnam volo.
 Perimat tyrannus lenis. in regno meo
 Mors impetratur. *Sat.* Nulla te pietas movet?
Atr. Excede pietas; (si modò nostra in domo
 Unquam fuisti,) dira Furiarum cohors,
 Discorsque Erinny's veniat, & geminas faces
 Megæra quatiens. non satis magno meum

Ardet

239. *Fides.*] Qua inter nos conveniebat de vicissitudine regnandi per alternos annos. *Farnabius.*

240. *Dubius.*] Incerti filii & hæredes. *Idem.*

241. *Quid stupes?*] *Se ad vindictam excitat.* *Idem.*

242. *Animoque sume Tantalum.*] Hoc à Fabricio est, notante, alios aliter hæc verba legisse & distinxisse, quibuscum sentire non possit. Huic quidem ignosco. Sed quum Comelinus notavit *Mss.* & *edd.* veteres exhibere: *Animoque sume Tantalum:* miror tot sequentes editores non animadvertisse hanc lectionem multo esse elegantiorē. Dicitum Sullæ de Cæsare aliquid simile habet, *Cæsari multos Marios inesse.* *Seatus lib. 10. de Capaneo: scitium coisse animas & corpore in uno stare omnes: ita cuncta replet.* Perit nec eodem Cicetonis post reditum in Senatu: *ut haberet in consilio & fratrem, ab inferis, socium rerum nearum, & omnes Metellos, præstantissimos cives, pœnæ ex Acheronte excitatos.* Vtroque enim intelligitur ob oculos sibi ponere animum & facta sive Tantalii sive Metellorum, & ad ea exempla imitanda

se stimulare. *Gronovius. Tantalum.*] Aude aliquid immane & nefarium, & propone tibi exemplum Tantalii, qui Pelopem interfecit, & Pelopis qui &c. supra vers. 138. *Farnabius.*

246. *De fine.*] Tu de morte respondes, ego de genere mortis & cruciatu quæro. *Idem.*

247. *Perimat tyrannus lenis.*] Mors cita gratiæ & beneficii loco indulgetur. vide vers. 109. *Herculis Fur.* *Idem.*

248. *Impetratur.*] Sic distinxit, per-suasus à *Mss.* aliquot & judicio *Comelini,* præsertim cum id etiam posteret nexus ac vis sententiæ. Ante distinguebatur: *Perimat tyrannus, lenis in &c.* directe contra mentem *Atræi,* qui qualemcunque mortem beneficii loco ducebat, tanquam finem pœnæ. *Gruterus.*

249. *Si modo nostra in domo.*] Flor. *si modo in nostra domo.* Istiusmodi levitas sunt vers. 259. *maius hoc ira est malum.* Et vers. 265. *facere quid tandem paras?* Et vers. 267. *moris humani tumet.* *Gronovius.*

251. *Geminas.]* Quæ gement mihi furorem. *Farnabius.*

259. *Ipsos]*

Ardet fur
 Majore m
 Atr. Nil
 Nullum
 Sat. Ferr

Atr

Sat. Quo

Atr. Ipso

Atr. Fate

Penitusq

Sed rapic

Tonat di

Ut fracta

Vertere

Quod dii

Atr. Nesc

Supraque

Instatque

Sed gran

Dignum

Uterque

Odrylia r

259. *Ipsos]*
suos lævicia.262. *Imo]*
lum à Megar
favorem ira
Idem.263. *Seren*
men. *Fulgur*
sereno. *Idem.*264. *Lares*
fites, domu
Laræ filii.270. *Hoc]*
cum Etrusco
dicat, ne ill
medio est s
Mox idem h
ciat. Vt hic

Ardet furore pectus : impleri iuvat

Majore monstro. *Sat.* Quid novi rabidus struis?

Atr. Nil quod doloris capiat assueti modum.

Nullum relinquam facinus; & nullum est satis.

Sat. Ferrum? *Atr.* Parum est. *Sat.* Quid ignis?

Atr. Etiamnum parum est.

Sat. Quonam ergo telo tantus utetur dolor?

Atr. Ipso Thyeste. *Sat.* Majus hoc ira est malum.

Atr. Fateor. tumultus pectora attonitus quatit,

Penitusque volvit: raptor, & quo nescio;

Sed raptor. imo mugit è fundo solum;

Tonat dies serenus; ac totis domus

Ut fracta tectis crepuit; & moti lares

Vertere vultum : fiat hoc, fiat nefas,

Quod dii timeris. *Sat.* Facere quid tandem paras?

Atr. Nescio quid animus majus, & solito amplius,

Supraque fines moris humani tumet,

Instatque pigris manibus : haud, quid sit, scio:

Sed grande quiddam est. ita sit; hoc anime occupa.

Dignum est Thyeste facinus, & dignum Atreo.

Uterque faciat. vidit infandas domus

Odryfia mensas. fateor; immane est scelus,

Sed

259. *Ipsa*] Ipsi Thyestis in se & suos levitia. *Farnabius.*

262. *Imo*] Hæc ferre propter Tantalum à Megera excitum; ipsumque ad favorem iræ & vindictæ incitantem. *Idem.*

263. *Serenus*] Quod malum omnien. Fulgura fallaci micuerunt crebra sereno. *Idem.*

264. *Lares*] Dii domestici; præfites; domus tutelates, Mercurii & Laræ filii.

270. *Hoc, anime, incipe.*] Scribe cum Etrusco: hoc, anime occupa. Quasi dicat, ne ille faciat prior. *Supra: in medio est scelus Postum occupanti.*

Mox idem liber: Quod uterque faciat. Ut hic quoque intelligatur ex

precedenti: *Dignum est.* Gronovius.

272. *Uterque*] Ego interficiendo fratris natos, ille comedendo suos. *Farnabius.*

273. *Odryfia*] Domus Terei regis Thraciæ, cuius Odrysi incolæ ab Abderis ad Eaxium. *vers. 145. Herkul. Fur. Idem.* De Tereo loquitur, qui fuit rex Odryfarum, (Thraciæ pars est, Thucydides lib. 2. Plinius lib. 5. hist. natural.) quibus sollemne fuit in conviviiis præliari, & se invicem vulneribus deformare, teste Ammiano Marcellino. de his loqui puro Horatium lib. 1. ode 18, & 27. — *monet Sithonius non levis Evius. & Natis in usum lætitiæ Scyphis Pugnare, Thracum est tollite barbarum Morem = Delcius.*

Sed occupatum: majus hoc aliquid dolor
 Inveniat. animum Daulis inspira parens, 275
 Sororque. causa est similis. affiste. & manum
 Impelle nostram: liberos avidus pater
 Gaudensque laceret, & suos artus edat.
 Bene est. abunde est. hic placet pœnæ modus
 Tantisper. ubinam est? tam diu cur innocens 280
 Versatur Atreus? tota jam ante oculos meos
 Imago cædis errat; ingesta orbitas
 In ora patris. anime, quid rursus times?
 Et ante rem subsidis? audendum est, age:

274. *Sed occupatum:*] Ab aliis inventum, & factum, ego novum velim. Farnabius.

275. *Animum silio inspira parens,*] Et hic frustra omnes ingenii nervos intendere summi viri: neque enim citra veteres membranas hoc mendum eximi poterat. Igitur ex Etrusco refinge: *animum Daulis inspira parens Sororque.* Progenit & Philomelan invocat simile flagitium ultutus simili scelere. Vtrobique dolor ζηλοτυπίας permistus, illic ob sororem vitiatam & mutilatam, hic ob uxorem violatam & thesaurum regni interversum. Propterea dicit, *causa est similis.* Aliis Daulia & Daulia ales, cum ipsum πόλις sit Daulia. Sed quasi populus Δαυλοί (sic Megarenibus πεί δέσση vocari scribit Strabo, unde quidam nomen oppido inditum velint) appelletur, Daulida dicit Seneca: perinde ut Colebis & regionem significat & Medean. Secus πολίτας dicit Δαυλίτας & Δαυλίτας & Δαυλιδέας, testis Eustathius in secundam Iliada. Et si cui durum videbitur, scribat: *Daulia inspira parens.* Sed servat veterem scripturam Plutarchus Συμπροτ. ή. εξ αν τ Τηρέας η πας γυναικας, πας ην δ οφου, πας η παθειν αθεσμα ης χετλις δεγυσι, η μηχερ νυ. Δαυλιδας ονομασει πας ορνιθας. Invocatio autem similis Hippolyto vers. 663. Το, τα, σο-

ror, quacumque sideres poli In parte fulges, invoco ad causam parem. Et in argumento meliore, Alexander Asiatica expeditione cum Eleuentem venisset, sacrum fecit Protefilao, quod is primus Græcorum ad Trojam euntium pedem in Asia posuisset. Καὶ ὁ νῆς τῆ ἠυσίας ἦν, inquit Arrianus, ἐπιλυχέσεσθαι οἱ ἠυέδῃ ἢ Πρωσεσλάω τῶ δαπῶσσι. Curtius lib. 3. in pralio ad Iffon: Victor adhuc Atheniensium Philippus invocabatur. Sic minor Decius, apud Livium, patrem nomine compellans, quid ultra moror, inquit, familiaris fatum? Sic Germanicus apud Tacitum precatur Drusum, ut se eadem ausum libens placatusque exemplo ac memoria consiliorum atque operum juvaret. Gronovius.

277. *Liberos avidus parens,*] Florentinus: *avidus pater.* Et placet, quoniam altera vox de matre proxime præcessit. Idem.

280 *Tantisper.*] Sed interea ubinam est Thyestes? qua ratione illam inventum adducam, ut partes suas agat in hoc scelere? Farnabius. Tam diu] Cur à nocendo tamdiu moror? Idem.

282. *Errat;*] Vt oberrat. vers. 1145. in Herc. Fut. pro observatur. Idem. *Ingesta*] Ipse suos liberos, quibus jam orbatus fuerit, vorabit. Idem.

284. *Subsidis?*] Deficis, labascis? Idem.

286. Hoc

Quod est
 Hoc ipse
 Nostros
 Inimica
 Nisi cape
 Hac spe
 Hac spe
 Dubium
 Hac spe,
 Fratrem
 Cui tanta
 Gnatis ta
 Dabimus
 Regno ut
 Ex parte
 Spernet
 Malisque
 Præcom
 Illinc ego
 Quamvis
 Sat. Jam
 Atr. Errat.

286. Hoc i
 suos. Farn.
 sed altera re
 estque extenu
 cessat prior.

288. Non
 quod captans
 capie, capient

291. Gurg
 pestatibus ma
 vers. 362. Id

292. Liby
 mari Libyco
 torum arbit
 & fluxu refl
 ad se trahunt
 vpat traho. V
 Idem.

Quod est in isto scelere præcipuum nefas, 285
 Hoc ipse faciet. *Sat.* Sed quibus captus dolis,
 Nostros dabit perductus in laqueos pedem?
 Inimica credit cuncta. *Atr.* Non poterat capi,
 Nisi capere vellet. regna nunc sperat mea:
 Hac spe minanti fulmen occurret Jovi; 290
 Hac spe subibit gurgitis tumidi minas;
 Dubiumque Libycæ Syrtis intrabit fretum;
 Hac spe, quod esse maximum retur malum,
 Fratrem videbit. *Sat.* Quis fidem pacis dabit?
 Cui tanta credet? *Atr.* Credula est spes improba. 295
 Gnatis tamen mandata, quæ patruo ferant;
 Dabimus: relictis exul hospitium vagus
 Regno ut miserias mutet, atque Argos regat
 Ex parte dominus. si nimis durus preces
 Spernet Thyestes; liberos ejus rudes, 300
 Malisque fessos gravibus, & faciles capi,
 Præcommovebunt. hinc vetus regni furor,
 Illinc egestas tristis, hinc durus labor,
 Quamvis rigentem tot malis subigent virum.
Sat. Jam tempus illi fecit ærumnas leves. 305
Atr. Erras: malorum sensus accrescit die.

Leve

286. *Hoc ipse faciet.*] Comedet sc. suos. *Farn.* Proletaria lectio, *faciat:* sed altera restat in *Mss.* melioribus; estque extenuantis facinus. Itaque facellat prior. *Gruterus.*

288. *Non poterat.]* Inhiat regno. quod captans ipse, ut piscis escam dum capit, capiente. *Farnabius.*

291. *Gurgitibus]* Adriatici maris tempestatibus maxime obnoxii: sic infra vers. 362. *Idem.*

292. *Libycæ]* Syttes, sinus duo in mari Libyco cumulis arenæ, qui ventorum arbitrio agitati, variè vadiosi, & fluxu refluxuque impetuosi naves ad se trahunt: unde & nomen iis à *ὄψωπῳ* traho. Vide *Herc. Fur.* vers. 320. *Idem.*

294. *Fratrem]* *Me. Emphas.* *Idem.* *Quis]* Quis faciet ut credat: *Idem.*

299. *Ex parte]* In regni societatem assumptus. *Idem.*

302. *Preces movebunt.]* Florentinus quidem cum *Lipiano:* *Prece commovebo:* sed unde conficiendum est, *Præcommovebunt,* ut rectè factum in quatuor *Pall.* nosque in duobus *Germanicis* codd. scriptum vidimus: & jam probaverunt *Comelinus,* *Gruterus,* *Scaliger.* *Ve* apud *Ovidium præconsumere, præcontrectare, prædelassare.* *Fortassis* & deinceps legendum: *tunc vetus regni furor.* *Gronovius.* *Regni]* *Infatiata* & immensa regnandi cupiditas. *Farnabius.*

304. *Rigentem]* *Induratum.* *Idem.*

Leve est miserias ferre, perferre est grave.

Sat. Alios ministros consilii tristis lege:

Pejora juvenes facile præcepta audiunt:

In patre facient, quidquid in patruo doces. 310

Sæpe in magistrum scelera redierunt sua.

Atr. Ut nemo doceat fraudis & sceleris vias,

Regnum docebit. ne mali fiant, times?

Nascuntur istud. quod vocas sævum, asperum,

Agique dire credis, & nimium impie, 315

Fortasse & illic agitur. *Sat.* Hanc fraudem scient

Gnati parari? *Atr.* Tacita tam rudibus fides

Non est in annis, detegent forsitan dolos.

Tacere multis discitur vitæ malis.

Sat. Ipsosne, per quos fallere alium cogitas, 320

Fal-

307. *Perferre*] Gnaviter, & ad exitum perferre. sic Martialis: *Nam vigilare leve est, pervigilare grave.* Farnabius.

308. *Consilii istius lege*] *Consilii tristis*, quod ex libris restituit Scaliger, non est à sciolo, ut censent summi viri: nam & in Florentino, Vossiano, duobusque in Germania collatis olim, obvium nobis fuit. Nam de anapæsto, nec consilii nec consilii anapæstum facit, sed utrumvis τρισύλλαβον pronuntiandum est. Cur autem consilii tristis sit magis coactum quam consilii istius, non video. Immo diligenter tristis, non sævi, non diris, quia persona est à principe suo adhibiti. *Supplicium* in Medea & Oedipode eadem regione haud dubie τρισύλλαβον est. In cæteris ex prava lectione anapæstus obfudet. Gronovius.

312. *Vt nemo*] Isti nemo doceat. Farnabius.

313. *Ne mali fiant, times?* *Nascuntur istud.*] Nempe mali. Et hoc Senecæ Epistola 95. *Habemus in commune, quod nati sumus.* nempe cognati, mutuo amantes, sociabiles. Tales nos natura edidit, tales igitur omnibus

& in commune nos præstemus. Sane, quod labore & industria acquisivimus, ejus simus parci atque avari: at ejus, quod innatum est, simus liberales in omnes, nempe amoris mutui, humanitatis, de illo nemini invidemus. Particula, *quod*, pronomen est, non conjunctio. Facile alioqui possis mutare distinctionem: *ne mali fiant, times?* *Nascuntur.* *Istud, quod vocas sævum, asperum, Agique dire credis.* Sic autem Etruscus: non *dire*. Refertur ad *consilium*, quod altera persona vocaverat *triste*. Gronov. *Nascuntur*] Sive ex me nati, sive ex illius adulterio, mali nascuntur. non ad hoc duce vel magistro opus est. Farnabius.

316. *Illic agitur.*] Apud Thyestem, id est, forte & ipse Thyestes idem in me scelus meditatur. *Idem.*

317. *Tacita tam rudibus fides*] Hoc cum duobus sequentibus versibus *Atræo* dat Florentinus: & rectius, ut videtur. Non audeo, inquit, illos adsumere in conscientiam parati facinoris, ne per imprudenciam ætatis rem prodant & irritam faciant. Secreta tegere nesciant rerum inexperiti. Inde diversum rogat Sattles. Gronovius.

321. Fal-

Falles, u
Atr. Qui
Inferere
Male agi
Parces &
Sciens m
Menelau
Ex hoc p
Et gerere
Pater est
Deteger
Consilia
Fiant mi
Sat. Hau
Fides, ti

321. *Fal-*
nus hæc c
mutata: F
pa vacent.
A. *Quide*
me. Intell
bare tyrann
profus faci
opus est ill
clam. Paris
lib. 14. an
peribunt?
decimus qui
nisi sortiunt
altera resp
ibunt, fatec
& ex fuso,
tu teget
enim præc
Gronovius
324. *Re*
corrumpen
& fracti. I
325. *Ag*
326. *Et*
Quam bel
lius, vide
tur una vo
dendum:

Falles, ut ipsi crimine & culpa vacent?

At. Quid enim est necesse liberos sceleri meo

Inferere? per nos odia se nostra explicent:

Male agis, recedis anime: si parcis tuis,

Parces & illi: consili Agamemnon mei

Sciens minister fiat, & patri sciens

Menelaus adfit. prolis incertæ fides

Ex hoc petatur scelere. si bella abnuunt,

Et gerere nolunt odia; si patrum vocant;

Pater est. eatur. multa sed trepidus solet

Detegere vultus; magna nolentem quoque

Consilia produnt: nesciant quantæ rei

Fiant ministri. nostra tu cœpta occule.

Stat. Haud sum monendus. ista nostro in pectore

Fides, timorque; sed magis claudet fides.

325

330

335

CHOR.

321. *Falles?* A. *At ipsi*] Florentinus hæc continuat uni personæ ita mutata: *Falles, ut ipsi crimine & culpa vacent.* Tum respondentem facit A. *Quid enim necesse est liberos.* Optime. Intellige hoc nunc potius probare tyrannum, quasi diceret: Ita profus faciam, ut dicis: nam quid opus est illos participare meam vindictam. Pari brevitate apud Tacitum lib. 14. annal. *At quidam infantes peribunt? nam & ex fuso exercitu cum decimus quisque fuste feritur, etiam strenui sortiuntur.* Pars prior est objectio, altera responsio. Integrum foret: *Peribunt, fateor, idque excusabile est. nam & ex fuso, &c.* Troadib. *quis tuos artus teget Tumuloque tradet?* N. *quos enim præcepit locus Reliquit artus?* Gronovius.

324. *Recedis?* Qui dubitas & filios contumperere. quibus si parcas, parces & fratris. *Farnabius.*

325. *Agamemnon*] Fil. Atrei. *Idem.*

326. *Et patris cliens Menelaus adfit.*] Quam belle *patrius cliens* hic dicitur filius, viderint. In optimo codice legitur una voce: *patri sciens.* Quod dividendum: & *patri sciens Menelaus ad-*

fit. Statim omnes veteres: *Ex hoc petatur. non paratur.* Gronovius.

327. *Prolis*] Etiam hinc experiat, filii ne mei stot, an Thyestes, qui uxorem meam corrupit. *Farnabius.*

330. *Eatur.*] Ibunt. *Idem.* *Multa sed trepidus solet*] Reprehendit castigatque consilium illud Atreus quo decreverat vindicare liberis dolam patrum paratum. Si hoc, inquit, scierint, prodar: neque enim tam rudi ætate magnum istud scelus dissimulent vultu, quamvis maxime cupiant: quare nesciant quantæ rei fiant ministri. *Græc. Multa*] Et tamen in dubio sum, an expediat, eos consilii mei esse conscios, ne forte non bene dissimulent, sed vultu etiam invidi consilium prodant. *Farnabius.*

333. *Nostratu cœpta occule.*] Flor. *occulces.* Gronovius.

335. *Fides,*] Hoc dicere decebat. sed an ita erat? non opinor. imo tyrannus nulli fides: timent omnes, & quos timent odere. ergo melior lectio: *timor.* non arbitror. nam quamvis hoc verum, dici tamen coram tyranno non oportuit, nec tutum multitate. *Delrius.*

C H O R U S .

A diffidiis fratrum, qui ad tempus minas componunt, sumpta occasione, chorus regum ambitionem taxat, quis vere rex sit docet, vitam denique latentem collaudat.

Tandem regia nobilis,
 Antiqui genus Inachi,
 Fratrum composuit minas.
 Quis vos exagitat furor,
 Alternis dare sanguinem,
 Et sceptrum scelere aggredi?
 Nescitis cupidi arcium,
 Regnum quo jaceat loco.
 Regem non faciunt opes,
 Non vestis Tyriæ color,
 Non frontis nota regiæ,
 Non auro nitidæ fores.
 Rex est, qui posuit metus,
 Et diri mala pectoris:

340

345

Quem

337. Genus] Nec tamen de genere Inachi fuerunt Tantalidæ, sed successores ejus in regno Argivorum, supra vers. 138. Farnabius.

338. Composuit] Adspirat scena chorus videturque pacem sperare missu Agamemnone & Menclao ad Thyestem cum mandatis de conciliatione. Idem.

339. Vos] O fratres Atr. & Thyest. vel ò reges generaliter. Idem.

340. Alternis dare sanguinem,] Scioppius fateatur nescire, quo auctore satis locuplete, vel dare vel haurire sanguinem dicatur, cum que istud legat in Thyeste Senecæ, facilius se credere eisdem alibi conquerenti, ista ætate homines Romæ desisse Latine loqui. Cur ergo Ovidius lib. 14. met. multumque ab utraque cruoris Parte datur. Aut si non satis hic ei locuples auctor, cur Livius lib. 3. Dandus est invidiæ sanguis. Et lib. 26. tanta aviditas supplicii expe-

tendi, tanta sanguinis nostri haurienti est sitis. Gronovius.

342. Nescitis cupidi arcium,] Epistola 95. O quam ignorant homines cupidi gloria, quid illa sit, aut quemadmodum petenda? Gronovius. Arcium,] Dominationis, quam quo titeantur & pro sua lubricine exercent tyranni, arces in urbibus exstructas colunt. Farn.

345. Tyriæ] Purpureæ. quo colore claret Tyros in Phœnicia, ubi piscium, quorum succo tingitur, piscatus uberimus. Idem.

345. Nota] Diadema, fascia seu pannus quo reges caput redimire soliti. vid. vers. 523. Idem.

347. Non auro nitidæ trabes.] Flor. forex. Cicero lib. 4. in Verr. nam bullos omnes aureas ex his valvis, que erant & multæ & graves, non dubitavit auferre. Gron. Auro] Auratæ. Farn.

348. Rex est,] Rex est, qui non servit perturbationibus. Idem.

Quem no
 Et nunqu
 Vulgi pr
 Non qui
 Aut unda
 Claro de
 Non quic
 Fervens
 Quem no
 Obliqui
 Non Eur
 Aut sæ v
 Ventosi
 Quem no
 Non stric
 Qui tuto
 Infra ve
 Occurri
 Fato: no
 Reges co
 Qui spar

353. Non
 argentum, o
 Farnabius.

354. Tag
 volvens are

355. Liby
 cissima est.

357. Feru
 est enim are
 tur & arefcu
 qui exetum
 raudi mos e

359. Obl
 Idem. Omn
 ex parte in o
 mefulmina
 teor. Deliri

361. Au
 rabidus. Pr

Quem non ambitio impotens, 350
 Et nunquam stabilis favor
 Vulgi præcipitis movet.
 Non quidquid fodit Occidens;
 Aut unda Tagus aurea
 Claro devehit alveo: 355
 Non quidquid Libycis terit
 Fervens area messibus.
 Quem non concutiet cadens
 Obliqui via fulminis:
 Non Eurus rapiens mare;
 Aut sævo rabidus freto
 Ventosi tumor Adriæ,
 Quem non lancea militis,
 Non strictus domuit chalybs: 360
 Qui tuto positus loco,
 Infra se videt omnia:
 Occurritque suo libens
 Fato: nec queritur mori,
 Reges convenient licet
 Qui sparsos agitant Daas; 365
 370

Qui

353. Non quidquid] Non aurum & argentum, quod foditur in Hispania. Farnabius.

354. Tagus] Lusitaniæ flu. aureas volvens arenas. Idem.

355. Libycis] Libya frumenti feracissima est. Idem.

357. Fervens] Nativum epitheton. est enim area, in qua frumenta eruntur & arefcunt. fervens à pedibus boum qui extereunt ἀλωϊσται qui priscis tritumandi mos erat; ut & hodie plerisque. Id.

359. Obliqui] In obliquum delati. Idem. Omnes ignes cœlestes maximâ ex parte in obliquum feruntur, maxime fulmina: ut docet Aristotel. in Meteor. Deltrius.

361. Aut sævo rapidus freto] Flor. rabidus. Probe, vel quia præcedente

versus, rapiens. Horatius: *Insanientem navita Bosporum Tentabo.* Et alibi: *Nepotunum procul è terra spectare juvenem.* Gronovius.

362. Adriæ,] Maris Adriatici procellis obnoxii, utpote ventis, maxime Noto expositi. Farnabius.

364. Chalybs:] Gladius è chalybe. Id.

366. Infra] Quia magnanimus & humanis calibus superior sub pedibus fortunam videt captivam, omniaque minoris æstimat quam se & conscientiam rectam. Idem.

367. Occurritque] Ex Stoica illa *Nania quam ubi vis in Epistolis ingerit Seneca*, Mortem portum esse nunquam recusandum, aliquando petendum. Idem.

370. Qui sparsos agitant Daas:] Lege

Qui rubri vada littoris;
 Et gemmis mare lucidum
 Late sanguineum tenent:
 Aut qui Caspia fortibus
 Recludunt juga Sarmatis.
 Certet, Danubii vadum
 Audet qui pedes ingredi;
 Et quocunque loco jacent
 Seres vellere nobiles;
 Mens regnum bona possidet.
 Nil ullis opus est equis;
 Nil armis, & inertibus
 Telis, quæ procul ingerit
 Parthus, cum simulat fugas:
 Admotis nihil est opus
 Urbes sternere machinis,

Lege cum Etrusco: *Dabas*. Populus Scythicus in Margiana, habens ad orientem Baetra vicina, ad occasum Hyrcanos & Parthos, ad meridiem Arianos, ad Septentrionem finem Caspii maris & ostium Oxi fluminis. *Daba* nulli sunt, sed *Daci*, & hujus vocabuli prior syllaba producitur. *Gron.*
 375. *Sanguineum*] Convenient licet reges, maris rubri accolæ, quod cum *Ερυθραίων* diceretur Græcis ab Erythra filio Persei & Andromedæ qui ibi regnavit, Latini Rubrum verterunt, cujus coloris vel arenas vel undas esse credebant. Heb. דָּבָר. id est, papyrosum. *Farnabius*.

374. *Aut*] Et licet convenient Armenii qui portas, id est, iter per juga Caspia non claudunt adversus Sarmatas, eorum incurfus non timentes. *Idem*.

375. *Sarmatis*:] Vide Herc. Fur. vers. 538. *Idem*.

376. *Certet Danubium, licet*,] Non temere est, quod Etruscus: *Certet, Danubii vadum Audet qui pedes ingredi*.

Passim in his tragediis *vadum* pro ipso flumine seu fluvialibus undis ponitur. Sic in Hippolyto: *Et viستا pro puppis aufertur vado*. Phcenissis: *trahens opulenta Paitolus vada*. *Gronov.*
Certet] Licet illi convenient ac certent, qui Danubium Germaniæ fluvium hiberna glacie concretum pedibus calcate non metuunt. *Farnabius*.

379. *Seres*] Pop. Scythiæ Asiaticæ, qui ex arboribus crebra aquarum aspergine mollitis lanuginem depectunt, unde sericum conficiunt. *Idem*.

381. *Nil ullis*] Ad regnum veram, quod bonæ mentis est, nil equis, telis, &c. opus erit. *Idem*.

382. *Inertibus*] Quæ ignaviæ & timiditatis speciem ferant: cum Parthi fugam simulantes *mittant post terga sagittas*. *Idem*.

386. *Machinis*,] Balistis, è quibus *πολιορρητοι* saxa mittunt ad labefactanda & demolienda mœnia. *Idem*.
 Vitruvius tradit, machinam esse continentem ex materia conjunctionem, maximas ad onerum motus habentem

virtu-

Longe fa
 Rex est,
 Rex est,
 Hoc regn
 Stet quic
 Aulæ cul
 Me dulci
 Obscuro
 Leni per
 Nullis ne
 Ætas per
 Sic cum
 Nullo cu
 Plebeius
 Illi mors
 Qui not
 Ignotus

virtutes: ea
 lorum rotun
 ζίνται. De

389. *Res*

Hunc versu
 quam eorum
 pro quisquis
 que, non qu
 verficuli auc
 tum eluditu

Rex est, qu
 nachi ulla
 etiam Græc
 non persequ
 & metum,
 gnum adque
 mera. Imm
 quitur amb
 cta mixto
 xit, regem
 morbos pe
 bie cupidit
 tio & favo
 ad cupiend

Longe saxa rotantibus.

Rex est, qui metuit nihil.

Rex est, qui cupiet nihil.

Hoc regnum sibi quisque dat.

390

Stet quicumque volet potens

Aulæ culmine lubrico:

Me dulcis saturet quies.

Obscuro positus loco,

Leni perfruar otio.

395

Nullis nota Quiritibus

Ætas per tacitum fluat.

Sic cum transierint mei

Nullum cum strepitu dies,

Plebeius moriar senex.

400

Illi mors gravis incubat,

Qui notus nimis omnibus,

Ignotus moritur sibi.

ACTUS

virtutes : eaque movetur exarte circulatorum rotundationibus, per *κυκλικὴν κίνησιν*. Delvius.

389. *Rex est, qui cupit nihil.*] Hunc versum *ὁ δὲ λῆξ* Scaliger tanquam eorum temporum, quam *quique* pro *quisquis* usurpabatur: igitur *quisque*, non *quique* scripsisse Monachum versuculi auctorem, sed hoc argumentum eloditur scriptura optimi codicis:

Rex est, qui cupiet nihil. Neque Monachi ulla culpa est. At obloquitur etiam Gruterus, Poëtam hac stropham non persequi duplicem affectum, spem & metum, sed ea tantum, quibus regnum acquiritur impugnaturque vi mera. Immo totus hic Chorus persequitur ambitionem, quæ utroque affectu mixto torquetur. Sic superius dixit, regem esse qui possint metus & morbos peccatoris, inter quos haud dubie cupiditates: tum quem non ambitio & favor vulgi moveat. quo nempe ad cupienda plus quam civilia, Nam si

legamus *cupiet*, quod ipse quoque in nonnullis libris reperit, legendum item priore *metuet*, necessarium non putamus: nec negant Grammatici, hanc temporis mutationem poëtis esse usitatam. Gronovius.

395. *Leni perfruar otior.*] Epist. 94. *laudant otium lene & sui juris.* Gron.

396. *Nullis*] Vita à populari aura publicisque muneribus remota, non nota civibus. *Proleptis. nondum enim erant Romani, Quirites dicti, vel à Curibus, id est, Sabinis in partem urbis receptis, vel à Romulo Quirino cognominato quod habebat, quæ Sabinis Quiris est, gestare solebat, vel à κύρις: ut alii volunt.* Farnabius.

402. *Qui notus*] Aliis conspicendus propter potentiam: sibi ignotus, utpote, felici fortuna ebrius & ignorantia stupidus, cum sapiens seipsum non esse debeat. *Idem.*

403. *Ignotus*] Qui magis publico vivit, quam sibi.

ACTUS TERTIUS.

* THYESTES. PLISTHENES.

TANTALUS Junior & } Mutæ Personæ.
FRATER Tertius.

Thyesti à fratre Atreo per filios Atrei revocato redeuntique in patriam non sine diffidentia ac mente malum præsentiente, revertendi fiduciam addunt filii sui.

Thyest. **O**ptata patriæ tecta, & Argolicas opes,
Miserisque summum ac maximum exulibus
Tactum soli natalis, & patrios deos (bonum, 405
(Si sunt tamen dii) cerno; Cyclopum sacras
Turres, labore majus humano decus,
Celebrata juveni stadia, per quæ nobilis
Palmam paterno non semel curru tuli. 410
Occurret Argos, populus occurret frequens;
Sed nempe & Atreus. repete silvestres fugas,

Sal-

* THYESTES. PLISTHENES.] Florentinus rubrica personarum sic præponit: THYESTES. TANTALVS. PLISTHENES TACITVS. Sic & per totam scenam Thyestæ respondet TAN. Gronovius.

405. *Exulibus bonum,*] Patria omnibus chara: exulibus maxime, quibus interdicitur, quippe Nitimur in vetitum semper cupimusque negata. Farn.

407. *Si sunt tamen dii*] Si modo vel isti, vel alii omnino Dii sunt, qui, me in exilium & tot miseras incidere sunt passi. Farn. Vel illi patris, vel ulli omnino. digna impio Thyeste dubitatio; digna irato, propter miseras in quas illum passi incidere. Est autem hic Diagoricus Thyestes: ille alius in Actii Antigonâ; qui negat Deos regere, vel curare omnia, Epicureus est. Nam Diagoras & Theodorus tollebant Deos, Protagoras & Epicurus non Deos, sed Diis providentiam, ut docent Cicero de Nat. Deor. & Lactan-

tius lib. 5. cap. 22. & de Ira Dei cap. 9. unde Claudianus in Rufin. — *que numina sensu Ambiguo, vel nulla putat, vel nescianostri.* Deltius. Cyclopum] Mycenæ Cyclopum opus perhibentur, eorum, qui turrium construendarum inventores feruntur. Tum omnia magna molis opera Cyclopum credebantur: *Mania magna vides manibus fabricata Cyclopum.* Vide Hercul. Fur. vers. 996. Farnabius.

409. *Iuveni*] Mihi juveni. *Idem. Stadia,*] Suprà vers. 130. *Idem. Per quæ nobilis*] Vnus m. f. *nobilem.* Licet autem hic notare senilem jaçantiam; quam in Nestore Homerus, in Euanthro Virgilius bene expresserant. Aristoteles Rhetoric. hujus jaçantia causam reddit; *διὰ τὴν αἰσῶν τῶν ἡρώδων λέγουσιν ἀναμνηστικὸν ποῦ ἡδοντα.* Deltius.

411. *Occurret*] Virbs visui occurret. *vel populus.* Farnabius.

412. *Atreus.*] Quem nollent. *Revertat* itaque. *Idem.*

414. Cla-

Saltusque
Similem
Fulgore
Cum qu
Modo in
Fortis fu
Revolv
Corpus
Plisth. Pi
Vultum
Thyest. C
Tam fa
Fratri a
Jam vid
Bene ce
Reflect
Plisth. C
Referre

414. Cl
rus regni
stringat, n
segnandi o
fortassis in
nus, quan
dōdōōō d
nabius.

416. Cl
Lugdun. &
Mog. Her
spect. & ta
re notat D
tem: ac n
Florentin
Quid deru
lex versus
tatis Don
norus Vly

417. I
Farnabius
418. N
tus. *Idem*
424. I

Saltusque denfos potius, & mixtam feris
 Similemque vitam. clarus hic regni nitor
 Fulgore non est quod oculos falso auferat.

Cum quod datur spectabis, & dantem aspice.
 Modo inter illa, quæ putant cuncti aspera,
 Fortis fui, lætusque: nunc contra in metus:
 Revolvor. animus hæret, ac retro cupit
 Corpus referre: moveo nolentem gradum.

Plisih. Pigro (quid hoc est?) genitor incesstu stupet,
 Vultumque versat, seque in incerto tenet.

Thyest. Quid anime pendes? quidve consilium diu
 Tam facile torques? rebus incertissimis,

Fratri atque regno credis? ac metuis mala
 Jam victa, jam mansueta, & ærumnas fugis

Bene collocatas? esse jam miserum juvat.
 Reflecte gressum, dum licet, teque eripe.

Plisih. Quæ causa cogit, genitor, a patria gradum
 Referre visa? cur bonis tantis finum

430
 Sub-

414. *Clarus*] Non est cur hic clarus regni nitor animi mei oculos perstringat, mentemque auferat, ut spe regnandi occurrat adeo in perniciosas fortassis insidias tuam. nec tam minus, quam dantem aspice, *ἐξ ἑαυτοῦ* *ἴδωμαι δὲ ἑαυτοῦ* *ἢ ἐκ ἑωυτοῦ*. *Farnabius.*

416. *Cum quid datur spectabis*] Sic *Lucretius* & *Lipsiensis* bene, tamen *Erb.* *Mog.* *Herbip.* & *Ven.* *Cum quod datur spect.* & *tandem aspice*, mendose habere notat *Deltius*. Sane *randem* pro *dantem*: ac non *quod datur*: ita enim & *Florentinus* & *poscit ratio*, nam,

Quid derur, dicendum fuisset, quod *lex* versus respuit. *Virgilius*: *ulla putatū Dona carere dōlu Danaiū? sic notus Vlysses?* *Gronovius.*
 417. *Illā*] *Exilium* & *pauperiem*. *Farnabius.*

418. *Nunc*] In regni partem accitus. *Idem.*

424. *Rebus incertissimis*, *Fratri at-*

que regno] De vita beata cap. 5. *quem voluptates doloresque, incertissima dominia impotentissimaque, altissimi possidebunt.* *Gronovius.* *Fratri inimico & regno*] quibus nil magis metuendum. *Farnabius.*

425. *Multa*] *Exilium* & *pauperiem*, quæ jam assuefaciendo ac ferendo reddidi mollia. *Idem.*

427. *Bene*] *Que* me docuerunt æquanimittatem & animi magnitudinem. *Idem.*

430. *Cur bonis tantis finum* *Subducis?*] *Gaudet* hinc transferre *Seneca*. *Sic finum implere*, de *benef.* 2, 31, & 6, 42. de *vita beata* 9: *in finum fundere*, de *benef.* 7, 19. *in sinu condere*, 2, 16. *in sinu invenire*, 7, 28. *sinu onerato surgere*, de *constant.* 6. *sinum expandere*, *epist.* 74. *in sinu posti a divitiis*, *epist.* 20. *Gronovius.* *Sinum*] *Metaph.* ab iis qui *sinum* vel *gremium* pandunt, captantes *missilia*, vel *que* decidunt. *Farnabius.*

431. *Redis*]]

Subducis? ira frater abjecta redit; *Thyest.* Partemque regni reddit: & laceræ domus Componit artus, teque restituit tibi. *Thyest.* Causam timoris, ipse quam ignoro, exigit. Nihil timendum video; sed timeo tamen. 435 Placet ire: pigris membra sed genibus labant, Alioque, quam quo nitor, abductus feror. Sic concitatam remige & velo ratem: *Thyest.* Æstus, resistens remigi & velo, refert. *Plisth.* Evince quidquid obstat, & mentem impedit; 440 Reducemque quanta præmia expectent, vide. Pater, potes regnare. *Thyest.* cum possim mori? *Plisth.* Summa est potestas. *Thyest.* nulla, si cupias nihil.

Plisth.

431. Redit;] In gratiam redit. *Farnabius.*

433. Tibi.] Dignitati pristina. *Id.*

437. Alioque, quam quo nitor, abductus] Rectus Fl. abductus. Sæpe hoc verbum ubi antiquis placuit, recentioribus displicuit. Vide ad Livium. *Gronovius.*

439. Remigi & vento, refert.] Flor. quoque, ut alios fere omnes habere monuit H. Comelinus, remigi & velam in repetitione vocabulorum lufit. *Idem.*

449. P. Pervince quicquid.] *Ertulcius:* TAN. Evince quicquid. *Virgilius:* concepit furias evicta dolore. Et, Tulastrivæ evicta meis. *Idem.*

443. Cum possim mori.] *Delitius* interpretatur, offerri potestatem cum summo mortis periculo conjunctam: vel, regnare ais me posse; atque adeo jam regno, quum mortis meæ penes me arbitrium sit. H. Comelino respondet *Thyestes*, se vere regare posse, quum mortem non timeat, occurratque libens suo fato; ex *Choro* & *Agamem.* vers. 606. *Lipsius* corrigie: quin possim mori, quod sit, sed fortasse mors in propinquo. Quod ex vulgata etiam colligit *Gruterus*. Yetan quoque *Lipsium* mutare vir summus, quum sit

è Stoicorum paradoxis, regem esse, qui mori didicit. Nihil horum, voluit auctor, sed *Thyesten* fecit detestari regnum & mortem eo potiorum ducere. Itaque exaudiendum cum interrogationis nota: cum possim mori? Ego possim vel sustineam regnare, cum possim rem tam gravem ac molestantem vel morte evadere? Quisquamne tam stultus sit, ut cum ei sit integrum mori, velit regnare? Ut apud *Juvenalem* Sat. 6.

Ferre potes dominam salvis tot restibus ullam? Cum tibi vicinum se præbeat *Emilius pons*. Ille regnet, qui non audeat mori, & mavult in miseriis & curis & splendida servitute vivere. Tale responsum, licet ex alia causa, putetur *Germanici*, qui cum à milite feditioso ad impetium vocaretur, ferrum à latere deripuit, clatumque deferebat in pectus, in proximi preheensam dextram vitæ arinissent. *Gronovius.*

443. Summa est potestas. Th. Nulla,] Interpretantur nullam potestatem esse nullam cupientis. Vel leg. summa, si cupias nihil, q. d. summam potestatem esse nihil cupientis. Potius, quam dixisset *Tantalus*, summam potestatem esse regnare, respondet *Thyestes*, regem,

Plisth. Gr
Plisth. Mi
Thyest. M
Frustra t
Nunqua
Ferrum t
Obstare
Humi ja
Tutusqu
Venenu
Malam l
Non ven
Et emine
Nec fulg
Somnos
Non cla

gem, si abscitas, ut abepriavato: & nposse, & n fama; null Gronovius.

444. Non capit neque gni sociis, o consortis erit. *Farnabius.*

449. Latet qui laus me

453. Veniuntur Fict pocula summe. *Idem.* Utar adversam &

454. Prævenit volucur illam. fortuna, b. ceteri gicur, *Idem.*

455. Ne Argiva est. tagædia,

Plisib. Gnatis relinques. *Thyest.* non capit regnum duos.

Plisib. Miser esse mavult, esse qui felix potest? 445

Thyest. Mihi crede, falsis magna nominibus placent.

Frustra timentur dura, dum excelsus steteri,

Nunquam pavere destiti, atque ipsum mei

Ferrum timere lateris, ô, quantum bonum est,

Obstare nulli! capere securas dapes,

Humi jacentem! scelera non intrant casas.

Tutusque mensa capitur angusta cibus.

Venenum in auro bibitur, expertus loquor,

Malam bonæ præferre fortunam licet.

Non vertice alti montis impositam domum,

Et eminentem civitas humilis tremit;

Nec fulget altis splendidum tectis ebur;

Somnosque non defendit excubitor meos;

Non classibus piscamur; & retro mare

Jacta

in aedificiis, piscinis, balneis, agris, &c.

& quæ sequuntur studio quodam de-

sumuntur è Senecæ epist. 60. 89. 90. 123.

Hic, in humili fortuna cives non coe-

centur at cibus in sublimi positus, infra

vers. 640. *Farnabius.* Dicitum videtur

propter Valerium Poplicolanum; qui,

cum in summa Velia aedificaret, venit

in suspicionem affectati regni, itaque

ne à civibus suis timeretur, non in pla-

num modo aedes suas detulit, sed etiam

colli ipsi subjecit, id se facere inquitens,

ut populus supra suspectum se civem

habitaret, & in Velia aedificarent, qui-

bus melius publica libertas, quam sibi

patriæ liberatori credebatur. Livius

libro secundo. *Delrius.*

457. *Ebur;*] Eburneum lacinar.

Farnabius.

459. *Classibus]* Dum gula sedit Re-

tibus asiduis penitus servante macello

Proxima. Idem. *Retro]* Fundamentis

in mare jactis quæ ipsum mare angus-

scent, & Contracta pisces aequora sen-

tiant. Idem. Exemplum præbet Sur-

gem, si abste libido & improba cupiditas, ut abesse debet, nihil plus posse privato: neque enim sibi permittit posse, & magis continetur reverentia famæ, nullum ei secretum indulgenti.

Gronovius.

444. *Non capit]* Neque nos fratres capit neque vos capiet. Nulla fides regni sociis, omnisque potestas impatiens consorti erit. *μὴς λόγῳ ἐπέφει δὸ ἐπαύξας.* Non capit mundus duos soles. *Farnabius.*

449. *Lateris.]* Vel etiam satellitum, qui laus meum stipabant. *Idem.*

453. *Venenum]* Nullis aconita bibuntur. *Fizilibus,* tunc illa time cum pocula sumes Gemmata. *Idem.* *Expertus]* Utamque fortunam expertus, adversam & secundam. *Idem.*

454. *Præferre fortunam licet.]* Si verum volumus, satis est, inquit, causæ, cur illam, quæ vulgo mala vocatur fortuna, bonæ præferamus. Non placeat igitur, *libet.* *Gronovius.*

455. *Non vertice alti montis]* Scena Argiva est. Cum vèo Romæ agatur tragœdia, taxatur luxus Romanorum

Jacta fugamus mole: non ventrem improbum 460
 Alimus tributo gentium; nullus mihi
 Ultra Getas metatur & Parthos ager:
 Non thure colimur; nec meæ, excluso Jove,
 Ornantur aræ: nulla culminibus meis
 Imposita nutat silva; nec fumant manu 465
 Succensa multâ stagna: nec somno dies,
 Bacchoque nox jungenda pervigili datur.

Sed

460. *Ventrem improbum*] Gulam insatiatam & delicatam: & hoc dictum de multitudine fervorum. *Farn.* Vili sumtu pascimur: non egemus, nec abutimur tributis aut publicis vicigilibus explendæ ingluviæ, ut apud Athenæum lib. 4. *Xetxes*, & alii apud *Boysstem* histor. prodig. c. 25. huc pertinent ista *Satyrici*: *Atque ita defecit nostrum mare, dum gula sevit Retibus assiduis, penitus scrutante mæcello Proxima; Tyrbenæum patitur nec crescere piscem. Infruit ergo focum provincia.* Seneca *epist.* 16. *Quamdiu ergo sationibus implebimus magnarum urbium campor? quamdiu nobis populus emeret? quamdiu unius mensæ frumentum multa navigia, & non quidem ex uno mari, subvehent? taurus paucissimorum iugerum pascuis impletur. una silva elephantis pluribus sufficit: homo & terra pascitur & mari. quid ergo tam insatiabilem nobis alvum natura dedit, cum tam modica corpora dedisset, &c.* Vix autem dubito, quin nos ter hoc loco *Caji* gulam notare voluerit. sic enim de illo, lib. de *Consolat.* ad *Helviam* matrem cap. 9. *Cajus Casar, quem mihi videtur natura edidisse, ut offenderet, quid summa visia in summâ fortunâ possent: centies seferio cœnavit uno die, & in hoc omnium adjunctus ingenio, vix tamen invenit, quemodo provinciarum tributum una cœna fieret.* *Deltrius.*

463. *Non thure colimur;*] *Caligulam, Domitianum* aliosque imperatores taxari ait *Interpres*. Scilicet ante

nemini id contigit, non *Julio*, non *Augusto*, non *Tiberio*, non *Claudio*, non ipsi *Neroni*. *Caligulam* tamen ferat: sed cur adject *Domitianum*? *Gronov.* Non usurpamus divinos honores *Diis* veris negatos. *Farnabius.*

464. *Nulla culminibus*] *Seneca* l. 5. *Declamat.* *Alant in summis culminibus mentita nemora, & navigabilium piscinarum freta.* hæc parens: at filius *epist.* 123. *Non vivunt contra naturam, qui pomaria in summis turribus serunt: quorum silva in tectis domorum ac fastigiis nutant; inde ortus radicibus, quo improbe cacumina egissent;* & *Tibullus* de istis hortis, lib. 3. *Eleg.* 3. *Et nemora in domibus sacros imitantia lucos.* tales forte illi *Babylonii* pensiles, & alii *Thebis*, apud *Plin.* lib. 36. *Deltrius.*

465. *Nec fumant manu*] Non balnea thermæque vastissima instar stagnorum (quas *Oceanos* appellabant) multo labore calefiunt. *Neronis* stagnum innuit. *Farnabius.* De balneis ergo domesticis, & ambitioso in eas apparatu *Poëta* loquitur.

466. *Nec somno*] Non contra naturam viventes diem somno, noctem comotationibus transigimus, *Epist.* Sen. 122. *Farnabius.*

467. *Bacchoque nox ducenda*] *Etruscus*, jungenda. Id est, continuanda diei. Est enim jungere interdum idemque quod continuare, connectere, perpetuum ducere. Sic enim apud *Stadium* *junctam lunam* legimus pro duabus noctibus continuatis Et apud eundem: Sic ut anhelabant; juncto sudore, volantes

Sed non
 Rebusque
 Immane

Mars impellit
cyathos: quod
 alium post alium
 ut non petisse
 serie, finitimo
 doque tractus
 lustrinus lib. 1
 vigilem junxi
 semper ne fas.

468. *Sed non*
 re timeatur;
 orationis. A
 te extat in M
 Commentaria
 Sed non time
 memur. Gu
 re nexum ora
 bac, si cogite
 vidiosum est
 tam hecete 8
 timere, sic et
 jucundum; g
 pientibus qua
 immerito ist
 multis incor
 cat. Deinde
 tuta domus, t
 non terere q
 hæc implicita
 indivisa sunt.
 epites habeant
 tur. Adde *epist.*
 Illud, ne time
 tina mediocri
 te esse homines
 periculo possint
 mi mole sum
 quam à liberis
 fati virium esse
 timetur, tim
 esse scure. Q
 vetus dicitur
 tiore, se non
 469. *Rebus*
Farnabius.
 470. *Immane*
 Mars

Sed non timemur: tuta sine telo est domus.

Rebusque parvis alta præstat quies.

Immane regnam est, posse sine regno pati.

Mars impellit equos. Item, Tunge, puer, cyarhos: quod est, continenter da, alium post alium portige. Livius l. 21. ut non petisse Saguntinos, sed revulsi ferie, finitimi domitis gentibus jungendoque tractus ad id bellum videri posset. Iustinus lib. 12. cum diei noctem pervigilem junxisset. Hippolyto: jungitur semper nefas. Gronovius.

468. *Sed non timemus.* Nostri *fe-re timemur*; quod improbat nexus orationis. An fuit? *timetur*. Ita certe textat in Mss. uno: neque aliter Commentaria Bernardini. Gruterus. *Sed non timemus.* Omnes Mss. *timemur*. Gruterus ait hoc improbare nexum orationis. At non improbat, si cogitemus, ut ipsum *timere* invidiosum est infestumque periculis, tam heretice & magis in rebus quam *timere*; sic etiam *timere* esse juxta jucundum; & grammaticum sane sapientibus quam non *timere*: ut non immerito illud pro maximo bono nullis incommodis perpetatis obducatur. Deinde quod sequitur, *sine telo tuta domus*, tam argumentum est nos non terere quam non *timere*: adeo hæc implicita inter se ac propemodum indivisa sunt. Vnde Claudianus: *Anxipites habent arcus, trepidique minentur.* Adde epist. 105. tibi inter cætera: *Illud ne timeatis, præstabit tibi & fortione mediocritas & ingenii lenitas: cum re esse homines sient, quæ offundere sine periculo possint. Timere autem tam domi molestum est quam foris; tam a servis quam a liberis. Nulli non ad nocendum satis virium est.* Adhuc nunc quod qui *timetur, timet*, nemo potuit terribilis esse scire. Quinetiam ut prior epate Verus dicit, se non timet; ita postiore, se non timero. Gronovius.

469. *Rebusque* Humili fortunæ.

470. *Immane regnum est, posse sine*

regno pati. Monstraverunt hunc locum pro dubio & obscurum Delrius & Gruterus & toto capite Adversariorum Batthius. Grotius primus ei detulit nubem: quod tanti putavit Hein-sius, ut suis insereret notis: Salmastius ipsum inquit meridiem: ita tres maximi viri, de quorum meritis, ut adulescentia nostræ dicam, libenter loquimur, feliciter hic operas junxerunt. *Pati*, nullo adjecto nominis casu, est durare, obdurare, sustinere, *regis imperii*, vivere & utcumque se habere. Sic Virgilius: *Certum est in silvis inter spelæas ferarum Malle pati.* Id est, *regis imperii est tunc vivere & sustinere*. Malo sustinere duram & difficilem in anticitis & spei inciviam. Ex quo verum ridicule vir doctus, plum & Christianum usum verbi *pati*, cum ipse Servatoris mundi & agonibus martyrum, & Christiana pietate navium, etiam exera Ecclesiam Latinam fuisse probare contendit. Terentius Eunucho: *Verum si incipies, neque potentes graviter.* Atque ubi *pati non poteris, quum nemo expetet, in facta pace ultra ad eam venies.* Id est, durare & vivere ipse Thaide, ferre illam vitam solitariam, quam nunc tam fortiter tibi proponis. Idem Hecyra: *Eugere de conspectu illius.* Videre nolle, denique ubi non quis *pati*. Vbi non potest diutius vivere, cum soltu, durare apud illum. Sic Hercules Oeta v. 121. *Quique sub plaustris pariantur.* Vrsæ. ii. vivunt, durant. Vbi male scilicet, pariantur. Sic posse *pati sine* aliquo est posse vivere sine aliquo, perferre vel desiderium personæ vel idopiæ rei alicujus. *Pati posse sine regno est immane regnum*, hoc est, posse æquo animo carere regno & potentia est, magnum regni & potentia instar: nam qui hoc possunt, carent laboribus & invidia & periculis, quibus regnantes, sed magis regnandi avidi, sunt expositi.

Plisth. Nec abnuendum est, si dat imperium deus.
Thyest. Nec appetendum. *Plisth.* Frater, ut regnes, rogat.
Thyest. Rogat? timendum est. errat hic aliquis dolus.
Plisth. Redire pietas, unde summotata est, solet:
 Reparatque vires justus amissas amor. 475
Thyest. Amat Thyesten frater? æthereas prius
 Perfundet Arctos pontus; & Siculi rapax
 Consistet æstus unda, & Ionio seges
 Matura pelago furget; & lucem dabit
 Nox atra terris: ante cum flammis aquæ, 480
 Cum morte vita, cum mari ventus fidem
 Fœdusque jungent. *Plisth.* Quam tamen fraudem times?
Thyest. Omnem. timori quem meo statuam modum?
 Tantum potest, quantum odit. *Plist.* In te quid potest?

Thyest.

positi: fruuntur autem quiete & tranquillitate, qua illi carent utrique. Sic Lucianus, sine rege pati posse, pro posse ferre libertatem: quod non poterant Cappadocæs apud Iustinum, nec Iunii Vitellique apud Livium. Hoc genus loquendi Patri Controv. 9. & filio Senecis Nat. quaest. 3. restitimus. Terentius Heautont. Non possum pati, quin tibi caput demulceam. Non contineo me: neque durate. Auctor de bello Africano: miles hic non potuit pati, quin se armatum bestia offerret. Tale est & illud Plauti Menachmis a. 5. sc. 2. Non patiar præterhac, Quin vidua vivam, quam tuos mores perferam. Vbi vulgo male post præterhac relecta vitio, ubi ponitur, & discerpitur continua periodus. Nihil me, inquit, tenebit, quo minus malim esse vidua, quam cum tali viro nupta. Sic Patiens, qui obdurat, contentus angustis presentibus, Horatio lib. 1. Sat. 1. & illi vitur arte Quæstis patiens. Vbi corrigere Lambinus voluit, sapiens: sed merito rejectus à I. Douza majore, accommodante similem locum ex lib. 2. Sat. quid te juvat, inquit, amico, Prærupti memoris patientem vivere dorso?

Gronovius. Maximum imperium est posse regno sine difficultate carere. sic Lucian. Non possunt sine rege pati. Fam. 472. Frater, Neque enim ut appetas opus est, cum frater ut regnes roget. Idem.

475. Iustus Neceffarius, ut amor fratrum post iras firmius refarciunt. Idem.

476. Æthereas. Nunquam fiet ut amet. impossibilis conditio negat. Idem.

477. Arctos. Vix autem sidera arctico circulo incluse non descendunt sub Horizontem nostrum, non itaque tingi videntur in æquore, ut ceteræ stella. Idem. Siculi. Freum illud rapidissimum inter Italiam & Siciliam prius quiescet. Idem.

484. Quantum potest, quantum odit. Solus Delrius hic observat in aliis codd. esse: Tantum potest, quantum odit. Cæteri ne tralaticia quidem mentione dignam habent scripturam censuerunt. At ego vix ullum vidi paullo melioris notæ (vidi autem variis in locis plurimos, nec paucos integros contuli) in quo non sic legereur. Et sane diligenter consideranti vulgatæ sensus plebejus ac futillis videtur. Alter hic est:

Vis

Thyest. Pr
 Atrea tir
 Serum ef
Thyest. I
 Ego vos
 Bene cog

Vis scire quam
 lam non time
 modus timen
 scelus est ull
 fraus tam de
 quamque fra
 vereatur. Der
 dis ac sceleru
 in me suscep
 tum est, & n
 minum habet

485. Prom
 contemno, I
 tus sum. Fam
 487. Seru
 appropinquan

A t

Tacite sibi a
 sunlata

At. Pla
 PE

Junctam

Verfantu

Tandem

Vix temp

Sic cum f

Loro ten

491. Fera

492. Gene

lum vultu &

493. Totu

498. Vmb

17. 82

Thyest. Pro me nihil jam metuo : vos facitis mihi
 Atrea timendum. *Plifth.* Decipi captus times?
 Serum est cavendi tempus in mediis malis.
Thyest. Eatur : unum genitor hoc testor tamen;
 Ego vos sequor, non duco. *Plifth.* Respiciet deus
 Bene cogitata. perge non dubio gradu.

Vis scire quam fraudem timeam? Nul-
 lam non timeo. Vis scire quis sit mihi
 modus timendi? nullus. Neque enim
 scelus est ullum tantum, neque ulla
 fraus tam detestabilis, quod scelus,
 quamque fraudem in se admittere ille
 vereatur. Denique tantum potest frau-
 dis ac scelerum concipere, quantum
 in me suscepti odii: id autem infini-
 tum est, & neque rationem neque ter-
 minum habet. *Gronovius.*

485. *Pro me*] De me, qui mortem
 contemno, securus: de vobis solici-
 tus sum. *Farnabius.*

487. *Serum est*] Cum vero nimis
 appropinquaris, serum est jam rever-

sum tibi consulere, perge itaque. *Idem.*
 Et istum versum patri potius dederim
 quam filio. *Gruterus.*

488. *Eatur*;] Al. volunt verbum
 illud *Eatur* esse *Plifth.* & *Thyest.* inci-
 pere, *Vnum genitor, hoc testor tamen.*
 Sed continenter hæc *Thyestes* dicit
 evidus tandem suadela sive precibus
 liberorum. Age, inquit, eamus. tamen
 ego hoc pater vobis testor, sequi me,
 non ducere. *Farnabius.*

489. *Ego*] Protestor vos mihi du-
 ces prævisisse, me invitum subssecutum.
Delrius. Respiciat Deus Bene cogitata.
Flor. Respiciet. quod spei ac fiducia ju-
 venis magis convenit. *Gronovius.*

ATREUS. THYESTES. PLISTHENES.

TANTALUS F. & } Mutæ Personæ.
 Tertius Frater, }

*Tacite sibi applaudit Atreus irretitum fratrem, cui obviam procedit, &
 simulat a in gratiam reditione eum circumvenit.*

Atreus. Plagis tenetur clusa dispositis fera.

Et ipsum, & una generis invisi indolem

Junctam parenti cerno. jam tuto in loco

Verfantur odia: venit in nostras manus

Tandem Thyestes; venit, & totus quidem. 495

Vix tempero animo, vix dolor frenos capit.

Sic cum feras vestigat, & longo sagax

Loro tenetur Umber, ac pressio vias

491. *Fera*] Thyestes. *Farnabius.*

492. *Generis*] Filios partem ma-
 lum vultu & indole referentes. *Idem.*

493. *Totus*] Cum filiis. *Idem.*

498. *Umber*] Esti Argiva Scenæ

Scru-
 magis convenisset Spartanus aut Mo-
 loslus, cum tamen Romæ agatur, non
 multum refert, si Umbrum, ut nota
 sagacitatis canem cicer. *Idem. Pressio*
 In terram inclinato. *Idem.*

Scrutatur ore; dum procul lento suam
 Odore sentit, paret, & tacito locum 500
 Rostro pererrat: præda cum propior fuit;
 Cervice tota pugnat, & gemitu vocat
 Dominum morantem, seque retinenti eripit.
 Cum spirat ira sanguinem, nescit tegi.
 Tamen tegatur. aspice, ut multo gravis 505
 Squallore vultus obruat mœstos coma:
 Quam foeda jaceat barba. præstatur fides.
 Fratrem juvat videre: complexus mihi
 Redde expetitos. quidquid iratum fuit,
 Transferit. ex hoc sanguis ac pietas die 510
 Colantur: animis odia damnata excidat.
Thyest. Diluere possem cuncta, nisi talis fores.
 Sed fateor, Atreu, fateor, admisi omnia
 Quæ credidisti. pessimam causam meam
 Hodierna pietas fecit: est prorsus nocens, 515
 Quicumque visus tam bono fratri est nocens.
 Lachrimis agendum est: supplicem primus vides.

Hæc

501. *Rostro*] *Vsitatus de avibus dicitur, sed & de quadrupedibus, cum à Rodo descendat & de ipso homine, quod etiamdum in Hispanica rostro manet. Farnabius.*

502. *Et gestu vocat*] *Antiquitus, gemitu, sic n. s. sic Interpres vetustior. sequioris ævi, & gestu vocat. male. neque unquam venaticis canibus adiuere qui defendunt: vere enim autem gemunt. Gronovius.*

504. *Cum spirat ira sanguinem,*] *Quod ex margine Basil. & Eibio refert Deltius, sperat, confirmat Etruscus. Quum homo iratus & vindictæ cupidus confidit adesse tempus hauriendi sanguinis hostilis, difficulter animum dissimulat. Gronovius. Spirat*] *Affectat. Farnabius.*

505. *Aspice*] *Superiora apud se, que sequuntur conversus ad fratrem loquitur.*

507. *Præstatur fides.*] *Ab Atreo, an Thyeste, quærit Gruterus, & statim, ab Thyeste puto. Immo ab Atreo. Cicero famil. 5. ep. 11. De Dionysio, si me amas, confico. quamcumque ei fidem dederis, præstabo. Flor. tamen, Præstatur. Hæc inde, Aspice ut multo, clariore voce loquitur, ita ut frater exaudire possit: atque hoc ultimo quasi sibi suisque imperat, ut præstent fidem, quam nomine ejus filii dederant. Gronovius. Præsto tibi fidem, quam nunciarent tibi filii mei. Farnabius.*

510. *Sanguis*] *Necessitudo sanguinis. Idem.*

512. *Diluere*] *Excusare quidem admilla mea conarer; si te adeo placabilem & ad veniam facilem non cernerem, jam itaque fateor. Idem.*

514. *Pessimam*] *Tua in me pietas quanto major, tanto mea in te scelera sunt graviora. Idem.*

Hæc te pr
 Ponatur
 Erasmus a
 Hos in
 Aufer, n
 Vos qu
 Pendete
 Oculisq
 Pares m
 Capesse
 Fratri p
 Habere
 Thyest. L
 Meritis
 Squallor
 Infausta
 Latere t
 Thyest. M
 Arr. Qui
 Thyest. E
 Arr. Fra
 Thyest. T
 Respuer

518. *Ped*
 ber optimu
 vitta, vinct
 ces hucufq
 enim primu

523. *Sen*
 Restitue ex
 juvenes. No
 tius ad Iuli
 minis clara
 ultra tres er
 sed enim pro
 hilaris circ
 sensusque pa
 vincas. Vo
 Vespasianu

Hæ te precantur pedibus intactæ manus.
 Ponatur omnis ira, & ex animo tumor
 Erasmus abeat: obsides fidei accipe 520
 Hos innocentes. *Atr.* Frater, à genibus manus
 Aufer, meosque potius amplexus pete.
 Vos quoque, senum præsidia, tot juvenes, meo
 Pendete collo. squallidam vestem exue,
 Oculisque nostris parce, & ornatus cape] 525
 Pares meis: lætusque fraterni imperii
 Capesse partem. major hæc laus est mea,
 Fratri paternum reddere incolumi decus.
 Habere regnum, casus est: virtus, dare.
Thyest. Dii paria, frater, pretia pro tantis tibi 530
 Meritis rependant. regiam capitæ notam
 Squallor recusat noster, & sceptrum manus
 Infauſta refugit. liceat in media mihi
 Latere turba. *Atr.* Recipit hoc regnum duos.
Thyest. Meum esse credo, quidquid est, frater, tuum. 535
Atr. Quis influentis dona Fortunæ abnuet?
Thyest. Expertus est quicumque quam facile effluent.
Atr. Fratrem potiri gloria ingenti vetas?
Thyest. Tua jam peracta gloria est, restat mea.
 Respuere certum est regna consilium mihi. 540
Atr.

518. *Pedibus intactæ manus.*] Sic liber optimus: non injectæ, inſunctæ, vitæ, vinctæ. Gronovius. Quæ supplices hucusque nullius pedes tetigere; tu enim primus me supplicem vides. *Farn.*

523. *Senum præsidia, vos juvenes.*] Restitue ex Mll. & editis antiquis, *tot juvenes.* Non inane vocabulum *tot.* Statius ad Iulium Menecratem: *Tot domini clarata domus.* Hi quoque non ultra tres erant. *Ibidem:* — *ulterius sed enim producere questus Non licet. exhilaris circumſtat turba tuorum, Deſenſatque patrem. quem non hoc argmine vincas.* Vox tenerima Peponillæ ad Vespasianum apud Dionem: *Tούτοι*

ἔργων σου ἐν τῷ πνεύματι ἐξέπε-
 ραε, ἢ αὐτὸς τοῦ εἰός ἐν ἡμῶν ὀφ-
 Cronovius. *Vos juvenes.*] Alii leg. *tot juvenes.* i. Tres: Pliſthenes qui loquebatur, Tantalus, & natu minimus, mutæ personæ, vers. 715. 723. & 737. *infrâ.* *Farnabius.*

525. *Oculisque*] Ne videant, non sine lacrymis, squallorem tuum. *Idem.*

528. *Paternum*] Regnum. *Idem.*

531. *Regiam*] Regni inſigne diadema. *inf.* vers. 543. *Idem.*

532. *Recusat*] Vide Hercul. *Fur.* vers. 1192, & 137. *Idem.*

534. *Turba.*] Plebe. *Idem.*

540. *Respuere*] Certum est mihi
 1 3
 cors-

Atr. Meam relinquam, nisi tuam partem accipis.

Thyest. Accipio. regni nomen impositi feram:

Sed jura & arma servient mecum tibi.

Atr. Imposita capiti vincla venerando gere.

Ego destinatam victimas Superis dabo.

consilium regna quamvis oblata re-
nuere. *Farnabius.*

541. *Nisi tuam partem accipis.*] *Fl.*
ni tuam. Gronovius.

543. *Jura*] Quaecumque ad pacem
sive ad bellum spectant, illa omnia

ut & ego ipse tibi inserviemus. *Farnabius.*

544. *Vincla*] Redimiculum sive
fasciam ex panno preciosissimo, sic
& Græce *διδυμοὶ ἀδιδυμῶ* revin-
cio. *Idem.*

C H O R U S.

*Inserviens actui precedenti Chorus Atrei collaudat pietatem, quæ se-
multates & dissidia fratrum composuit, non secus ac serenitas tem-
pestatem sequuta.*

Credat hoc quisquam? ferus ille & acer,

Nec potens mentis, truculentus Atreus,

Fratris aspectu stupefactus hæsit.

Nulla vis major pietate vera est.

Jurgia externis inimica durant,

Quos amor verus tenuit, tenebit.

Ira cum magnis agitata causis

Gratiam rupit, cecinitque bellum,

Cum leves frenis fonuere turmæ,

Fulsit hinc illinc agitatus ensis;

Quem movet crebro furibundus ictu

Sanguinem Mavors cupiens recentem,

Opprimit ferrum, manibusque junctis

Ducit ad pacem pietas negantes.

Otium tanto subitum è tumultu

546. *Credat hoc quisquam?*] *Ep.* 57.

Credat hoc quisquam? qui damnaba-

tur uno adulterio, absolutus est multis.

Epist. 91. *Quis hoc credat, ubique ar-*

mis quiescentibus, Lugdunum, quod

ostendebatur in Gallia, quari? Gronov.

547. *Nec potens*] *Affectibus, non*

ratiōni parens. *Farnabius.*

552. *Ira*] *Consanguineos, etiam*

tempus acerrime dissideant, pietas ra-

men & verus amor in gratiam reducit,

alios non item. *Idem.*

556. *Quem movet*] *Quem enses*

stinxit vibravitque ira belli, hanc in

vaginam recondit & comprimit pie-

tas. *Idem.*

545

550

555

560

Quis

Quis deus

Arma civi

Pallidæ n

Uxor a

Cum ma

Sordidus

Ille labor

Hic situ

Ferreis p

Ille certa

Anxiæ n

Pejor est

Jam min

Jam silet

563. *Pallidæ**Flor. ordine**mutato: Pa**Ex Virgili,**ad pectora n**suum genitri**Arripuit fieri**presit. Videt**Tenuere]**adprimere ac**betæ ne ruer**tes. Gruter*565. *Invi**stutus sangui*566. *Sore*570. *Pim*571. *An**cti, ut habe**cti, sed m**Gronovius.*574. *Cl**buccinâ seu**vocationis**fignum: sed**tubâ dabat**cinam com**significat h**lus acr Eli**ca cornu:*

Quis deus fecit? modò per Mycenæ

Arma civilis crepuere belli.

Pallidæ natos tenuere matres;

Uxor armato timuit marito,

Cum manum inuitus sequeretur ensis,

Sordidus pacis vitio quietæ.

Ille labentes renovare muros;

Hic situ quassas stabilire turres;

Ferreis portas cohibere claustris

Ille certabat; pavidusque pinnis

Anxiæ noctis vigil incubabat.

Pejor est bello timor ipse belli,

Jam minæ sævi cecidere ferri;

Jam silet murmur grave classicorum;

565

Jam

563. *Pallidæ matres timuere natis;*] Flor. ordine verborum quoque commutato: *Pallidæ natos tenuere matres.* Ex Virgilio, *Et pavidæ matres pressere ad pectora natos.* Unde & Statius: *Ipsa suum genitrix curvo delphine vagantem Aripuit frenis, gremioque Palæmona pressit.* Vidit & Deltius. Gronovius. *Tenuere*] *Tenere* est aut complecti, adprimere ad pectus infantes, aut inhibere ne ruerent ad bellum adolescententes. Gruterus.

565. *Inuitus*] Civilem scilicet haustus sanguinem. Farnabius.

566. *Sordidus*] Rubiginosus. Id.

570. *Pinnis*] Murorum minis. Id.

571. *Anxiæ noctis vigil*] Inmo noctis, ut habet Etruscus, non enim nocti, sed nurorum pinnis incubabat. Gronovius.

574. *Classicorum*] Classicum olim buccinâ seu cornu solitum cani, & conuocationis militum ad bellum intans signum: sed prælii conferendi signum, tubâ dabatur: litui opinor ipsam buccinam comitabantur vel præcedebant. significat hoc Lucanus lib. 7. — *Stridulus ær Elisur lituis, conceptaque classica cornu: Tunc ausu dare signa tubæ* —

aperte etiam Isidorus lib. 17. Origin. c. 4. qui Lucano lucem aliquam tribuit his verbis: *Inter tubam autem & buccinam veteres discernebant. nam buccina insonans sollicitudinem ad bella denunciabat. Virgil. — qua buccina signum Dira dedit. Tuba autem prælia indicabat, ut: At tuba terribilem sonitum dedit ære canoro. Cujus sonitus varius est, nam interdum canitur ut bella committantur, interdum ut insequantur eos, qui fugiunt, interdum receptui. nam receptus dicitur, quo se exercitus recipit: unde & signa receptui canere dicuntur. Classica sunt cornua, quæ concinendi causa erant facta, & à calando classica dicebantur. de quibus Virgilius: Classica namque sonant. Apud Amazonas autem non tubâ sicut à regibus, sed à reginâ sistro vocabatur feminarum exercitus. Glossar. Græco-Latinum, Περὶ τῶν πολεμικῶν. Classica. De Classicum canendi modo, nonnulla Dion Cassius lib. 47. hist. Augusti: ita tamen, ut tubæ & classica differentiam aperte confundat, si recte N. interpretatur. Etsi generali vocabulo buccinatorum, tubicinem & cornicinem comprehendat; proprie tamen tuba æneorum*

Jam tacet stridor litui strepentis; 575
 Alta pax urbi revocata lætæ est,
 Sic ubi ex alto tumuere fluctus,
 Brutium Coro feriente pontum;
 Scylla pulsatis resonat cavernis,
 Ac mare in portu timuere nautæ, 580
 Quod rapax haustum revomit Charybdis;
 Et ferus Cyclops metuit parentem

Rupe

est, buccina cornicinum. Cornua lituis plerumque conjungunt, ut hic Seneca, & Lucanus loco citato, & Horatius quando minaci cornuum murmuri addit lituus strepentes; ceteri etiam lituorum sonitum permiscuit. *Delrius.*

575. *Litui strepentis;*] Lituus incurvus erat, auctore Festo, ideo sonum streperum & acutum edebat. Ennius: *Inde loci lituus sonitus effudit acutos.* iccirco ait *strepentis*, imitatus Horatium, qui 2. carmin. ait: *Iam nunc minaci murmure cornuum. Perstringit aures, jam litui strepunt.* Idem.

578. *Coro*] Vento ab Occasu solstitiali flante, adversus Aquilonem, excitante jam mare, quod Brutios alluit Italiæ extremos juxta fretum Siculum. *Farnabius.*

579. *Scylla*] Saxum in freto Siculo, quod fluctuum concursu & illisione in scopulos resonans dedit locum fabulæ de Scylla Phorcii filia in monstrum hoc conversa, canibus pube tenus succincta. *Idem.*

580. *Ac mare in portu timuere*] Ita & vetustissima membrana, non *intortum*, vel *in totum*: eademque sequenti versu *haustum*, non *auster*, ut junctæ umbone phalanges codicum nagaciorum, si cum uno illo comparantur. Ioculare autem, *austum* Charybdis dici violentiam Charybdis. Scilicet non Senecam, sed fabulaporem illum decussisset hæc elegantia, qui speravit se mire locutum esse, cum dixit: *quid aget tanta caloribus hiems?* Si omnino turbare hic *austum* illum oporteret,

scriberemus: *Quod rapax austro revomit Charybdis.* Nempe austro flante. Ovidius: *austroque agitata Charybdis.* Juvenalis Sat. 5. *nam dum se continet auster,* *Dum sedet, & siccat madidas in carcere pennas* *Contemnunt ipsam temeraria lina Charybdis.* Sed glandes legimus ac digerimus jam inventis frugibus. Epist. 79. *quicquid illo freti turbine arreptum est, per multa milliaria hi conditum, & circa Tauromenitanum litus emergere.* Gronovius. Cum Scylla sævit, & tempestas ubique atrox: nautæ vix in portu securos se putant, illic etiam timent, ac cum serenum rediit, non solum naves, sed & cymbæ (ut infra sequitur) persulfant, & ludunt in illo ipso freto. *Farnabius.*

581. *Quod rapax*] Ab Homero Odyss. μ. — *δία χειρόδης ἀναήροι· δὲ μέλαινα ὕδωρ Τείης ἡδὲ γῆ· ἀνίστη ἰὼ· ἠυγὰ, αἴσι δ' ἀναγυρόδῃ Δειῶν* — quæ sic expressit P. Virgilius Ægeid. 3. — *Charybdis Obsidet, atque imo barathri ter gurgite vastos* *Sarbet in abruptum fluctus, rursusque sub auris Erigit alternos, & sidera verberat unda.* *Delrius.*

582. *Cyclops*] Polyphemus timer ne pater suus Neptunus, id est, mare extinguat semper ardentis fornaces Atinæ. *Farnabius.* Conon in Hætaclæa scribit Polyphemi patrem fuisse Elatum; quem Andron Teius, in lib. de affinitatibus, Elatam appellat; Homer. Odyss. ε. Euripides in Cyclope, Apollonius 1. Argonaut. & Lucianus in dialog. matinor. deor. Neptunum fuisse dicunt,

Rupe fe
 Ne supe
 Ignis at
 Et put
 Regna l
 Si suæ v
 Mitius f
 Alta qu
 Hinc &
 Strata l
 Et vacat
 Hic ubi
 Cyclade
 Nulla se
 Invicem
 Ima per

dicunt. qu
 re quia ut
 scribit, r
 ἡγῆ παύσε
 λος, ἔργ
 Præterea r
 voluit vim
 cero lib. 1.
 sententia p
 se aliud qu
 mover. D

583. Fe
 causam tra
 sibus: — p
 tis Est nat
 vernus: O
 ventus &
 de rapta P
 ta rotant?
 merat? qu
 Sive quod
 operis Oss
 meatu, De
 que respos
 latur flatus
 rei ductum

Rupe ferventis residens in Aetna,
 Ne superfusis violetur undis
 Ignis æternis resonans caminis,
 Et putat mergi sua posse pauper
 Regna Laertes, Ithaca tremente,
 Si suæ ventis cecidere vires,
 Mitius stagno pelagus recumbit;
 Alta quæ navis timuit secare
 Hinc & hinc fufis spaciola velis,
 Strata ludenti patuere cymbæ:
 Et vacat merfos numerare pisces;
 Hic ubi ingenti modo sub procella
 Cyclades pontum timuere motæ.
 Nulla fors longa est, dolor ac voluptas
 Invicem cedunt. brevior voluptas.
 Ima permutat levis hora summis.

Ille

dicunt. quod noster hic sequitur: forte quia ut Tzetza chil. 2. histor. 51. scribit, τὸς θυμικὸς ὃ σὺν παύσει καὶ πᾶσι τοῖς ἀνδρείοις, ἡὺς ἔφι λῆς, ἐξοστὸς φασὶ ἔ Ποσειδῶν. Præterea recte noster per Neptunum voluit vim maris significare. nam Cicero lib. 1. de nat. deor. ex Chryssippi sententia prodidit Neptunum nihil esse aliud quam spiritum qui mare commover. Delivus.

583. Ferventis] Aetnæ incendii causam tradit Lucretius lib. 6. his verbis: — primum totius subcava montis Est natura fere, silicium suffulta cavernis: Omnibus est porro in speluncis ventus & aer, &c. addit Claud. lib. 1. de raptu Proserp. Quæ scopulos tormenta rotant: que tanta cavernas Vis glomerat? quo fonte ruit Vulcanius ignis? Sive quod obicibus discurrens ventus operis Offenso per saxa ruens rimosa meatu, Dum scrutatur iter, libertatemque reposcens Putrida multivagi populatur flatibus antra: Seu mare sulphurei ductum per viscera montis Oppressit

ignescit aquis & pondera librat, &c. Auctor libri de mundo docet terram multos flatus & ignis fontes in se continere: quorum alii sub terra sint occulti & obscuri, alii vero, ἀνεπὶστὸς ἔχουσι ἔ ἀναφυσήσῃς, ἀώπερ Λεπιδῶν τε καὶ Αἰθῆν ἔ τῆ ἐν Αἰολῶν νόστῃς. Delivus.

586. Putat] Timetque suæ insulae mergatur, Laertes, seu quis alius Rex Ithacæ, est enim Proleptis ex persona poetæ, necdum enim erat Laertes. Farnabius.

590. Alta] Mariæ, quæ modo procellosa, non ausa est tentare valida & velivolana vis, modo pacata, etiam cymbæ per via facta sunt. Idem.

595. Cyclades] Insula illæ in cycli formam dispositæ in mari Argæo ventis motæ timuere, ne absorberentur. Idem.

598. Ima permutat brevis hora] Non Græteri modo omnes, sed etiam Etruscus, levis hora. Id est, inconstans fortuna in horas varians. Vt enim tempus, dies, sic & hora pro fortuna. Gron.

Ille qui donat diadema fronti,
 Quem genu nixæ tremuere gentes, 600
 Cujus ad nutum posuere bella
 Medus, & Phœbi propioris Indus;
 Et Dacæ Parthis equitem minati;
 Anxius sceptrum tenet, & moventes
 Cuncta divinat metuitque casus 605
 Mobiles rerum, dubiumque tempus.
 Vos, quibus rector maris atque terræ
 Jus dedit magnum necis atque vitæ,
 Ponite inflatos tumidosque vultus:
 Quidquid à vobis minor extimescit, 610
 Major hoc vobis dominus minatur.
 Omne sub regno graviore regnum est.
 Quem dies vidit veniens superbum,
 Hunc dies vidit fugiens jacentem.

Nemo

599. *Fronti, J. Suxæ, vel qui aliis regna distribuit. Farnabius.*

600. *Quem genu] Cujus arbitrio & imperio parent remotissimæ gentes, Medi, Persæ, Parthi, Indi directis Solis radiis viciniore; respicit autem Poeta imperatores Romanos, maxime Neronem quocum sædus percusserunt reges externi, & à quo Tiridates diadema accepit. Idem.*

603. *Et Dacæ Parthi equitem] Hic quoque liber optimus: Dacia. Genus est, uti dictum, finicimum Parthis: equis inharens, perinde ut illi: sed eisdem ferocius, ut vere Scythicum, nec delicatior Asia, ut non nihil Parthi, emollitum. Ideo equitem minari Parthi dicuntur, tanquam formidabilem, quamvis & huic equestri populo. Statim idem liber optimus, ut Lipsianus: & moventes Cuncta divinat: probaveruntque merito Lipsius & Scaliger. Quid opus est turba, ubi comitat de optimis? Nec libet vellere aures sermonem respuentes. Age, vel solutis cum numeris confidera: & casus re-*

*rum mobiles valde ipsos, secum autem moventes cuncta prævidet atque extimescit. Sic regi ab eo qui regit, indignamur: sic Martialis fe salutatum ire ad eum, qui ante ierit salutatum, Epist. 94. Ostendat ex constitutione vulgi beatos, in isto invidioso fastigio suotrementes & attonitos, longequè aliam de se opinionem habentes, quam ab aliis habetur. Nam quæ aliis videntur excelsa, ipsis prærupta sunt. Itaque exanimantur & trepidant, quoties despexerunt in illud magnitudinis suæ præcepta. Cogitant enim varios casus, & in sublimi maxime lubricos: tunc appetita formidant, & quæ & illos graves aliis reddit, gravior ipsis felicitas incumbit. Hic lubrici, qui illic mobiles. Posses alioqui non inepte facere *Flebiles*. Gronovius.*

608. *Ius] Deus. Farnabius.*

611. *Major] Imperium. Idem.*

612. *Omne] Regum timidorum in proprios greges, reges in ipsos imperium est Iovis. Idem.*

613. *Veniens] Oriens. Idem.*

614. *Fugiens] Occidens. Idem.*

616. Me-

Nemo d
 Nemo d
 Miscet l
 Stare f
 Nemo t
 Craftin
 Res De
 Turbin

616. Me
 Farnabius.

617. Ha

Idem. Clot

Fur. 558. A

618. Sta

manere. I

Crudele
 Thyest
 rerent

Nunc.

Eripiat
 Et Tan
 Nunc. C
 Sortita
 Fauces

625. Pe
 rannis erub

627. Q
 an barbara

Sparte im
 Pall. quun

ges: quoc

Sortita. F
 dum è veri

co: Argo
 tres. Put

Nemo confidat nimium secundis,

615

Nemo desperet meliora lapsis.

Miscet hæc illis, prohibetque Clotho

Stare fortunam. rotat omne fatum.

Nemo tam divos habuit faventis,

Craftinum ut possit sibi polliceri.

620

Res Deus nostras celeri citatas

Turbine versat.

616. *Meliora*] In rebus adversis. *Farnabius.*

617. *Hæc illis*] Adversa secundis. *Idem.* *Clotho*] Vna è Parcis. *Hercul. Fur.* 558. *Idem.*

618. *Stare*] Diu in eodem statu manere. *Idem.*

622. *Turbine*] Volubilitate. *Idem.* Turbo celerior & concitator est vento. De turbine Seneca lib. 7. nat. quæst. cap. 9. *mira velocitate jus & mira brevitas est.* quid sit docet, inquiring: *efficit turbinem, plurium ventorum inter ipsos luctatio.* *Delcius.*

ACTUS QUARTUS.

NUNCIUS. CHORUS.

Crudele Atrei facinus & epulas nefandas, in quibus abponebantur Thyestæ sui liberi, digna quæ ex oculis spectatorum sublata intus generentur, narrat nuncii facundia præfens.

Nunc. Quis me per auras turbo præcipitem vehet,

Atraque nube involvet, ut tantum nefas

Eripiat oculis? ô domus, Pelopi quoque

625

Et Tantalò pudenda! *Chor.* Quid portas novi?

Nunc. Quænam ista regio est, Argos & Sparte pios

Sortita fratres? & maris gemini premens

Fauces Corinthos? an feris Ister fugam

Præ-

625. *Pelopi*] Vel ipsius crudelibus tyrannus erubescenda. *Farnabius.*

627. *Quanam*] Civilisne Græcia an barbara Scythia? *Idem.* *Argos & Sparte impios*] Sic fecit Gruterus è Pall. quum esset antea: *Sparte & Argos*: quod hoc minus conveniret *Sortita*. Recte ille: sed ut omne mendum è versu tollatur, scribe cum *Etrusco*: *Argos, & Sparte pios Sortita fratres.* Pûta Castorem & Pollucem.

Phœnissis: Spartenque fratre nobilem gemino. Hinc belle Statius Iovem inducit loquentem de instanti Thebanorum fratrum certamine: *Ledaï videant neu talia fratres.* Ne tam pii exemplum impietatis norint in fratribus. *Gronov.*

628. *Maris*] Corinthus sita in Isthmo, i. in angustiis inter Ægeum & Ionium maria. *Farnabius.*

629. *An feris Ister fugam Præbens Alanis?*] Interpretantur Danubium fuga

Præbens Alanis? an sub æterna nive
 Hyrcana tellus? an vagi passim Scythæ?
 Quis hic nefandi est conscius monstri locus?
 Chor. Effare: & istud pande, quodcumque est malum.
 Nunc. Si steterit animus, si metu corpus rigens
 Remittet artus. hæret in vultu trucidis
 Imago facti. ferte me insanæ procul
 Illo procellæ; ferte, quo fertur dies
 Hinc raptus. Chor. Animos gravius incertos tenes.
 Quid sit, quod horres, ede, & auctorem indica.
 Non quero quis sit, sed uter. effare ocuis.
 Nunc. In arce summa Pelopææ pars est domus
 Conversa ad Austros; cujus extremum latus
 Æquale monti crescit, atque urbem premit,
 Et contumacem regibus populum suis

Ha-

fuga celeri fluentem per Alanos crudelissimos Scythiæ populos. At Senecæ *Ister præbens fugam*, qui citatum accessum & recessum dat vagis illis populatoribus hiberno tempore quum congelati sunt. Fuga huic auctori quævis velox initio. Habet compluribus in Naturalibus Quæstionibus. Gronovius.

630. Alanis?] Hi juxta Plinium & Ammianum Sarmatiam Europæam incoluerunt; juxta alios vel Daciam partem, vel ulterioris Scythiæ. Alanorum formam habes apud Claudianum, de bello Gethico: Cui naturâ breves animis ingentibus artus Finxerat, immantique oculos infecerat ira: Vulneribus pars nulla vacat, rescissaque contis Gloria sedati splendet jactantior oris. Lucanus lib. 10. feritatis & crudelitatis exempla, Mauros, Scythas, & Alanos proponit. Delrius. An sub æterna nive] An perenni nive vexata adeoque insculpta & fera Hyrcania, pardis & tigribus famosa? Farnabius.

631. Vagi] Vide Herc. Fur. v. 532. Idem.

632. Quis hic nefandus est con-

sciis, &c.] Hunc versum in eadem Nuntii persona continuat Flor. & solum sequentem dat Choro. Haud dubie commodus. Et observavit Delrius. Gronovius.

634. Si steterit] Si animus se colligerit & firmiter, corporis jam metu stupidi organis & membris resolutis. Farnabius.

635. Hæret] Etiam dum ante oculos versatur trucidis imago facti. Idem.

637. Illo] Ad Antipodas, ad alterum Hemisphærium. Idem.

638. Animos] Morando & refugiendo, in graviore metu animos nostros suspendis. Idem.

639. Effere, auctorem indica] Flor. cum illis facit, qui, ede & auctorem indica. Non tam vivide, inquit Gruterus. Oro te, propter quid? Oedippo. Quem memoret, ede, Phæbus. Hippolyto: Quis, ede, nostri decoris everset fuit. Gronovius.

640. Non quero] Procul dubia alter est cœstribus. sed uter? Farnab.

643. Urbem] Urbis imminet, quam vi reprimit metueque coercet cives. sup. vers. 453. Idem.

645. Ha-

Habet su
 Immane
 Variis co
 Post ista
 In multa
 Arcana in
 Alta vetu
 Penetrat
 Præbere
 Sed taxus
 Obscura
 Despect
 Hinc auf
 Hinc pet
 Affixa in
 Fractiqu
 Victa qu
 Et omne
 Fixus ti
 Et de tri

645. Ha
 unde telis o
 Farn. Turb
 venire soleb

650. Ar
 Lipsius) qu
 in amplitud
 quod omnes

652. Pen
 Dii Penates
 653. Fern
 fructifera:

654. Ni
 cas. vel me
 μελάνθρον
 cap. 19. Id

656. Vin

657. Au
 spicia forin

658. La
 zique lib. i

Habet subictu: fulget hic turbæ capax 645
 Immane tectum, cujus auratas trabes
 Variis columnæ nobiles maculis ferunt.
 Post ista vulgo nota, quæ populi colunt,
 In multa dives spatia discedit domus.
 Arcana in imo regio secessu patet,
 Alta vetustum valle compefcens nemus,
 Penetræ regni. nulla qua latos solet
 Præbere ramos arbor, aut ferro colit
 Sed taxus, & cupressus, & nigra ilice
 Obscura nutat silva; quam supra eminens 655
 Despectat alte quercus, & vincit nemus.
 Hinc auspicari regna Tantalidæ solent,
 Hinc petere lapsis rebus & dubiis opem.
 Affixa in hærent donâ: vocales tubæ;
 Fractique currus; spolia Myrtoi maris;
 Victæque falsis axibus pendent rota;
 Et omne gentis facinus, hoc Phrygius loco
 Fixus tias Pelopis: hic præda hostium;
 Et de triumpho picta Barbarico chlamys.

Fons

645. Habet] *Ἐνὶ ἔργοις ἀρετῆς.*
 unde telis cogant feriantque rebelles.
Farn. Turba] Huc enim populus con-
 venire solebat ad mania publicâ. *Idem.*
 650. Arcana] Si arcana (inquit
 Lipsius) quomodo patet? Patet, sc.
 in ampliudinem & spatium, non
 quod omnes ingrediantur. *Idem.*
 652. Penetræ] Lararium, in quo
 Dii Penates. *Idem.*
 653. Ferro] Falce putari, ut solent
 fructifera. *Idem.*
 654. Nigra] Propter frondes opa-
 cas, vel medullam nigrâ, unde &
πελάριον dicitur Theophrasto. l. 9.
 cap. 19. *Idem.*
 655. Vincit] Altitudine superat. *Id.*
 657. Auspicari] Per auguria & au-
 spicia fortiri & inire regna. *Idem.*
 658. Lapsis] Sic Lipsius, sed ple-
 que lib. *Idem.* non quæ corruperint

jam, sed quæ ruinam minantur. *Del-*
rius. Flor. *Idem.*
 659. Donâ] *Ἀνὰ θεῶν*, votiva
 donaria & monumenta Diis consecra-
 ta, affixâ hinc quercui pendent. *Farnab.*
 660. Fractique] Currus Oenoniam
 fractus & Pelopis quo Hippodaniam
 abstulit, usus fraude Myrtuli, quem pe-
 nitentem mercedem in mare præcipi-
 tavit, unde Myrtoum dicitur. supra
 vers. 138. *Idem.*
 661. Falsis] Sablata modicis fibu-
 la, vel fibula, seu axe secundum alios,
 plumbea affixâ. *Idem.*
 662. Omne] Tantalæ gentis faci-
 norum omne monumentum. *Idem.*
 663. Tias] Insula Phrygius in
 usu, cujus lobii sub mento connecte-
 bantur, & ipse Pelops è Phrygia Eli-
 dem advenerat. *Idem.*
 664. De triumpho] Acu picta chla-
 mys,

locus?
 que est mal
 rigens
 certos tenes
 n indica.
 cius.
 domus
 latu
 emit,
 tunc versum in ce
 continuat Flor. &
 dar Choro. Har
 Et observat
 it] Si animus
 t, corporis jam
 & membris red
 tiandum ane
 ago facti. *Idem.*
 Antipodas, ab
 um. *Idem.*
 Morando &
 ori metu anim
 dem.
 Etorem indica
 , ede & autem
 vide, inquit
 pter quid? Oe
 de, Phœbus. H
 nostri decoris
] Procul dicit
 sed uter? Farn
 ubi imminet
 que coëct
 m.

Fons stat sub umbra tristis, & nigra piger 665
 Hæret palude. talis est diræ Stygis
 Deformis unda, quæ facit cælo fidem.
 Hic nocte cæca gemere ferales deos,
 Fama est: catenis lucus excussis sonat,
 Ululantque Manes. Quidquid audire est metus, 670
 Illic videtur. errat antiquis vetus
 Emissa bustis turba, & insultant loco
 Majora notis monstra. Quin tota solet
 Micare flamma silva, & excelsæ trabes
 Ardent sine igne. sæpe latratu nemus 675
 Trino remugit: sæpe simulachris domus
 Attonita magnis. nec dies sedat metum.
 Nox propria luco est, & superstitio inferum
 In luce media regnat. Hinc orantibus
 Responfa dantur certa, cum ingenti sona 680
 Laxantur adyto fata, & immugit specus
 Vocem Deo solvente. Quo postquam furens
 Intravit Atreus liberos fratris trahens,
 Ornantur aræ. quis queat digne eloqui?
 Post terga juvenum nobiles revocat manus, 685

mys, spoliū Phrygiæ adeptum.

Farnabius.

665. *Stat.]* Stagnat instar Stygis. *Id.*

666. *Stygū.]* Vide Hercul. Fur. vers. 711. *Idem.*

667. *Quæ facit cælo fidem.]* Facit ut diis credatur, qui ejus jurare timens & fallere nomen, juxta Hesiodum in Theogon. Homerum Odysl. 2. & Apollonium Argonaut. 5. vid. Hercul. Fur. 711. *Delrius.*

668. *Hic nocte tota.]* Sic Mss. non *cæca*; quod vulgo circumfertur, inquit Gruterus. At quod vulgo ante illum circumferebatur, perspicue habet vetustissimus codex. Ergo restituarur. *Gronovius. Ferale.]* Majora, quam quæ nos vidimus monstra. *Vel* apparent. *umbra* majores humano cor-

pore. & angustiores. *Farnabius.*

676. *Trino.]* Velut Cerberi trifaucis latratu. *Idem.*

677. *Nec dies.]* Etiam interdiu hæc videntur & audiuntur. *Idem.*

678. *Nox.]* Lucus tenebrosus est. *Idem. Superstitio.]* Et vana inferorum apparicio hic dominatur. *media diel luce. Idem.*

681. *Laxantur.]* Pandantur, emittuntur. *Idem.*

685. *Nobiles relegat manus.]* Iam restituit Gruterus: *nobiles revocat manus.* Idem nobis in duobus Florentinis, duobus Theodosiis. Foxentis bibliotheca, Heinsiano, Vossiano, Norico, & quem gloriæ habeo; apparuit. *Alii renouat; vel rãuãt;* quæ eodem alludunt. Vide Observat. 2. 19. *Gronovius.*

686. *Vis-*

Et mœf
 Non thu
 Tangen
 Servatu
 Non rito
 Nunc. Ip
 Letale c
 Stat ipse
 Contre
 Attendi
 Lucus t
 Nutavit
 Ac fluct
 Atrum

686. *Vis-*

bit regalium

687. *Sa-*

dimarum

688. *M-*

è sale con-

ma, focu-

erat. hinc

vers. 497.

690. *Q-*

victimas?

positos im-

ros. Virg-

Suppositi

Idem.

695. *A-*

Lipius è c-

litione fiden-

stemum

Nilil est e-

nos ab illa

probata.

mus certū

mor magis

prater eati

scripto pra-

custodem

vero praep-

Gronoviu

Idem.

Et mœsta vitta capita purpurea ligat:
 Non thura desunt, non sacer Bacchi liquor,
 Tangensve salsâ victimam culter mola.
 Servatur omnis ordo, ne tantum nefas
 Non rite fiat. *Chor.* Quis manum ferro admovet? 690
Nunc. Ipse est sacerdos, ipse funesta prece
 Letale carmen ore violento canit.
 Stat ipse ad aras, ipse devotos neci
 Contrectat, & componit, & ferro admovet.
 Attendit ipse, nulla pars sacri perit.
 Lucus tremiscit, tota succusso solo
 Nutavit aula, dubia quo pondus daret,
 Ac fluctuanti similis, è lævo æthere
 Atrum cucurrit limitem sidus trahens.

686. *Vitta*] Et vitta purpurea obnubir regaliû victimarum capita. *Farn.*
 687. *Sacer*] Vinum capitibus victimatum aspersum. *Idem.*
 688. *Mola*] Mola ex hordeo & è sale confecta: qua frontem victimæ, focum & cultros aspergere moris erat. hinc *Immolare.* Vide *Hippol.* vers. 497. *Idem.*
 690. *Quis manum*] Quis feriebat victimas? *Idem.* *Ferro*] Cultros suppositos impellit. *Supponunt alii cultros.* *Virgil.* 6. *Æneid.* & 3. *Georg.* *Suppositi* tinguntur sanguine cultri. *Idem.*
 695. *Attendit ipse.*] Sic præclare *Liphius* e codice suo, in cuius annotatione fidenter expungas licet illud postremum & superstitiosum, *Tamen.* Nihil est enim, quod deterrete debeat nos ab illa scipitua etiam *Florêncio* probata. *Plinius* lib. 28. cap. 2. *Vidimus* certis precationibus obsecrâsse summos magistratus: & ne quid verborum præteratur aut preposterum dicatur, de scripto præite aliquem; rursusque alium eusdem dari, qui attendat; alium vero præponi; qui faveri linguis jubeat. *Gronovius.* *Attendit*] *Hoc agit*: ob-

servat, pro ritu extrisicij, motus gestusque hostiarum ad aras. vide *Oedip.* vers. 352. In sacris enim dicebatur *hoc age*, id est, attende. Ipse præcone aut monitore opus non habet, ipsemet *hoc agit.* *Farnabius.* *Nulla*] Nullus sacrificij ritus omittitur. *Idem.*
 696. *Succusso*] Commoto. *Idem.*
 697. *Quo pondus*] In quam partem caderet. *Idem.*
 698. *È lævo*] È sinistra parte cœli, quod Græcis omen malum, ut quibus auguria capientibus antica pars septentio: ut Romanis contra bonum omen, quibus in auspicijs pars antica Meridies, cum utrisque conveniat Orientem esse dextram cœli partem, Occidentem sinistram. *Idem.*
 699. *Atrum cucurrit limitem*] Vestigium atrum ajunt mortis scelerisque imminentes signum. Ego sidus illud crassa ac nebulosa velut regula vel linea relicta viam, qua transit ærem; signans, intelligo omen intercisâ lucis & tenebrarum diurnarum per epulas Thyestæas. In contrarium *Virgilius.* noctisque per umbram Stellarum longos à tergo abscere trahunt. *Gronovius.*

686. 17

Libata in ignes vina mutato fluunt 700
 Cruenta Baccho. regium capiti decus
 Bis terque lapsum est, flevit in templis ebur.
 Movere cunctos monstra: sed solus sibi
 Immotus Atreus constat, atque ultro deos
 Terret minantes. jamque dimissa mora 705
 Affluit aris, torvum & obliquum intuens.
 Jejuna filvis qualis in Gangeticis
 Inter juvencos tigris erravit duos,
 Utriusque prædæ cupida, quo primos ferat
 Incerta morsus, flectit huc rictus suos, 710
 Illo reflectit, & famem dubiam tenet;
 Sic dirus Atreus capita devota impia
 Speculatur iræ. quem prius mactet sibi,
 Dubitat; secunda deinde quem cæde immolet.
 Nec interest: sed dubitat, & sævum scelus 715

Juvat

700. Mutato] Vino in sanguinem mutato. Farnabius.

701. Regium] Diadema non semel è capite Atrei decidit. Idem.

702. Flevit in templo ebur.] Eburnæ statua flevere. Idem. Solemne prodigium. Tibullus lib. 2. Et simulacra Delum lacrymas fudere repentes. Ovidius 15. Metamorph. Mille locis lacrymavit ebur. Lucanus lib. 7.

torantia fletu vsque ad Thessaliam Romana & publica signa. Silius lib. 8.

lacrymaque vetusta Effigie patris late fluxere Quirini. Iulius Obsequens, in lib. de prodigiis testatur, L. Emilio Paulo & Cn. Bæbio Tamphilo coll. Lanuvii Iunonis sospitæ simulacrum lacrymasse, Ap. vero Claudio & M. Perperna coll. Apollinis effigiem per quadriuum flevisse. Deltrius. Fere enim dii ex ebore. Ovidius de arte amandi. At cum pàm pa frequens cælestibus ibit eburnis. Sic sane erui è codice antiquo. De cuius senectute sinceritate nullus dubitavit Pyrrhonius. Vulgo: certantibus ibit ephæbis. Grætetus.

703. Movere] Prodigia hæc terrerunt omnes, qui ea in cælo vel templis animadvertent. Farnabius.

705. Minantes.] Illi exitium, & his ostentis ab instituto scelere deterrentes. Idem.

707. Gangeticis] India sylvis præquam fluit Ganges. Idem.

708. Inter juvencos] Ovid. 5. Metamorphos. Tigris ut auditis diversa valle duorum Exstimulata fame mugitibus amentorum, Nescit utro potius ruat, & rucere ardet utroque. Deltrius.

715. Sed dubitat & tantum scelus] Flor. sævum scelus. Quam sæva gaudeant impetu (unde & severitas interdum pro impetu ponitur, & severitas est furioso impetu agere) ille deliberat, quamvis nihil interfit, hunc prius invadat an altum, partem voluptatis in crudelitate purat, quod licet eam per commodum & dispoite exsequi. Medea: Perfructo lento scelere, ne propera, dolor, &c. Dubitare est deliberare. Suetonius Claudio cap. 35. Dubitavit adhibitis principibus viris, an obtemperaret.

Juvat o
 Nunc. P
 Avo dic
 Chor. Q
 Nunc. S
 Perire f
 In vuln
 Jugulo
 Ferro ca
 Hac pan
 Tunc ill
 Adicitq
 Cervice
 Querulu
 Chor. Q
 Puerone
 Nunc. Si
 In cæde
 Cruore
 Non por
 Vitulis
 Non alit

raret. Neron
 an privati
 nicos daret
 tium decies
 massi Mil. c
 cati amicis
 eos. Quod
 jecerunt: N
 Gronovius.

717. Pri
 quos ei frate
 unde alibi
 me sepulch
 dicit fuisse
 tertium non
 & Hyginus
 censer Interp
 minibus,

Juvat ordinare. *Chor.* Quem tamen ferro occupat?

Nunc. Primus locus (ne deesse pietatem putes)

Avo dicatur; Tantalus prima hostia est.

Chor. Quo juvenis animo, quo tulit vultu necem?

Nunc. Stetit sui securus, & non est preces 720

Perire frustra passus: ast illi ferus

In vulnere enssem abscondit, & penitus premens

Jugulo manum commisit. educto stetit

Ferro cadaver: cumque dubitasset diu

Hac parte an illa caderet, in patrum cadit. 725

Tunc ille ad aras Plisthenem sævus trahit,

Adicitque fratri: colla percussa amputat.

Cervice cæsa truncus in primum ruit:

Querulum cucurrit murmure incerto caput.

Chor. Quid deinde geminâ cæde perfunctus facit? 730

Puerone parcit? an scelus sceleri ingerit?

Nunc. Silva jubatus qualis Armenia leo

In cæde multa victor armento incubat,

Cruore rictus madidus, & pulsa fame

Non ponit iras? hinc & hinc tauros premens 735

Vitulis minatur, dente jam lasso piger:

Non aliter Atreus sævit, atque ira tumet,

Fer-

rare. Nerone cap. 21. Dubitavit etiam, an privatus spectaculis operam inter scenicos daret, quodam pratorum seferium decies offerente. Ita optime Salmastii Mss. codex. i. Deliberavit advocatis amicis, consultavit inter amicos. Quod qui non intelligerent, subjecerunt: Non dubitavit operam dare. Gronovius.

717. *Primus locus*,] Filii Atrei, quos ei frater apposuit, tres fuerunt: unde alibi, — liberis plenus tribus *In me sepultis*. Tragicus eorum nomina dicit fuisse, Tantalum & Plisthenem, tertium nomine non exprimit; quem & Hyginus omittit. Tres eisdem recenset Interpres Euripidis, sed alius nominibus, Aglaum, Orchomenum,

Caleum. *Fabricius. Ne deesse*] Per ironiam. *Farnabius.*

718. *Avo*] Sup. v. 522. fil. Thyestæ qui avi nomen tulit. *Idem.*

723. *Jugulo*] In Jugulo Tantalus capulo tenuis addidit enssem. *Idem.*

725. *Hac parte an illa*] Nam & hoc extispices observabant. lege Briffon. lib. i. de Formul. & hunc locum adde. *Delrius.*

726. *Plisthenem*] Secundum Thyestæ filium. *Farnabius.*

727. *Adicitque*] Adjicit, addit, fratri comitem necis. *Idem.*

730. *Geminâ*] Tantalus & Plisthenis. *Idem.*

731. *Puerone*] Tres ergo nepotes ex fratre jugulavit. *Delrius.*

Ferrumque gemina cæde perfusum tenens,
 Oblitus in quem rueret; infesta manu
 Exegit ultra corpus. at pueri statim 740
 Pectore receptus ensis, in tergo exstitit.
 Cadit ille, & aras sanguine extingvens suo,
 Per utrumque vulnus moritur. *Chor.* O sævum scelus!
Nunc. Exhorruistis? hæcenus sistat nefas,
 Pius est. *Chor.* An ultra majus aut atrocius 745
 Natura recipit? *Nunc.* Sceleris hunc finem putas?
 Gradus est. *Chor.* Quid ultra potuit? abjecit feris
 Lanianda forsan corpora, atque igne arcuit.
Nunc. Utinam arcuisset, ne tegat functos humus,
 Ne solvat ignis! avibus epulandos licet 750
 Ferisque triste pabulum sævis trahat;
 Votum est sub hoc, quod esse supplicium solet.
 Pater infepultos spectet. ò nullo scelus
 Credibile in ævo, quodque posteritas neget!

Erepta

741. *Ensis, in tergo exstitit.*] Non displicere quidem ait Gruterus, ab-
 blandiri sibi tamen, *exiit.* Lipsius è suo
 annotat, *sterit.* Sed *exstitit* est in Flor.
 pluribusque aliis, & id probamus uni-
 ce. Estque idem quod apparuit, con-
 spectus est. Cicero lib. 1. de divin.
Lysandri statua in capite corona subito
exstitit ex asperis herbis & agrestibus.
 Lib. 2. *At in Lysandri statua capite*
Delphis exstitit corona ex asperis herbis
& quidem subita. Gronovius.

743. *Vtrumque*] Pectoris & tergi.
 Farnabius.

744. *Hæcenus non stat nefas, Plus*
est.] Elegantissime liber Magni Ducis:
hæcenus sistat nefas, Pius est. Si non
 ultra progrediatur, etiam pius possit
 haberi. Defectus articuli *Si.* Ut apud
 Propertium: *Illam velit, poterit magnes*
non ducere ferrum. Virgilius in sexto:
Partem opere in tanto, sinevæ dolor, lea-
re haberes. Sunt quidem, quæ audistis,
 scelerata: sed quæ possint pia vocari in
 comparatione illorum, quæ restant.

Medea: quicquid admiffum est adhuc,
 Pietas vocatur. Gronovius.

748. *Ignem*] Rogo illis interdixit.
 Græci, Romani & Barbari cadavera
 comburebant, igne ea purgari creden-
 tes. *Delrius.*

749. *Ne tegat*] Non optamus ut
 sepelisset, non ut combussisset, utinam
 avibus & feris abjecisset, neque, &c.
 & hoc voto dignum est. i. e. optandum
 quod alibi est supplicium, ut inse-
 pultum parentes & amici videant.
 Farnabius.

753. *Pater*] Ianus Gruterus horum
 verborum trigam *Pater infepultos spe-*
ctet. Choro adscriptam vult, ut inter-
 rupeit sermonem Nuncii; conjecante
 coactum patrem inspectare hanc lan-
 nienam filiorum: subjiciatque statim
 Nuncius; Non, non; nemo conjectur-
 ris ullis assequetur scelus illud, adeo
 est inusitatum, supraque omnem fi-
 dem. *Idem.*

754. *Neget!*] Neget factum esse,
 non credat. *Idem.*

Erepta v
 Spirantq
 At ille fi
 Et adhuc
 Postquam
 Jam frat
 In memb
 Humero
 Denudat
 Tantum
 Hæc ver
 Stillant
 Querent
 Tranfili
 Bis ter r

756. Ven
 spiritus. Far

757. *Fibræ*
 radices. *Idem*
 disquisit futu

759. *Vac*
 vacat. *Idem*

762. *Lact*

763. *Den*

ritate codici
 arati deler h

Advers. 15. 1.

quin & scrip
 tamen illud

git aut tale q
 quam facile

nem fibra sti
 genda. apu

exstipare;

in summum

bum alio fen
 gioni. prior

posteriori ci
 dice mox E

Stillant can
 764. Da
 eos fratri o
 didit, Farn

Erepta vivis exta pectoribus tremunt, 755

Spirantque venæ, corque adhuc pavidum salit.

At ille fibras tractat, ac fata inspicit;

Et adhuc calentes viscerum venas notat.

Postquam hostiæ placuere, securus vacat

Jam fratris epulis. ipse divisum secat 760

In membra corpus; amputat trunco tenus

Humeros patentes, & lacertorum moras;

Denudat artus dirus, atque ossa amputat:

Tantum ora servat, & datas fidei manus.

Hæc verubus hærent viscera, & lentis data 765

Stillant caminis: illa flammatus latex,

Querente aheno, jactat: impositas dapes

Transiliit ignis, inque trepidantes focos

Bis ter regeſtus, & pati juſſus moram,

Invi-

756. Venæ,] Arteriæ; in quibus spiritus. Farnabius.

757. Fibras] Iecinorum venas & radices. Idem. Fata] Per extispicia disquirat futura. Idem.

759. Vacat] Paradis fratri epulis vacat. Idem.

762. Lacertorum] Pulpas. Idem.

763. Denudat artus dirus,] Auctoritate codicis perverteris calamo exarati delet hunc versum Barthius 10. Advers. 15. Nobis ille nusquam defuit: quin & scripti fere, durus. Displicet tamen illud repetitum amputat. Si eligat aut tale quid substitui possit, reliquum facile ferrem. Ut apud Ciceronem fibra stirpium persequenda & eligenda, apud Columellam, gramina exstirpare, qua nisi manus eliguntur & insumumum rejiciuntur. Nisi tamen verbum alio sensu repetere non duxit religioni. priori enim loco est abscondere, posteriori circumcidere. Et eodem codice mox Barthius: hac lentis data Stillant caminis. Gronovius.

764. Datas] Quas dederant, ubi eos fratri obſides Thyestes fratri tradidit. Farnabius.

765. Hac verubus] Hæc pulpamentata & denudatis artubus partim torret, partim coquit, nam viscera proprie interiora sunt pulmo, secur, cor, illa, præcordia, & in his Extra quæ extant eminentque vel quæ exsecantur, Aruspiciibus inspicienda. Idem.

766. Flammatus] Aqua calida. Id.

767. Querente aheno] Videtur bellum. Optimus liber tamen: Candente aheno. Sequenti piget, eripitantes foci, non ferri modo & teneri, sed etiam defendi, postquam trepidantes legendum esse Zinzerlingus planissimum fecit. Deltrius quoque & Comelinius hoc in suis, nos in quinque scriptis super Florentinum notavimus. Statius 12. Thebaid. primos ut contigit artus Ignis edax, tremuere rogi. Mox, piccos ignis Flor. Gronovius. Querente] Sibilo inrer coquendum veluti condolentiam testante. Pathos, us & de igne quis. Farnabius.

768. Transiliit] Officio tam nefario defungi abhorruit, ne & ipse, qui alia purgat, contaminaretur. Idem.

769. Bis ter] Vi subactus aheno, non transiliret. Idem.

Inventus ardet. fridet in verubus jecur. 770
 Nec facile dicam, corpora an flammæ magis
 Gemuere. piceus ignis in fumos abit:
 Et ipse fumus tristis, ac nebula gravis
 Non rectus exit, seque in excelsum levans,
 Ipsos penates nube deformi obsidet. 775
 O Phœbe patiens, fugeris retro licet,
 Medioque ruptum merferis cœlo diem;
 Sero occidisti: lancinat gnatos pater,
 Artusque mandit ore funesto suos.
 Nitet fluente madidus unguento comam, 780
 Gravisque vino: sæpe præclusæ cibum
 Tenuere fauces. in malis unum hoc tuis
 Bonum est, Thyesta, quod mala ignoras tua.
 Sed & hoc peribit. verterit currus licet,
 Sibi ipse Titan obvium ducens iter; 785
 Tenebrisque facinus obruat tetrum novis
 Nox missa ab ortu tempore alieno gravis;
 Tamen videndum est. tota patefient mala.

CHO-

774. *Non rectus*] Non in altum re-
 ctus ascendit. *quia gravis neb.* Farnab.

775. *Penates*] Deos Domesticos,
 qui prope focum. Penatibus enim cura
 æterni ignis credita, qui vitæ symbo-
 lum. Sunt enim Penates per quos peni-
 tus spiramus & animæ rationem habemus.
al. penes nos nati. Idem.

776. *O Phœbe*] O Sol, qui alia
 complurima videre scelera sustines,
 hoc tamen in tantum horrebas ut et si
 prope refugeris, sero tamen occi-
 deris. *Idem.*

780. *Nitet fluente*] Horat. 2. cat. 7.
*coronatus nitentes Malobathro Syrio ca-
 pillor.* Delr. Hinc Plauto *nitidiusculum
 caput.* Gronovius.

782. *Præclusæ*] Etiam naturæ præ-
 sagio non deglutire hos cibos. *Farn.*

782. *Tenuere fauces.*] Puta in ore,
 nec deglutire potuerunt. Epist. 82.
*Non in ore crevit cibus, non hæsit in fau-
 cibus.* Suspicabar aliquando: *Re-
 nuere.* Silius lib. 14. *descendere fauces
 Abnuerant sicca iussorum alimenta ci-
 borum.* Gronovius.

784. *Sed &*] Sed & hoc bonum, sci-
 licet quod ignoras quas voraveris da-
 pes, tandem peribit, rescisces *con-
 sucto.* Far.

785. *Sibi ipse*] Itineri consueto
 contrarium Orientem scilicet repe-
 tens. *Idem.*

786. *Novis,*] Insolitis. *Idem.*

787. *Nox missa*] Occidente sole,
 unde ortus. *Idem.* *Tempore*] Meri-
 die. *Idem.*

788. *Tota*] Innotescet tibi, quali-
 bus dapibus vesceris. *Idem.*

789. *Terra*Videns Ch
machi

Quo

Decus

Medio

Cur Ph

Nondu

Noctur

Nondu

Jubet e

Nondu

Tertia

Stuper

Nondu

Quid t

Quæ c

Dejeci

Carcer

Bella g

Pector

789. T

quæ in terr

rans. Farn

790. Cui

giunt, id

794. No

nuncius uo

re solitar.

796. No

ad occasum

te solvere

fos. Idem.

798. No

dit signum

nondum ef

fationes t

noctem in

CHORUS.

Videns Chorus solem retrocedere obstupescit, veritus ne dissoluta mundi machina omnia in antiquum Chaos recidant.

Quo terrarum superumque parens,
Cujus ad ortus noctis opacæ 790

Decus omne fugit, quo vertis iter,
Medioque diem perdis Olympo?

Cur Phœbe tuos rapis aspectus?
Nondum feræ nuncius horæ

Nocturna vocat lumina vesper: 795

Nondum Hesperia flexura rotæ
Jubet emeritos solvere currus:

Nondum in noctem vergente die
Tertia misit buccina signum:

Stupet ad subita tempora cœnæ 800

Nondum fessis bubus arator:
Quid te ætherio pepulit cursu?

Quæ causa tuos limite certo
Dejecit equos? numquid aperto

Carcere Ditis victi tentant 805

Bella gigantes? numquid Tityos
Pectore fessio renovat veteres

Sau-

789. *Terrarum*] Sol calore tuo quæ in tertis ipsosque homines generans. *Farnabius.*

790. *Cujus*] Quo oriente stella fulgunt, id est, non apparent. *Idem.*

794. *Nondum*] Vesper noctis præ-nuncius nondum evocavit stellas luce-re solitas. *Idem.*

796. *Nondum*] Inclinatio currus ad occasum vergentis nondum jubet te solvere equos diurnum iter emen-sos. *Idem.*

798. *Nondum in*] Buccina non de-dit signum ultima patris diei, id est, nondum est hora nona. Græci diem in stationes tres quaternis horis emensi, noctem in vigiliis totidem diviserunt.

Hebræi autem & Romani in quatuor distinctiones, quas buccinæ vel tubæ sonitus indicabat. *Idem.*

802. *Quid te*] Quod horrendum faci-nus vidisti ô Sol, ut refugeret? *Idem.*

804. *Aperto*] Diffraçto. *Idem.*

805. *Visti*] Gigantes quondam à Diis victi: vel, *Diti victi*, id est, quem jam Gigantes vicerunt, adeoque è vin-culis evaserunt. *Idem.*

806. *Tityus Pectore fessio*] Flor. *Ti-tyos. Fessio* explices licet fatigatio & jam indignante carpi eoque per impatien-tiam rebellionem tentante. Nisi scri-pit, *fessio*, id est, lacero, inciso. *Gron-Tityus*] Herc. Fur. vers. 755. & Hip-polyt. vers. 1228. *Farnabius.*

Saucius iras? num rejecto
 Latus explicuit monte Typhoëus?
 Numquid struitur via Phlegræos
 Alta per hostes? & Thessalicum
 Thressia premitur Pelion Ossa?
 Solitæ mundi periere vices:
 Nihil Occasus, nihil Ortus erit.
 Stupet Eoos assueta deo
 Tradere frenos, genitrix primæ
 Roscida lucis, perversa sui
 Lumina regni. nescit fessos
 Tingere currus, nec fumantes
 Sudore jubas mergere ponto.
 Ipse insueto novus hospitio
 Sol auroram videt occiduus,
 Tenebrasque jubet surgere, nondum
 Noctæ parata. non succedunt
 Astra, nec ullo micat igne polus.
 Nec Luna graves digerit umbras.
 Sed quidquid id est, utinam nox sit!

810

815

820

825

Tre-

808. *Iræ?*] Bella in Deos. *Farnabius.*

809. *Monte*] Atna secundum Pindarum & Ovidium: Virgilio, quem secuti ceteri Latini poetæ, inatime ab Homeri εἰν ἀξιμοῖς insula in sinu Pureolano, quam Typhoëo uni è gigantibus superjectam, quod flammæ quandoque vomat, ferunt. *Idem.*

810. *Phlegræos*] A Phlegra valle Thessaliæ, in qua gigantes cum Diis pugnare. Herc. Fur. vers. 443. *Idem.*

812. *Thressia*] Ossa quæ in Thraciam prominere. Herc. Fur. 970. *Idem.*

815. *Stupet*] Aurora solita instruere solis orientalis equos stupet sole retrocedente. *Idem.*

819. *Tingere*] Herc. Fur. v. 26. *Idem.* *Nec fumantes*] Solem veteres astrologi cum apparere desinebat occidere &

interire, & cum rursus apparere incipiebat nasci credebant, in quo errore etiam Epicurum fuisse docet Cleomedes libr. 2. quo loco miram quandam veterum Hispanorum fabulam narrat. ἐμπύλωσεν τὸν ἥλιον τῆς ὤψωνος, ἵσφον ἐμποῖειν σθενύρμον ὡς δὲ πρὸς ἐγὼ σὶ δὴ ἐγὼ ἐν ὄρει. *Delrium.*

821. *Novus*] Indis exceptus, qui solitus est occidere apud Iberos. *Farnabius.*

823. *Nondum nocte parata.*] Ecce enim Sol sese condens, noctem inducebat & surgere jubebat ante tempus, ideoque imparatam. *Lipsius.*

826. *Graves*] Tenebras densas vel graves, id est, noxias nec salubres. Poëtæ enim umbram positivum quiddam esse volunt. *Farnabius.*

827. *Utinam*] Et non defectio naturæ rerumque dissolutio. *Idem.*

829. Nō

Trepidat
 Percussa
 Cuncta
 Iterumq
 Deform
 Et mare
 Sidera m
 Non æte
 Dux astr
 Dabit A
 Non Ph
 Demet
 Vincetq
 Curvo b
 Ibit in u
 Turba d
 Hic, qu
 Secat ol
 Flecter
 Lapsa v
 Hic, qu
 Reddit

829. Nō

quæ ab initia, cælum

833. *Va*
nec non fit836. *Di*
secula dim838. *N*
opposita p

let terrore

nebræ. *Id*840. *I*
celeri, ut

min. conf

841. *C*
lmitem.842. *I*
elementa

Trepidant, trepidant pectora magno
 Percussa metu, ne fatali
 Cuncta ruina quassata labent. 830

Iterumque deos hominesque premat
 Deforme chaos : iterum terras,
 Et mare & ignes, & vaga picti
 Sidera mundi Natura tegat.

Non æternæ facis exortu 835
 Dux astrorum secula dicens
 Dabit Æstatis Brumæque notas,

Non Phœbeis obvia flammis
 Demet nocti Luna timores,
 Vincetque sui fratris habenas, 840

Curvo brevius limite currens.
 Ibit in unum congesta sinum
 Turba deorum.

Hic, qui sacris pervius astris
 Secat obliquo tramite zonas, 845
 Flectens longos Signifer annos,

Lapsa videbit sidera labens.
 Hic, qui nondum vere benigno
 Reddit Zephyro vela tepenti,

Aries

829. *Ne fatali*] Ne confusa illa, quæ ab initio, unitas vel inanitas, omnia, cælum & elementa misceat *Farn.*

833. *Vaga*] Cæli stellati errantes nec non fixas stellas. *Idem.*

836. *Dux*] Sol anni tempestates & secula dimensus. *Idem.*

838. *Non Phœbeis*] Nec Luna Soli opposita per totam noctem lucens tollet terrores noctis, quos inducunt tenebræ. *Idem.*

840. *Vincetque*] Nec luna cursu celeri, utpote 29 diebus, 12 horis, 44 min. consequetur solem. *Idem.*

841. *Curvo*] Per Zodiaci obliquum limitem. *Idem.*

842. *Ibit*] Confundentur sidera & elementa, quæ Stoicis Divi. *Idem.*

844. *Hic,*] Zodiacus, sub quo Sol & Luna decurrunt. *vel* in quo signa duodecim Deorum toridem præsidio. *Manil. 2. lib. Idem.*

845. *Obliquo*] Ab utroque tropico per Æquinoctialem transverso. unde obliqui anguli. nec non signa oblique oriuntur & occidunt. *Idem. Zonas,*] Geminas mediæ Zonæ partes, quæ ab utroque Æquinoctialis latere Tropici terminantur. *Idem.*

846. *Flectens*] Varians anni longitudinem ad motum solis per Zodiac. *vel* annum longum 3500. solariuni perficiens super suos polos. *Idem.*

848. *Hic,*] Aries sub ortu solis inducit Zephyrum, quo flante tempus navigationis aperitur. *Idem.*

Aries præceps ibit in undas,
 Per quas pavidam vexerat Hellen.
 Hic, qui nitido Taurus cornu
 Præfert Hyadas, secum Geminos
 Trahet, & curvi brachia Cancri.
 Leo flammiferis æstibus ardens 855
 Iterum è cœlo cadet Herculeus.
 Cadet in terras Virgo relictas;
 Justæque cadent pondera Libræ;
 Secumque trahent Scorpion acrem.
 Et, qui nervo tenet Æmonio 860
 Pennata senex spicula Chiron,
 Rupto perdet spicula nervo.
 Pigram referens hiemem gelidus
 Cadet Ægoceros, frangetque tuam,

Quis-

850. *Aries*] Aries ille aureo vellere insignis fingitur Hellen, à cuius casu Hellepontos dicitur, & Phryxum, Athamantis iram fugientes per mare vexisse, deinde inter astra collocatus. *Delrius. Præceps*] De Zodiaco cadet in mare, &c. alludit autem ad fab. Arietis aurei velleris, vide Troad. 1032. *Farnabius.*

852. *Hic,*] Hippol. v. 202. *Idem.*

853. *Hyadas,*] Suculas stellas 7. Atlantis filias à fratre Hyante (quem deplorantes in cœlum translatae sunt) denominatae. *Idem. Geminus*] Signum tertium sive Castora & Pollucem, seu Iasonem & Triptoleum. *Idem.*

854. *Curvi*] Chelas incurvi Cancri, à Iunone inter astra positi, quod Hydrae adversus Herc. subsidiarius fuerit. *Idem.*

856. *Iterum*] Semel enim deciderat ex Lunari globo. vide Herc. Fur. v. 83. *Idem. Herculeus.*] Ab Herc. victus & à Iunone in cœlum translatus. *Idem.*

857. *Virgo*] Erigone seu Altraa Iovis & Themidos filia jam recidet in terras quas eade mactentes olim reliquerat. *Idem.*

858. *Iustæque*] Quæ iuste pondetæ, vel quæ noctes diebus æquat. *Idem.*

859. *Secumque*] Inest enim Libræ spatio pars Scorpii prior. *Idem. Scorpion*] Quod Orionem tentarat interinere, in astra relatum. *Idem.*

860. *Et, qui nervo*] Chiron Centaurus, non quidem, ut Suidas nugatur, Ixionis; sed potius Saturni filius ex Cracini & Acusilai comitorum sententia, vulneris impatiens sagittâ Herculis in pedem ejus delapsâ, vel teste Mnesagora, longioris vitæ rædio, à Iove impetravit ut sibi mori liceret; itaque inter sidera fuit translatus, Higyno auctore. *Delrius.*

861. *Senex*] Theocritus: Κρητῆρ Ηορκαλλῆι γῆσαν ἐστὶν οὐλῶ Χείρων. *Idem. Chiron,*] Centaurus, Herculis sagitta quæ forte deciderat supra pedem vulneratus, Iovis miseratione in cœlum relatus, dictusque Sagittarius. *Farnabius.*

862. *Rupto*] Cadente ipso Chirone. *Idem.*

863. *Pigram*] Primum signum Hyemale. *Idem.*

864. *Ægoceros,*] Capricornus, qui cœlum

Quisquis
 Ultima c
 Monstra
 Merget
 Et qui m
 Fluminis
 Magnosq
 Frigida
 Custosq
 Jam non
 Nos è ta
 Digni, p
 Cardine
 In nos a
 O nos c
 Seu per
 Sive ex
 Disced
 Quisqu
 Pereun

cœlum me
 indatus Gi

295 capra &
 865. Q
 de Aquatic
 crops, Hy

866. V
 ordine fig
 867. J
 vers. 376.

868. G
 869. E
 ximus, &
 custos ab

871. M
 872. F

Quisquis es, Urnam. tecum excedent 865

Ultima cœli sidera Pisces.

Monstraque numquam perfusa mari

Merget condens omnia Gurges.

Et qui medias dividit Urfas,

Fluminis instar, lubricus Anguis : 870

Magnoque minor juncta Draconi

Frigida duro Cynosura gelu :

Custosque sui tardus plaustri

Jam non stabilis ruet Arctophylax.

Nos è tanto visi populo 875

Digni, premeret quos everfo

Cardine mundus.

In nos ætas ultima venit.

O nos dura sorte creatos,

Seu perdidimus solem miseri, 880

Sive expulimus ! Abeant questus.

Discede timor. Vitæ est avidus,

Quisquis non vult, mundo secum

Pereunte, mori.

ACTUS

cœlum meruit, quod Pan hujus specie indutus Gigantes terruerat. ab *actus* capta & *actus* cornu. *Farnabius.*

865. *Quisquis*] Neque enim constat de Aquario, an fuerit Deucalion, Cecrops, Hylas, an Ganymedes. *Idem.*

866. *Ultima*] Vlt. Zodiaci in anni ordine signum. *Idem.*

867. *Monstraque*] Arctos. supra vers. 376. *Idem.*

868. *Gurges.*] Mare. *Idem.*

869. *Et qui*] Ruet anguis ille maximus, &c. Hesperidum quondam custos ab Hercule interfectus. *Idem.*

871. *Minor*] Scil. Urfa. *Idem.*

872. *Frigida*] Ad polam posita. *Id.*

873. *Tardus*] Qui polo positus gyrum minorem lentius oberrat. *Idem.*

874. *Stabilis*] Prope polum qui stabilis. *Idem.* *Arctophylax.*] Custos plaustri Bootes, Arcton enim quæ plaustrum dicitur insequitur agitare videretur. *Idem.*

875. *Nos è tanto*] Qui hucusque fuerit. *Idem.* Non male animentur aut interrogacionis aut aliâ notulâ, quâ uruntur attoniti. *Gruterus.*

880. *Miseri*] Non nostra culpa, merita nec morte perimus, sed miseri ante diem.

881. *Expulimus !*] Per scelus nostrum, culpa nostra. *Idem.*

ACTUS QUINTUS.

ATREUS.

Exultans impius Atreus nefariam de fratre vindictam sibi gratulatur, dirisque appositis dapibus de natorum sanguine præbendo deliberat.

Æqualis astris gradior, & cunctos super 885
 Altum superbo vertice attingens polum.
 Nunc decora regni teneo, nunc solium patris.
 Dimitto superos: summa votorum attingi.
 Bene est; abunde est; jam sat est etiam mihi.
 Sed cur fatis sit? pergam, & implebo patrem 890
 Funere suorum: ne quid obstaret pudor,
 Dies recessit. perge, dum cælum vacat.
 Utinam quidem tenere fugientes deos
 Possẽ, & coactos trahere, ut ultricem dapem
 Omnes viderent! quod sat est, videat pater. 895
 Etiam die nolente discutiam tibi
 Tenebras, miserix sub quibus latitant tuæ.
 Nimis diu conviva securo jacet
 Hilarique vultu. jam fatis mensis datum est,
 Satisque Baccho. sobrio tanta ad mala 900
 Opus est Thyeste. turba famularis fores

Tem-

887. *Decora*] Jam denique rex, recepto ariete regni fato, sup. vers. 222. jam Deus mihi videor, postquam injurias plene ultus fuerim. *Farnabius.*

888. *Dimitto*] Dehinc non precibus fatigo, non votis sollicito Deos, voti abunde compos. *Idem.*

889. *Etiã mihi*] Etiam mihi ultionis cupientissimo. *Idem.*

891. *Ne quid*] Invitant sublata cum luce verecundia tenebræ. *Idem.*

892. *Perge, dum cælum vocat.*] Florentinus, *vacat.* Multo melius. Vacat enim cælum, quum abierint dii, hoc est Stoicis, sidera. *Idem* margini adscripterat H. Grotius. *Gronovius.*

893. *Deos*] Solem & cæteras stellas quæ Stoicis Dii, alius faces & lampades Diis præviæ. *Farnabius.*

895. *Pater.*] Thyestes. *Idem.*

897. *Tenebras*] Ignorantiæ tuæ, ut videas quam miser sis. supra vers. 785. *Idem.*

898. *Jacet*] Ex more convivorum priscorum, nam in his jacebant seu recumbebant. *Delvius.*

900. *Sobrio*] Quo mala sua ^{et} sentiat vehementiusque doleat quam ebrius.

901. *Turba*] O famuli, aperite fores templi vel domus festæ. *Farnabius.*

905. Li-

Templi
 Libet vi
 Quos de
 Effundat
 Corpus
 Miserum
 Aperta
 Resupin
 Vino gr
 Eructat
 Regum
 Satur es
 Ne par
 Tot ho
 Abscon

903. L
 lem. *Farn*

904. S
 befeat. *Id*
 apprehen

905. V
 pitis sc. fe
 Idem.

907. M
 lum non
 ubi primu

908. M
 infestis a

909. R
 potus rec
 que intre

cumbit.
 cubas.] F

910. I
 tum jam

911.
 gluvie ex

912.
 lix sum,

tus. *Idem.*

913.
 jori vinu

Merum.

Templi relaxa; festa patefiat domus.
 Libet videre, capita natorum intuens
 Quos det colores, verba quæ primus dolor
 Effundat, aut ut spiritu expulso stupens **905**
 Corpus rigescat. fructus hic operis mei est.
 Miserum videre nolo, sed dum fit miser.
 Aperta multa teætâ collucent face.
 Resupinus ipse purpura atque auro incubat,
 Vino gravatum fulciens læva caput. **910**
 Eructat. ô me cœlitum excelsissimum,
 Regumque regem! vota transcendî mea.
 Satur est, capaci ducit argento merum.
 Ne parce potu, restat etiamnum cruor
 Tot hostiarum. veteris hunc Bacchi color **915**
 Abscondet. hoc hæc mensa claudatur scypho.

Mistum

903. Libet] Nimium videre vellem. Farnabius.

904. Quos det] Pallefcarne an rubefcat. Idem. Primus] Prima doloris apprehensio, primus motus. Idem.

905. Ut spiritu] Velut expulso: spiritus sc. sensibus, ut in animâ deliquit. Idem.

907. Miserum] Miserum jam factum non tam delectat videre, quam ubi primum miser fieri incipit. Idem.

908. Multa] Multis lucernis, quas infestis accendere mos fuit. Idem.

909. Resupinus] Iam satur & bene potus reclusus in lecto purpureis autocum ininterextis stragulis ornato discumbit. Idem. Purpura atque auro incubat,] Flor. purpura. Gronovius.

910. Fulciens] Languidus in cubitum jam se convivare ponit. Farnabius.

911. Eructat.] Præ saturitate & ingluvie ex vescendi aviditate. Idem.

912. Vota] Etiam ultra votum felix sum, plus quam optaram consecutus. Idem.

913. Capaci] Argenteo poculo majori vinum non dilutum ebibit. Idem.

Merum.] Meri potationem, et xxvii.

prociu veteres probro vertebant, ut docet Athenæus lib. 10. eamque Scythicam potationem appellabant, unde jactatum in Roman. Imperatorem ridiculum illud nomen Caldius Eiberius Mero. Semper enim modestis & temperantibus in more fuit, vinum aquâ diluere, & temulentum Bacchum sobriis Nymphis temperare: quod à quo, & quando coepit, quor etiam modis & quantâ aquâ vinum veteres temperare sint soliti, perendum ex Hier. Mercurialis lib. 1. Var. lection. cap. 18. & N. lib. 3. Conviv. antiquit. cap. 11. Delvius.

915. Tot hostiarum.] Trium natorum tuorum. Farnabius. Hunc] Sanguis rubro vino mistus non se prode, Idem.

916. Abscondet.] Pro abscondit, suppositi abscondet, ut visofrate plus satis delectato poculis, novum capiat consilium, consummarique velit prandium poculo sanguinis. Gruterus. Hoc hæc mensa claudatur scypho.] Animam novam affudisse huic loco lætatur Gruterus scribendo, hoc hæc mensa. Nec sane aliter Florentinus. Alterum tamen

Mistum suorum sanguinem genitor bibat;
Meum bibisset. ecce jam cantus ciet,
Festasque voces, nec fatis menti imperat.

men auctoris videtur. Consentiat cibo
potio: hoc scypho claudatur hac mensa,
nempe liberorum artubus patri structa.
Quintilianus lib. 8. Instit. 5. Huic si-
mile in illo, cui pater sua membra lace-
ranti venenum dedit: Qui hac edit, de-

bet hoc bibere. Gronovius. Claudatur]
Cenam clausurunt veteres poculo
quod boni Genii vel demoni appella-
bant. Farnabius.

918. Meum bibisset.] Si potuisset. Id.
Cantus] Ne cogit, cantillar potus. Id.

T H Y E S T E S.

*Thyestis epulantis cantus: quo invitat se ad latitiam, quam tamen
mens ejus praesaga mali non admittit.*

Pectora longis hebetata malis,
Jam sollicitas ponite curas.

920

Fugiat mœror, fugiatque pavor.

Fugiat trepidi comes exilii

Tristis egestas, rebusque gravis

Pudor afflictis. magis unde cadas,

925

Quam quo, refert. magnum, ex alto

Culmine lapsum, stabilem in plano

Figere gressum: magnum, ingenti

Strage malorum pressum, fracti

Pondera regni non inflexa

930

Cervice pati; nec degenerem

Victumque malis, rectum impositas

Ferre

922. *Mæror*] Ex præterito aut præ-
fenti malo. Farnabius. *Pavor*,] E fu-
turo. *Idem*.

925. *Magis unde cadas, Quam quo,*
refert.] Manus illustris appinxerat:
Forte, minus: me non probante. Con-
siderat triplex suum tempus; amissionem
regni, exilium, præsentem statu-
tum. Amisisse regnum erat grave: post-
ea quocumque recidas, nihil est tam
grave quam summum non tenuisse.
Itaque postquam illud ferre poterit,
quæcumque deinde eveniant, non ius-
tam dare causam novi doloris signi-

ficat. Pertinet huc dictum Cæsaris;
*difficilius se principem civitatis a primo
ordine in secundum, quam ex secundo in
novissimum detrudi.* Gronovius. Quia
felicem fuisse, miserum. Farnabius.

926. *Magnum,*] Magni animi &
fortis est, ubi quis è sublimi rerum sta-
tu deciderit, patienter adversa tole-
rare. *Idem*.

930. *Non inflexa*] Non succum-
bente cervice, erecto animo. *Idem*.

932. *Rectum impositas*] Et hic pro-
dit se Seneca. Vide notas nostras ad
epistolam 104. Gronovius.

937. *Thye-*

Ferre rui
Nubila fa
Tempori
Redeant
Veterem
Proprium
Numqua
Redeat f
Tamen a
Quid me
Celebran
Nulla fun
Quis me
Vincire
Vernæ c
Pinguin
Inter sub
Imber v
Venit in
Mœror
Flendi n
Libet in

937. *Thy-*
meam tristi
quondam ex

939. *Ne-*
rietatem e
apicem r
bos verat f

945. *Flo-*
tis coronise
viis potare
dem heder
& ex apio
adstringun
cent; tun
capitis sedit
frigerant.
& liberat

Libet & Tyrio saturas ostro 955
 Rumpere vestes. ululare libet.
 Mittit luctus signa futuri
 Mens, ante sui praesaga mali.
 Instat nautis fera tempestas,
 Cum sine vento tranquilla tument. 960
 Quos tibi luctus, quosve tumultus
 Fingis demens? credula praesta
 Pectora fratri. jam quidquid id est,
 Vel sine causa, vel sero times.
 Nolo infelix; sed vagus intra 965
 Terror obrerat; subitos fundunt
 Oculi fletus, nec causa subest.
 Dolor, an metus est? an habet lachrimas
 Magna voluptas?

955. *Saturas*] Bis vel plene tinctas purpura Tyria. *supr.* vers. 344. *Farnabius.*

961. *Quos tibi vultus, quosve tumultus*] Lege cum optimo: *Quos tibi luctus.* Gronovius. Reprehendit suum dolorem & metum tanquam inanem. *Farnabius.*

964. *Sine causa,*] Si nihil in te molitur *Atreus.* *Delrinus.* *Sero*] Si quid

molitur. nunc enim in manu ipsius constitutus nequis evadere. debebas itaque vel prius timuisse, vel nunc timere non debes. *Idem.*

965. *Nolo*] Nolle quidem timere sed, &c. *Farnabius.*

968. *An habet*] Habet sane, quae praeter intenso gaudio effluant, frigidas quae praeter calore, calidas. *Tolet.* 2. de *Anima*, 4, 30. *Idem.*

ATREUS. THYESTES.

Atreus festivitatem simulans fratrem ad poculum invitat. Cupienti illi videre liberos quo plenius gauderet, ostendit capita & palmas, & quid actum sit aperit, hinc dolor, ira, convicia, execrationes oritur.

Attr. Festum diem, germane, consensu pari 970
 Celebremus: hic est sceptrum qui firmet mea,
 Solidamque pacis alliget certae fidem.
Thyest. Satiis dapis me, nec minus Bacchi tenet,
 Augere cumulus hic voluptatem potest,
 Si cum meis gaudere felici datur. 975

972. *Solidamque*] *Ambigue.* *Thyest.* potibus sentit. *Farnabius.*
 de conciliatione, *Atreus* de cæcis ne-] 975. *Meis*] *Liberis.* *Idem.*

977. *Heic*

Attr. Heic
 Heic fun
 Tibi sub
 Totum
 Satiaber
 Jucunda
 Sed acci
 Gentile
 Donum
 Tunc h
 Parere
 Admot
 Circaq
 En, ips
 Vix luc
 Inter d
 Quid h
 Conve
 Caligo

977. *H*
Farnabius.

979. *T*
 los, corpu

980. *N*

virio cum

981. *S*
 mus, colu

quadrare
viu.

983. *G*
 prium, qu

nitatis &c

970. *F*

984. *I*
 Disprim

fiabant,
 lo, ut &

jecta. *I*
 lunt man
 gio ment

Arr. Heic esse natos crede in amplexu patris.
 Heic sunt, eruntque; nulla pars prolis tuæ
 Tibi subtrahetur: ora, quæ exoptas dabo,
 Totumque turba jam sua implebo patrem.
 Satiaberis, ne metue: nunc misti meis, 980
 Jucunda mensæ sacra juvenilis colunt.
 Sed accientur. poculum infuso cape
 Gentile Baccho. *Thyest.* Capiro fraternæ dapis
 Donum. paternis vina libentur deis,
 Tunc hauriantur. Sed quid hoc? non vult manus 985
 Parere: crescit pondus, & dextram gravat.
 Admotus ipsis Bacchus à labris fugit,
 Circaque rictus ore decepto effluit.
 En, ipsa trepido mensa subsiluit solo.
 Vix lucet ignis. ipse quin æther gravis 990
 Inter diem noctemque desertus stupet.
 Quid hoc? magis magisque concussi labant
 Convexa cæli: spissior densis coit
 Caligo tenebris, noxque se in noctem abdidit.

Fugit

977. *Heic sunt,*] *Et has ambigue.*
 Farnabius.

979. *Totumque*] Ventrem & oculos, corpus & mentem. *Idem.*

980. *Nunc*] *Mentitur eos esse in convivio cum patruelibus.* *Idem.*

981. *Sacra juvenilis colant.*] Optimus, colunt. Quod videtur melius quadrate proximo membro. *Gronovius.*

983. *Gentile*] Gentis nostræ proprium, quod nos admoneat consanguinitatis & amoris. poculum *φιλοτῆσται.* Farnabius.

984. *Paternis*] Laribus & familiæ Diis prima in festis conviviis libamina fiebant, effuso in terram vini pauxillo, ut & dapum parte in focum injecta. *Idem.*

985. *Non vult manus*] Flor. *Nolunt manus Parere.* Gronovius. Præfatio mentis abominatus haultum, sen-

tit poculum gravius fieri & vinum quasi refrigerare.

990. *Ignis.*] Cœnationi adhibitus, obsoniis subiectus. Farnabius.

991. *Desertus*] A Sole, Luna, sideribus. *Idem.*

993. *Spissior*] Condensantur solis tenebræ spissiores. *Idem.*

994. *Noxque se in noctem abdidit.*] Sic egregie Palatinos consensu uno reddere ait Gruterus, quum antea esset, *in nocte.* Ego vero nec hoc, nec illud intelligo, censeo interim auctorem scriptis: *noxque se in noctem abdidit.* Sententia, quæ Ovidii lib. XI. *Omne lateæ calum, duplicataque noctis imago est.* Dicitio, qualis ejusdem lib. VIII. *Vlci seor facioque nefas. mors morte pianda est.* In scelus addendum scelus est, in funera funus. Lib. X. *quo se fortissimus heros Addat in hunc florem.* Sic Livio album in vestimentum addere. Sallustius

nim in manu
 is evadere. debe
 muisse, vel nunc
 Idem.

ollem quidem tin
 abius.

] Habet sane,
 o effluant, frig
 calidas. Tolet
 em.

e s.
 i invitat. Capp
 dita & palmas
 ecraciones orta.

pari
 firmet mea

ni tenet,

977.

Farnabius.
 ibicis. Idem.
 977.

Fugit omne fidus. quidquid est, fratri, precor; 995
Gnatisque parcat; omnis in vile hoc caput
Abeat procella. redde jam gnatos mihi.

Att. Reddam; & tibi illos nullus eripiet dies.

Thyest. Quis hic tumultus viscera exagitat mea?

Quid tremuit intus? sentio impatiens onus, 1000

Meumque gemitu non meo pectus gemit.

Adeste nati, genitor infelix vocat:

Adeste; visis fugiet hic vobis dolor.

Unde obloquuntur? *Att.* Expedi amplexus pater.

Venere. gnatos ecquid agnoscis tuos? 1005

Thyest. Agnosco fratrem. iustines tantum nefas

Gestare tellus? non ad infernam Styga

Te nosque mergis? rupta & ingenti via

Ad chaos inane regna cum rege abripis?

Non tota ab imo tecta convellens solo 1010

Vertis Mycenæ? stare circa Tantalum,

Avosque nostros, si quis intra Tartara est,

Uter-

stius in orat. Cæsaris: *Sed per deos immortales, quamobrem in sententiam non addidisti.* L. 9. ad I. Corneliam de falsis: *Lege Cornelia cavetur & qui in aurum viri quid addiderit, qui que argenteos nummos adulterinos staverit, falsi crimine teneri.* Nox addidit se in noctem est conduplicavit tenebras. *Gronovius.* Naturali & usitata tenebricosiorem. *Farnabius.*

996. *Gnatisque*] Meis, aut utriusque. *Idem.* Hoc caput] Meum. *Idem.*

998. *Tibi illos*] Ut qui jam in alimentum abierunt. *abitque petitum capta.* *Idem.*

1004. *Vnde*] Male præfagus videtur sibi audire filios vocatos & visceribus dare responsum. *Idem.* *Expedi]* *Redit Atreus & allata capita Thyestis ostendit.* *Idem.*

1006. *Fratrem.*] Te crudelium, impium, perfidum mihi ut semper fratrem. *Idem.*

1007. *Styga*] Herc. Fur. vers. 711. *Idem.*

1008. *Rupta*] Annon hiatus factio absorbes Mycenæ cum Atreo? *Idem.*

1009. *Chaos inane*] Ovid. l. 4. Fall. *Possidet alter aquas, alter inane chaos.* uterque de inferis loquitur, apud quos maximum inane, de quo supra in Herc. Fur. dictum est satis. vide *Med. 9. Delirius.*

1011. *Stare*] Amandari in casdem cum Tantalo pœnas, majoris sceleris rei. vers. 750. Herc. Fur. *Farnabius.*

1012. *Si quis intra Tartara est,*] Non deest his verbis sensus commodus. De sceleratissimis, quasi quibus nec unquam contingeret beata quies defunctorum, nec inferi satis suppliciorum habent, dubitabant, orco recepti essent. *Valerius Maximus lib. 11. Etiam apud inferos, si tamen illuc receptus est, qua meretur, supplicia pendet.* Quo respexit etiam *Plautus Pseudolo:*

Uterque
Et hinc
Demitte
Acheron
Animæ v
Phlegeth
Exitia sup

dolo: Orcus
Caronisque
chum: & de
dem Hegore
mator ille ap
a superu de
Tum Hannib
tum manes in
num, scio qu
Sed aliud suad
partem una cu
unus: nam q
eduntur, con

si quid infra T
huc tuam: ac
u ille omnino
nem priorum
& non leven
gratiam posca
stium habet il
circa Tantalus
hinc compagib
infra Tartara
tua immansi s
omnia factis b
bas postrema
Emitte vallen

se & fratrem
æternum esu
contentus hæ
ros vult eode
cus ille imagi
Furente, ultr
filium ulteriu
si quid ultra T
infra terram a
feti] dicit de
quoque Serie
Thebaid. &
rauro Alpera

Immota tellus pondus ignavum jaces? 1020

Fugere Superi. *Att.* At accipe hos potius libens

Diu expetitos, nulla per fratrem est mora,

Fruere: osculare: divide amplexus tribus.

Thyest. Hoc fœdus? hæc est gratia? hæc fratris fides?

Sic odia ponis? non peto, incolumes pater 1025

Gnatos ut habeam: scelere quod salvo dari

Odioque possit, frater hoc fratrem rogo;

Sepelire liceat. redde, quod cernas statim

Uri. nihil te genitor habiturus rogo,

Sed perditurus. *Att.* Quidquid è gnatis tuis 1030

Supereff, habebis: quodque non supereff, habes.

Thyest. Utrumne sævis pabulum alitibus jacent?

An belluis servantur? an pascunt feras?

Att. Epulatus ipse es impia gnatos dape.

Thyest.

1020. Immota tellus.] Non recedis ut Sol & sidera, nec tantum scelus detestaris & ulcisceris? *Farnabius.*

1021. Recipe hosce citius.] Jam olim notavit Comelinus, ante hunc versum in nonnullis antiquis libris apparere hemistichion: *Fugere Superi:*

in aliis vero extare: *Fugere Superi.*

A. At accipe hoc potius libens: sed posterius sibi non placere. Græverus quoque prius recipit, exclusis aliis, ut ait, quod non videantur genuina, at texta ab iis, qui consultum ibant versui, immo & velit recidere, *Recipe hosce citius,* tanquam nihil sapientia Senecæ, & reingere: *Fugere Superi. A. liberis tandem tuis Diu expetitis,* Sed enim cum membranz unica representent: *Fugere Superi. A. accipe hos potius libens Diu expetitos, nulla per fratrem est mora:* non dubito, quin hæc ipsa sit auctoris manus, adjuvanda solummodo particula *At inserta,* quam tum personæ vocabulum, tum sequens verbum facile absorpsit. Cum dicas sibi & scarii dicet et Thyestes, Atreus gavius ejus dolore, placidi instar & nihil

1024. Hoc fœdus?] Itane simulati te odia deposuisse rediisseque in gratiam. Farnabius.

1025. Incolumes.] Quod fieri non posse novi, cum videam ipsorum capita. *Idem.*

1026. Salvo.] Non sublata vindicta & odio tuo. *Idem.*

1028. Sepelire.] Redde truncos ad sepulturam. *Idem.*

1029. Nihil.] Nihil quo fruar, sed quod igne absumam peto. *Idem.*

1030. Quidquid.] Quod absumptum est habebis: quod assumptum est habes. scilicet in ventre. *Hoc autem quid sit non dñm intelligit Thyest. Idem.*

1031. Supereff, habebis: quodque.] Flof. *Supereff, habes: quodcumque non supereff, habes. Gronovius.*

1033. Deor.]

Thyest. H

Aversur

Questu

Abscissã

Et rupta

Hoc est

Volvun

Sine exi

Da, frat

Habet i

Negatu

Contusa

Parcam

Quis inl

Henioc

Terris

Premor

Att. Sc

1035. D

gnosir jam

fam. Farn

1039. V

1040. F

Capere non

Ipse enim

1041. V

supra 763.

1042. I

Flof. quat

quæst. 2.

per angust

ue terre

quarente

fora affe ill

gam, inclu

& ad He

vius.

1043.

tum sang

1044.

Thyest. Hoc est deos quod puduit! hoc egit diem 1035
 Aversum in ortus! quas miser voces dabo,
 Questusque quos? quæ verba sufficient mihi?
 Abscissa cerno capita, & avulsas manus,
 Et rupta fractis cruribus vestigia
 Hoc est, quod avidus capere non potuit pater. 1040
 Volvuntur intus viscera, & clausum nefas
 Sine exitu luctatur, & quærit viam.
 Da, frater, enssem. sanguinis multum mei
 Habet ille. ferro liberis demus fugam.
 Negaturensis? pectora illiso sonent 1045
 Contusa planctu. sustine, infelix, manum;
 Parcamus umbris: tale quis vidit nefas?
 Quis inhospitalis Caucasi rupem asperam
 Heniochus habitans? quisve Cæropiis metus
 Terris Procrustes? genitor en gnatos premo, 1050
 Premorque gnatis. sceleris est aliquis modus?
 At, Sceleri modus debetur, ubi facias scelus,

Non

1035. Deos? Solem & sidera. Agnosceit fam miser deliquit solaris causam. Farnabius.
 1039. Vestigia.] Pedes. Idem.
 1040. Hoc est,] Supra v. 979. Idem.
 Capere non potuit pater.] Potuit, potius.
 Ipse enim loquitur. Gronovius.
 1041. Viscera,] Carnes natorum. supra 763. Farnabius. Nefas? Nefas dicitur. Idem.
 1042. Luctatur, & quærit viam.] Flor. quærit fugam. Optimè. Nat. quærit. 2. 40. subtile & flammæcum, cui per angustissimum fugæ est. Lib. 6. 12. ut terra spiritu luctante & fugam quærente, moventur. Cap. 50. cum fortasse illo se spiritus quærent fugam, incluserit. Adde supra vers. 627. & ad Here. Fur. vers. 283. Gronovius.
 1043. Sanguinis Meorum liberorum sanguinem hausit. Farnabius.
 1044. Liberu demus viam.] Flor.

malafitica. Non
 detur via. Gronovius. Viam.] Quæ exeat. Farnabius.
 1046. Concussa planctu.] Flor. Contusa. Troadibus: Pulsu vasto ruidite pelus. Gronovius. Pugnis & planctu dilaniata dabunt viam. Farnabius. Suf sine.] Sed planctu & verberibus absque, ne & natorum ventitibus ingestorum sepulchro atque animabus vini facias. Idem.
 1049. Heniochus] Popul. ferus iuxta Colechos in monte Caucaso ab Amphitro & Telechio Castoris & Pollucis huiusmodi, id est, aurigis ortus. Idem. Cæropiis? Atticæ regionis (à Cætre primo rege dictæ) terror Procrustes latro, qui hospites ad lecti sui mensuram vel longiores decurabat vel breviores extendebat. Idem.
 1051. Premorque] Veniret quippe meum torquent. Idem.
 1052. Sceleri] Minori enim sceleri major poena debetur. Idem.

Non ubi reponas. hoc quoque exiguum est mihi.
 Ex vulnere ipso sanguinem calidum in tua
 Diffundere ora debui; ut viventium 1055
 Biberes cruorem. verba sunt iræ data;
 Dum propero, ferro vulnera impresso dedi.
 Cecidi ad aras, cæde votiva focos
 Placavi: & artus, corpore ex animo amputans,
 In parva carpsisti frustra: & hæc ferventibus 1060
 Demersi ahenis. illa lentis ignibus
 Stillare iussi. membra, nervosque abscidi
 Viventibus: gracilique trajectas veru
 Mugire fibras vidi, & aggesi manu
 Mea ipse flammæ. omnia hæc melius pater 1065
 Fecisse potuit. cecidit in cassum dolor.
 Scidit ore natos impio, sed nesciens,
 Sed nescientes. *Thyest.* Glusa littoribus vagis
 Audite maria. vos quoque audite hoc scelus,

Quo-

non

1054. Sanguinem] Natorum tuo-
 rum. Farnabius.

1055. Diffundere ora debui] Est
 qui annotat nihil hec elidendum. at
 nisi id fiat, non stabit versus. Gruter.

1056. Verba sunt iræ data.] Et hoc
 Lucio amatum. Epist. 32. Verba dare
 non potest: tecum sum. Epist. 49. prospi-
 cienda tantum & à limine saluanda,
 in hoc unum, ne verba nobis dentur.
 Epist. 88. an Penelopa impudica fuerit,
 an verba seculo suo dederit. Gronovius.
 Dum vindictam nimis festinatem fraus
 facta est, id est, non ad plenum satis feci
 iræ meæ. Farnabius.

1058. Focos] Deos Lares qui ad fo-
 cos stant, vel quibus in focis sacra
 fiunt. Idem.

1059. Artus, corpore ex animo am-
 putans,] Sic quidem notavit in non-
 nullis haberi Comelinius: at optimus
 & multis partibus plures cum præcis
 editionibus: corpora ex animo ampu-
 tant. Videtur enim non tantum reci-

dere, sed & circumcidere esse amputa-
 re: ut possit amputari dici & quod detra-
 hitur, & cui detrahatur aliquid se-
 ctione. Gronovius. Hæc supra v. 763.
 Farnabius.

1065. Omnia] Major fuisse vindic-
 ta, si te patrem hæc facere coegisset.
 Idem.

1066. Cecidit] Non est adeptus ex-
 pectam ultionem. Idem.

1067. Sed nesciens,] Cum potuisset
 se te sciente hoc fecisse. Idem.

1068. Nescientes.] Cum potuisset
 ex ipso morientium vulnere sanguinem
 calidum tibi in os infundere. sup.
 vers. 1051. Idem.

1069. Vos dei audite hoc scelus, Quo-
 cumque diffugistis.] In plerisque libris,
 Vosque audite: in Flor. Vos quoque au-
 dite, sine mentione deorum, quæ ta-
 men necessaria est, eoque in sequenti
 versu restitenda: Vos quoque audite
 hoc scelus. Quocumque dii fugistis
 Gronovius.

1070. Dis-

Quocumque
 Audite
 Et atra
 Tibi tu
 Tu quoque
 Pro me
 Pro me
 Tu fur
 Dominus
 Convocatus
 Commisit
 Manu
 Telo per
 Terge
 Stabant
 Ignescere
 Jacula
 Fulmine
 Utriusque
 Me per
 Per pe
 Human

1070.
 ne videtur

1073.

1077.

rerum or
 horrore fu

1081.

Telo per
 tella & innore: est
 modi divein illo, quæ
 rus & Scæalterum, &
 satis place1082.
 manu qua

Quocumque dii fugistis. audite Inferi. 1070

Audite Terræ. Noxque Tartarea gravis
Et atra nube, vocibus nostris vaca.

Tibi sum relictus. sola tu miserum vides,
Tu quoque sine astris. vota non faciam improba,

Pro me nihil precabor. ecquid jam potest 1075
Pro me esse? vobis vota prospicient mea.

Tu summe cœli rector, ætheriæ potens
Dominator aulæ, nubibus totum horridis

Convolve mundum, bella ventorum undique
Committe; & omni parte violentum intona: 1080

Manuque, non qua tecta & immeritas domos
Telo petis minore; sed qua montium

Tergemina moles cecidit, & qui montibus
Stabant pares gigantes; hæc arma expedi,

Ignesque torque. vindica amissum diem. 1085
Jaculare flammæ; lumen ereptum polo

Fulminibus exple. causâ, ne dubites diu,
Utriusque mala sit: si minus; mala sit mea.

Me pete. trifulco flammeam telo facem
Per pectus hoc transmittite. si gnatos pater 1090

Humare, & igni tradere extremo volo,
Ego

1070. *Diffugistis.*] Sup. vers. 890. ne videretis scelus tantum. *Farnabius.*

1073. *Tibi*] O Nox. *Idem.*
1077. *Rector,*] In rem vestram. ne rerum ordo immutetur, vobis præ horrore fugientibus. *Idem.*

1081. *Quatectâ & immeritas domos Telo peti*] Videur scripsisse: non qua tecta & immeritas domos Telo petit minore: etsi solent antiqui duos istiusmodi diversos ablativos adhibere: ut in illo, quo, numine lesa. Mox Gruterus & Scaliger: hæc arma expedi. Mihi alterum, quod servant omnes codices, satis placet. *Gronovius.*

1082. *Sed qua*] Sed illa fulminea manu qua periregisti tres montes Pe-

lion, Olfam, & Olympum, quos Gigantes Diis bellum indicentes congestos alios aliis superstruxerant. v. 970. Herc. Fur. & Herc. Oet. 847. *Farnabius.*

1083. *Qui montibus*] Cælo capita alta ferentes Abietibus juvenes patriis & montibus aquas. *Ancid.* 3. & 9. *Idem.*

1084. *Hac*] Scil. dextra.

1085. *Vindica*] Compensa. *Idem.*

1089. *Trifulco*] Fulmine quod scindit, comburit, afflat. subtili, urenti, fuliginoso. vid. Herc. Oet. vers. 1223. *Idem.*

1090. *Hoc transmittite.*] In quo filii conduntur. *Idem.*

Ego sum cremandus. si nihil superos movet,
 Nullumque telis impios nūmen petit;
 Æterna nox permaneat, & tenebris tegat
 Immensa longis scelera. nil Titan queror, 1095
 Si perseveras. *Atr.* Nunc meas laudō manus,
 Nunc parta vera est palma. perdideram scelus,
 Nisi sic doleres. liberos nasci mihi
 Nunc credo; castis nunc fidem reddi toris.
Thyest. Quid liberi meruerunt? *Atr.* Quod fuerant tui. 1100
Thyest. Gnatos parenti? *Atr.* Fateor; & quod me juvat,
 Certos. *Thyest.* Piorum præsidēs testor deos.
Atr. Quid conjugales? *Thyest.* Scelere quis pensat scelus?
Atr. Scio quid queraris. scelere prærepto doles:
 Nec, quod nefandas hauseris, tangit, dapes: 1105
 Quod non pararis. fuerat hic animus tibi
 Intruere similes in scio fratri cibos,
 Et adjuvante liberos in matre aggredi,
 Similique leto sternere. hoc unum obstitit,
 Tuos putasti. *Thyest.* Vindices aderunt dei: 1110
 His puniendum vota te tradunt mea.
Atr. Te puniendum liberis trado tuis.

1092. *Si nihil*] Deus nec bene pro
 meritis capitur nec tangitur ira. ex Epi-
 cur. & Protagoræ mente. *Farnabius.*
 1096. *Perseveras.*] Fugete & late-
 re. *Idem.*

1097. *Scelus*] Delectationem meam
 ex hoc scelere. *Idem.*

1098. *Mibi*] Insultatio confiden-
 tiæ plena. *Idem.*

1101. *Gnatos*] *Sup.* edendos appo-
 sisti? *Idem.*

1102. *Certos*] Quos tu non dubi-
 tasti tuos esse, sicut ego de meis propter
 te dubito an mei sint. *Idem.* *Præsides*]
 Iovem *inestimator* & Deos præsidēs
 vindicæque piorum natozum. *Idem.*

1103. *Quid conjugales?*] Lege om-

nino cum Nic. Heinſio: *Quin conju-*
gales? Gronovius. Cur non potius te-
 ſtatis conjugales quos adulterio vio-
 laſti? *Ironia;* de conjugalibus Diis
 vid. *Medeam* verſ. 1. *Farnabius.*

1105. *Nec quod*] Nec tam doles
 quod has dapes abſumpſeris, quam
 quod mihi non appoſueris. *Idem.*

Hauſeris, tangit, dapes:] Flor. *Non quod*
nefandas hauseris, tangit, dapes. Gronov.

1108. *Liberos*] Meos. *Farnabius.*
Matre] *Aërope* uxore mea quam cor-
 rupiſti. *Idem.*

1109. *Hoc unum*] Et feciſſes, niſi
 putaſſes illos eſſe tuos filios. *Idem.*

1112. *Libris*] Qui nulli jam, vel
 qui à te comēſi. verſ. 1047.

* P H

† T

D I

OE D

Oedipus, sibi
 eruit, in e
 patri vitales

* *P*hœniſſe,
 tuna fuit
 tabiles. Nam
 tia ſummi viri
 cœlum abiit,
 vioribus ſent
 deſectus eſt.
 zvi barbarieſ
 rum quum h
 corpus miſeru
 cæteris unam
 cum Comico
 puncti chori,
 hos magna pa
 quidem relictu
 fœdis vulneri
 etiam, quod
 infame ac mir
 rit. Neſcio qu
 Deiphobi, nu
 Oedipum &
 agnoſceret.
Thebaïdem pu
 verus auctor
 hui peccarat,
 Ipſe dixerat
 tatus. nam h
 horum fragm
 le codex Flo
 fronte volum
 tantur tragœ
 huius aptius.